

INVENTAR AL TERMENELOR

CARTEA I Despre persoane

TITLUL II Persoana fizică

CAPITOLUL I

Capacitatea civilă a persoanei fizice

Secțiunea a 3-a

Declararea judecătorească a morții

Art. 49. CAZUL GENERAL.

(1) În cazul în care o persoană este dispărută și există indicii că a încetat din viață, aceasta poate fi declarată moartă prin hotărâre judecătorească, la cererea oricărei persoane interesate, dacă ***au trecut cel puțin 2 ani*** de la data primirii ultimelor informații sau indicii din care rezultă că era în viață.

(2) Dacă data primirii ultimelor informații sau indicii despre cel dispărut nu se poate stabili cu exactitate, ***termenul prevăzut în alin. (1) se socotește de la sfârșitul lunii*** în care s-au primit ultimele informații sau indicii, iar în cazul în care nu se poate stabili nici luna, ***de la sfârșitul anului calendaristic.***

Art. 50. CAZURI SPECIALE.

(1) Cel dispărut în împrejurări deosebite, cum sunt inundațiile, cutremurul, catastrofa de cale ferată ori aeriană, naufragiul, în cursul unor fapte de război sau într-o altă împrejurare asemănătoare, ce îndreptățește a se presupune decesul, poate fi declarat mort, ***dacă au trecut cel puțin 6 luni*** de la data împrejurării în care a avut loc dispariția.

(2) Dacă ziua în care a intervenit împrejurarea când a avut loc dispariția nu poate fi stabilită, sunt aplicabile, în mod corespunzător, ***dispozițiile art. 49 alin. (2).***

(3) Atunci când este sigur că decesul s-a produs, deși cadavrul nu poate fi găsit sau identificat, moartea poate fi declarată prin hotărâre judecătorească, ***fără a se aștepta împlinirea vreunui termen de la dispariție.***

Art. 52. DATA PREZUMATĂ A MORȚII CELUI DISPĂRUT.

(1) Cel declarat mort este socotit că a încetat din viață la data pe care hotărârea rămasă definitivă a stabilit-o ca fiind aceea a morții. Dacă hotărârea nu arată și ora morții, se socotește că cel declarat mort a încetat din viață în **ultima oră a zilei stabilite ca fiind aceea a morții**.

(2) În lipsa unor indicii îndeustătoare, se va stabili că cel declarat mort a încetat din viață în ultima oră a celei din urmă zile a **termenului prevăzut de art. 49 sau 50, după caz**.

(3) Instanța judecătorească poate rectifica data morții stabilită potrivit dispozițiilor alin. (1) și (2), dacă se dovedește că nu era posibil ca persoana declarată moartă să fi decedat la acea dată. În acest caz, *data morții este cea stabilită prin hotărârea de rectificare*.

CAPITOLUL III

Identificarea persoanei fizice

Secțiunea 1

Numele

Art. 84. DOBÂNDIREA NUMELUI.

(1) Numele de familie se dobândește prin efectul filiației și poate fi modificat prin efectul schimbării stării civile, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Prenumele se stabilește la data înregistrării nașterii, pe baza declarației de naștere. Este interzisă înregistrarea de către ofițerul de stare civilă a prenumelor indecente, ridicole și a altora asemenea, de natură a afecta ordinea publică și bunele moravuri ori interesele copilului, după caz.

(3) Numele de familie și prenumele copilului găsit, născut din părinți necunoscuți, precum și cele ale copilului care este părăsit de către mamă în spital, iar identitatea acesteia *nu a fost stabilită în termenul prevăzut de lege*, se stabilesc prin dispoziția primarului comunei, orașului, municipiului sau al sectorului municipiului București în a cărei rază teritorială a fost găsit copilul ori, după caz, s-a constatat părăsirea lui, în condițiile legii speciale.

TITLUL III

Ocrotirea persoanei fizice

CAPITOLUL II

Tutela minorului

Secțiunea a 3-a

Consiliul de familie

Art. 129. FUNCȚIONAREA CONSILIULUI DE FAMILIE.

(1) Consiliul de familie este convocat cu cel puțin 10 zile înainte de data întrunirii de către tutore, din propria inițiativă sau la cererea oricăruia

dintre membrii acestuia, a minorului care a împlinit vârsta de 14 ani sau a instanței de tutelă. *Cu acordul tuturor membrilor consiliului de familie, convocarea se poate face și mai devreme de împlinirea termenului de 10 zile dinainte de data întrunirii.* În toate cazurile, prezența tuturor membrilor consiliului de familie acoperă neregularitatea convocării.

(2) Cei convocați sunt obligați să se prezinte personal la locul indicat în actul de convocare. În cazul în care aceștia nu se pot prezenta, ei pot fi reprezentați de persoane care sunt rude sau afini cu părinții minorului, dacă aceste persoane nu sunt desemnate sau convocate în nume propriu ca membri ai consiliului de familie. Soții se pot reprezenta reciproc.

(3) Ședințele consiliului de familie se țin la domiciliul minorului. În cazul în care convocarea a fost făcută la solicitarea instanței de tutelă, ședința se ține la sediul acesteia.

Secțiunea a 4-a

Exercitarea tutelei

§3. Exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului

Art. 149. CONSTITUIREA DE DEPOZITE BANCARE.

(1) Sumele de bani care depășesc nevoile întreținerii minorului și ale administrării bunurilor sale, precum și instrumentele financiare se depun, pe numele minorului, la o instituție de credit indicată de consiliul de familie, **în termen de cel mult 5 zile** de la data încasării lor.

(2) Tutorele poate dispune de aceste sume și instrumente financiare numai cu autorizarea prealabilă a instanței de tutelă, cu excepția operațiunilor prevăzute la alin. (3).

(3) Cu toate acestea, el nu va putea folosi, în niciun caz, sumele de bani și instrumentele financiare prevăzute la alin. (1) pentru încheierea, pe numele minorului, a unor tranzacții pe piața de capital, chiar dacă ar fi obținut autorizarea instanței de tutelă.

(4) Tutorele poate depune la o instituție de credit și sumele necesare întreținerii, tot pe numele minorului. Acestea se trec într-un cont separat și pot fi ridicate de tutore, fără autorizarea instanței de tutelă.

Secțiunea a 5-a

Controlul exercitării tutelei

Art. 152. DAREA DE SEAMĂ.

(1) Tutorele este dator să prezinte anual instanței de tutelă o dare de seamă despre modul cum s-a îngrijit de minor, precum și despre administrarea bunurilor acestuia.

(2) **Darea de seamă se va prezenta instanței de tutelă în termen de 30 de zile de la sfârșitul anului calendaristic.**

(3) Dacă averea minorului este de mică însemnătate, instanța de tutelă poate să autorizeze ca darea de seamă privind administrarea bunurilor minorului să se facă pe **termene** mai lungi, care **nu vor depăși însă 3 ani**.

(4) În afară de darea de seamă anuală, tutorele este obligat, la cererea instanței de tutelă, să dea oricând dări de seamă despre felul cum s-a îngrijit de minor, precum și despre administrarea bunurilor acestuia.

Secțiunea a 6-a **Încetarea tutelei**

Art. 160. DAREA DE SEAMĂ GENERALĂ.

(1) La încetarea din orice cauză a tutelei, tutorele sau, după caz, moștenitorii acestuia sunt datori ca, **în termen de cel mult 30 de zile**, să prezinte instanței de tutelă o dare de seamă generală. Tutorele are aceeași îndatorire și în caz de îndepărtare de la tutelă.

(2) Dacă funcția tutorelui încetează prin moartea acestuia, darea de seamă generală va fi întocmită de moștenitorii săi majori sau, în caz de incapacitate a tuturor moștenitorilor, de reprezentantul lor legal, **în termen de cel mult 30 de zile** de la data acceptării moștenirii sau, după caz, de la data solicitării de către instanța de tutelă. În cazul în care nu există moștenitori ori aceștia sunt în imposibilitate de a acționa, darea de seamă generală va fi întocmită de către un curator special, numit de instanța de tutelă, **în termenul stabilit de aceasta**.

(3) Darea de seamă generală va trebui să cuprindă situațiile veniturilor și cheltuielilor pe ultimii ani, să indice activul și pasivul, precum și stadiul în care se află procesele minorului.

(4) Instanța de tutelă îl poate constrânge pe cel obligat să facă darea de seamă generală, potrivit dispozițiilor art. 163.

CAPITOLUL III Ocrotirea interzisului judecătoresc

Art. 173. ÎNLOCUIREA TUTORELUI.

(1) Tutorele celui pus sub interdicție judecătorească este în drept să ceară înlocuirea sa **după 3 ani** de la numire.

(2) Pentru motive temeinice tutorele poate cere înlocuirea sa și înaintea împlinirii **termenului de 3 ani**.

CAPITOLUL IV Curatela

Art. 184. ÎNLOCUIREA CURATORULUI.

(1) Curatorul este în drept să ceară înlocuirea sa **după 3 ani** de la numire.

(2) Pentru motive temeinice curatorul poate cere înlocuirea sa și înaintea împlinirii **termenului de 3 ani**.

TITLUL IV Persoana juridică

CAPITOLUL II Înființarea persoanei juridice

Secțiunea a 2-a **Nulitatea persoanei juridice**

Art. 197. ASPECTELE SPECIALE PRIVIND REGIMUL NULITĂȚII.

(1) Nulitatea relativă a persoanei juridice poate fi invocată **în termen de un an** de la data înregistrării sau înființării acesteia, după caz.

(2) Nulitatea absolută sau relativă a persoanei juridice se acoperă în toate cazurile, dacă, până la închiderea dezbaterilor în fața primei instanțe de judecată, cauza de nulitate a fost înlăturată.

CAPITOLUL III Capacitatea civilă a persoanei juridice

Secțiunea a 2-a **Capacitatea de exercițiu și funcționarea persoanei juridice**

§2. Funcționarea persoanei juridice

Art. 216. NULITATEA ACTELOR EMISE DE ORGANELE PERSOANEI JURIDICE.

(1) Hotărârile și deciziile contrare legii, actului de constituire ori statutului pot fi atacate în justiție de oricare dintre membrii organelor de conducere sau de administratori care nu au participat la deliberare ori care au votat împotriva și au cerut să se insereze aceasta în procesul-verbal de ședință, **în termen de 15 zile** de la data când li s-a comunicat copia de pe hotărârea sau decizia respectivă ori de la data când a avut loc ședința, după caz.

(2) Administratorii nu pot însă ataca hotărârea privitoare la revocarea lor din funcție. Ei au numai dreptul de a fi despăgubiți, dacă revocarea a fost nejustificată sau intempestivă și au suferit astfel un prejudiciu.

(3) Cererea de anulare se soluționează în camera de consiliu de către instanța competentă în circumscripția căreia persoana juridică își are sediul, în contradictoriu cu persoana juridică în cauză, reprezentată prin administratori. Hotărârea instanței este supusă numai apelului.

(4) Dacă hotărârea este atacată de toți administratorii, persoana juridică este reprezentată în justiție de persoana desemnată de președintele instanței dintre membrii persoanei juridice, care va îndeplini

mandatul cu care a fost însărcinată până când organul de conducere competent, convocat în acest scop, va alege o altă persoană.

(5) Hotărârea definitivă de anulare va fi menționată în registrul public în care este înregistrată persoana juridică, fiind opozabilă de la această dată față de orice persoană, inclusiv față de membrii acelei persoane juridice.

(6) Dacă se invocă motive de nulitate absolută, dreptul la acțiunea în constatarea nulității este imprescriptibil, iar cererea poate fi formulată de orice persoană interesată. Dispozițiile alin. (3)–(5) rămân aplicabile.

(7) Prevederile prezentului articol se aplică în măsura în care prin legi speciale nu se dispune altfel.

CAPITOLUL V

Reorganizarea persoanei juridice

Art. 240. ÎNCETAREA UNOR CONTRACTE.

(1) În cazul contractelor încheiate în considerarea calității persoanei juridice supuse reorganizării, acestea nu își încetează efectele, cu excepția cazului în care părțile au stipulat expres contrariul sau menținerea ori repartizarea contractului este condiționată de acordul părții interesate.

(2) Dacă menținerea sau repartizarea contractului este condiționată de acordul părții interesate, aceasta va fi notificată sau, după caz, înștiințată prin scrisoare recomandată, cu confirmare de primire, pentru a-și da ori nu consimțământul **în termen de 10 zile lucrătoare** de la comunicarea notificării sau înștiințării. Lipsa de răspuns în acest **termen** echivalează cu refuzul de menținere sau preluare a contractului de către persoana juridică succesoare.

Art. 243. OPOZIȚII.

(1) Actele prin care s-a hotărât reorganizarea pot fi atacate, dacă prin lege nu se dispune altfel, prin opoziție, de către creditorii și orice alte persoane interesate, **în termen de 30 de zile de la data** când au luat cunoștință de aprobarea reorganizării, dar nu mai târziu de un an de la data publicării acesteia, sau, după caz, de la data aprobării acesteia de către organul competent, potrivit legii.

(2) Opoziția suspendă executarea față de oponenți până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, în afară de cazul în care persoana juridică debitoare face dovada executării obligațiilor sau oferă garanții acceptate de creditorii ori încheie cu aceștia un acord pentru plata datoriilor.

(3) Opoziția se judecă în camera de consiliu, cu citarea părților, de către instanța competentă.

(4) Hotărârea pronunțată asupra opoziției este supusă numai apelului.

CAPITOLUL VI

Încetarea persoanei juridice

Secțiunea a 2-a

Dizolvarea persoanei juridice

Art. 245. DIZOLVAREA PERSOANELOR JURIDICE DE DREPT PRIVAT.
Persoanele juridice de drept privat se dizolvă:

- a) dacă **termenul** pentru care au fost constituite s-a împlinit;
- b) dacă scopul a fost realizat ori nu mai poate fi îndeplinit;
- c) dacă scopul pe care îl urmăresc sau mijloacele întrebuințate pentru realizarea acestuia au devenit contrare legii sau ordinii publice ori dacă ele urmăresc un alt scop decât cel declarat;
- d) prin hotărârea organelor competente ale acestora;
- e) prin orice alt mod prevăzut de lege, actul de constituire sau statut.

TITLUL V

Apărarea drepturilor nepatrimoniale

Art. 255. MĂSURI PROVIZORII.

(1) Dacă persoana care se consideră lezată face dovada credibilă că drepturile sale nepatrimoniale fac obiectul unei acțiuni ilicite, actuale sau iminente și că această acțiune riscă să îi cauzeze un prejudiciu greu de reparat, poate să ceară instanței judecătorești luarea unor măsuri provizorii.

(2) Instanța judecătorească poate să dispună în special:

- a) interzicerea încălcării sau încetarea ei provizorie;
- b) luarea măsurilor necesare pentru a asigura conservarea probelor.

(3) În cazul prejudiciilor aduse prin mijloacele presei scrise sau audiovizuale, instanța judecătorească nu poate să dispună încetarea, cu titlu provizoriu, a acțiunii prejudiciabile decât dacă prejudiciile cauzate reclamantului sunt grave, dacă acțiunea nu este în mod evident justificată, potrivit art. 75, și dacă măsura luată de instanță nu apare ca fiind disproporționată în raport cu prejudiciile cauzate. Dispozițiile art. 253 alin. (2) rămân aplicabile.

(4) Instanța soluționează cererea potrivit dispozițiilor privitoare la ordonanța președințială, care se aplică în mod corespunzător. În cazul în care cererea este formulată înainte de introducerea acțiunii de fond, prin hotărârea prin care s-a dispus măsura provizorie se va fixa și **termenul** în care acțiunea în fond trebuie să fie introdusă, sub sancțiunea încetării de drept a acelei măsuri. Dispozițiile alin. (6) sunt aplicabile.

(5) Dacă măsurile luate sunt de natură să producă un prejudiciu părții adverse, instanța îl poate obliga pe reclamant să dea o cautiune în

cuantumul fixat de aceasta, sub sancțiunea încetării de drept a măsurii dispuse.

(6) Măsurile luate potrivit prezentului articol anterior introducerii acțiunii în justiție pentru apărarea dreptului nepatrimonial încălcat încetează de drept, dacă reclamantul nu a sesizat instanța în **termenul** fixat de aceasta, **dar nu mai târziu de 30 de zile** de la luarea acestora.

(7) Reclamantul este ținut să repare, la cererea părții interesate, prejudiciul cauzat prin măsurile provizorii luate, dacă acțiunea de fond este respinsă ca neîntemeiată. Cu toate acestea, dacă reclamantul nu a fost în culpă ori a avut o culpă ușoară, instanța, în raport cu circumstanțele concrete, poate fie să refuze obligarea sa la despăgubirile cerute de partea adversă, fie să dispună reducerea acestora.

(8) Dacă partea adversă nu solicită daune-interese, instanța va dispune eliberarea cauțiunii, la cererea reclamantului, prin hotărâre dată cu citarea părților. Cererea se judecă potrivit dispozițiilor privitoare la ordonanța președințială, care se aplică în mod corespunzător. În cazul în care pârâtul se opune la eliberarea cauțiunii, instanța va fixa un **termen** în vederea introducerii acțiunii de fond, care **nu poate fi mai lung de 30 de zile** de la data pronunțării hotărârii, sub sancțiunea încetării de drept a măsurii de indisponibilizare a sumei depuse cu titlu de cauțiune.

CARTEA A II-A Despre familie

TITLUL II Căsătoria

CAPITOLUL II Încheierea căsătoriei

Secțiunea a 2-a **Formalitățile pentru încheierea căsătoriei**

Art. 280. DECLARAȚIA DE CĂSĂTORIE.

(1) Cei care vor să se căsătorească vor face personal declarația de căsătorie, potrivit legii, la primăria unde urmează a se încheia căsătoria.

(2) În cazurile prevăzute de lege, declarația de căsătorie se poate face și în afara sediului primăriei.

(3) Atunci când viitorul soț este minor, părinții sau, după caz, tutorele vor face personal o declarație prin care încuviințează încheierea căsătoriei. Dispozițiile art. 272 alin. (5) rămân aplicabile.

(4) Dacă unul dintre viitorii soți, părinții sau tutorele nu se află în localitatea unde urmează a se încheia căsătoria, ei pot face declarația la primăria în a cărei rază teritorială își au domiciliul sau reședința, care o transmite, **în termen de 48 de ore**, la primăria unde urmează a se încheia căsătoria.

Art. 283. PUBLICITATEA DECLARAȚIEI DE CĂSĂTORIE.

(1) În aceeași zi cu primirea declarației de căsătorie, ofițerul de stare civilă dispune publicarea acesteia, prin afișarea în extras, într-un loc special amenajat la sediul primăriei și pe pagina de internet a acesteia unde urmează să se încheie căsătoria și, după caz, la sediul primăriei unde celălalt soț își are domiciliul sau reședința.

(2) Extrasul din declarația de căsătorie cuprinde, în mod obligatoriu: data afișării, datele de stare civilă ale viitorilor soți și, după caz, încuviințarea părinților sau a tutorelui, precum și înștiințarea că orice persoană poate face opoziție la căsătorie, **în termen de 10 zile** de la data afișării.

(3) Căsătoria se încheie **după 10 zile** de la afișarea declarației de căsătorie, **termen** în care se cuprind atât data afișării, cât și data încheierii căsătoriei.

(4) Primarul municipiului, al sectorului municipiului București, al orașului sau al comunei unde urmează a se încheia căsătoria poate să încuviințeze, pentru motive temeinice, încheierea căsătoriei înainte de împlinirea **termenului** prevăzut la alin. (3).

Art. 284. REÎNNOIREA DECLARAȚIEI DE CĂSĂTORIE. În cazul în care căsătoria nu s-a încheiat **în termen de 30 de zile** de la data afișării declarației de căsătorie sau dacă viitorii soți doresc să modifice declarația inițială, trebuie să se facă o nouă declarație de căsătorie și să se dispună publicarea acesteia.

CAPITOLUL IV
Nulitatea căsătoriei

Secțiunea a 2-a
Nulitatea relativă a căsătoriei

Art. 301. TERMENUL DE PRESCRIPTIE.

(1) Anularea căsătoriei poate fi cerută **în termen de 6 luni**.

(2) În cazul prevăzut la art. 297, **termenul** curge de la data la care cei a căror încuviințare sau autorizare era necesară pentru încheierea căsătoriei au luat cunoștință de aceasta.

(3) În cazul nulității pentru vicii de consimțământ ori pentru lipsa discernământului, **termenul** curge de la data încetării violenței sau, după caz, de la data la care cel interesat a cunoscut dolul, eroarea ori lipsa vremelnică a discernământului.

(4) În cazul prevăzut la art. 300, **termenul** curge de la data încheierii căsătoriei.

CAPITOLUL VI
Drepturile și obligațiile patrimoniale ale soților

Secțiunea 1
Dispoziții comune

§3. Despre regimul matrimonial în general

Art. 316. ACTELE DE DISPOZIȚIE CARE PUN ÎN PERICOL GRAV INTERESELE FAMILIEI.

(1) În mod excepțional, dacă unul dintre soți încheie acte juridice prin care pune în pericol grav interesele familiei, celălalt soț poate cere instanței de tutelă ca, pentru o durată determinată, dreptul de a dispune de anumite bunuri să poată fi exercitat numai cu consimțământul său expres. Durata acestei măsuri poate fi prelungită, fără însă a se depăși în total 2 ani. Hotărârea de încuviințare a măsurii se comunică în vederea efectuării formalităților de publicitate imobiliară sau mobilă, după caz.

(2) Actele încheiate cu nerespectarea hotărârii judecătorești sunt anulabile. Dreptul la acțiune se prescrie **în termen de un an**, care începe să curgă de la data când soțul vătămat a luat cunoștință de existența actului.

(3) Dispozițiile art. 346 și 347 sunt aplicabile în mod corespunzător.

§2. Locuința familiei

Art. 322. REGIMUL UNOR ACTE JURIDICE.

(1) Fără consimțământul scris al celuilalt soț, niciunul dintre soți, chiar dacă este proprietar exclusiv, nu poate dispune de drepturile asupra locuinței familiei și nici nu poate încheia acte prin care ar fi afectată folosința acesteia.

(2) De asemenea, un soț nu poate deplasa din locuință bunurile ce mobilează sau decorează locuința familiei și nu poate dispune de acestea fără consimțământul scris al celuilalt soț.

(3) În cazul în care consimțământul este refuzat fără un motiv legitim, celălalt soț poate să sesizeze instanța de tutelă, pentru ca aceasta să autorizeze încheierea actului.

(4) Soțul care nu și-a dat consimțământul la încheierea actului poate cere anularea lui **în termen de un an** de la data la care a luat cunoștință despre acesta, dar nu mai târziu de un an de la data încetării regimului matrimonial.

(5) În lipsa notării locuinței familiei în cartea funciară, soțul care nu și-a dat consimțământul nu poate cere anularea actului, ci numai daune-interese de la celălalt soț, cu excepția cazului în care terțul dobânditor a cunoscut, pe altă cale, calitatea de locuință a familiei.

(6) Dispozițiile alin. (5) se aplică în mod corespunzător actelor încheiate cu încălcarea prevederilor alin. (2).

Art. 323. DREPTURILE SOȚILOR ASUPRA LOCUINȚEI ÎNCHIRIATE.

(1) În cazul în care locuința este deținută în temeiul unui contract de închiriere, fiecare soț are un drept locativ propriu, chiar dacă numai unul dintre ei este titularul contractului ori contractul este încheiat înainte de căsătorie.

(2) Dispozițiile art. 322 sunt aplicabile în mod corespunzător.

(3) În caz de deces al unuia dintre soți, soțul supraviețuitor continuă exercitarea dreptului său locativ, dacă nu renunță în mod expres la acesta, în **termenul prevăzut la art. 1.834**.

Secțiunea a 5-a

Modificarea regimului matrimonial

§1. Modificarea convențională

Art. 369. CONDIȚII.

(1) După cel puțin un an de la încheierea căsătoriei, soții pot, ori de câte ori doresc, să înlocuiască regimul matrimonial existent cu un alt regim matrimonial ori să îl modifice, cu respectarea condițiilor prevăzute de lege pentru încheierea convențiilor matrimoniale.

(2) Dispozițiile art. 291, 334, 335 și 361 sunt aplicabile în mod corespunzător.

(3) Creditorii prejudiciați prin schimbarea sau lichidarea regimului matrimonial pot formula acțiunea revocatorie **în termen de un an** de la data la care au fost îndeplinite formalitățile de publicitate sau, după caz, de când au luat cunoștință mai înainte de aceste împrejurări pe altă cale.

(4) Creditorii prevăzuți la alin. (3) pot invoca oricând, pe cale de excepție, inopozabilitatea modificării sau lichidării regimului matrimonial făcute în fraudă intereselor lor.

CAPITOLUL VII

Desfacerea căsătoriei

Secțiunea 1

Cazurile de divorț

§3. Divorțul prin acordul soților pe cale administrativă sau prin procedură notarială

Art. 376. PROCEDURA.

(1) Cererea de divorț se depune de soți împreună. Ofițerul de stare civilă sau notarul public înregistrează cererea și le acordă **un termen de reflecție de 30 de zile**.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), cererea de divorț se poate depune la notarul public și prin mandatar cu procură autentică.

(3) **La expirarea acestui termen**, soții se prezintă personal, iar ofițerul de stare civilă sau, după caz, notarul public verifică dacă soții stăruie să divorțeze și dacă, în acest sens, consimțământul lor este liber și neviat.

(4) Dacă soții stăruie în divorț, ofițerul de stare civilă sau, după caz, notarul public eliberează certificatul de divorț fără să facă vreo mențiune cu privire la culpa soților.

(5) Dispozițiile art. 383 alin. (1) și (3) se aplică în mod corespunzător. Dacă soții nu se înțeleg asupra numelui de familie pe care să îl poarte după divorț ori, în cazul prevăzut la art. 375 alin. (2), asupra exercitării în comun a drepturilor părintești, ofițerul de stare civilă sau, după caz, notarul public emite o dispoziție de respingere a cererii de divorț și îndrumă soții să se adreseze instanței de judecată, potrivit prevederilor art. 374.

(6) Soluționarea cererilor privind alte efecte ale divorțului asupra cărora soții nu se înțeleg este de competența instanței judecătorești.

TITLUL III Rudenia

CAPITOLUL II Filiația

Secțiunea 1 **Stabilirea filiației**

§4. Acțiuni privind filiația

II. Acțiunea în stabilirea filiației față de mamă

Art. 423. REGIMUL JURIDIC AL ACȚIUNII ÎN STABILIREA MATERNITĂȚII.

(1) Dreptul la acțiunea în stabilirea filiației față de mamă aparține copilului și se punește, în numele acestuia, de către reprezentantul său legal.

(2) Acțiunea poate să fie pornită sau, după caz, continuată și de moștenitorii copilului, în condițiile legii.

(3) Acțiunea poate fi introdusă și împotriva moștenitorilor preinsei mame.

(4) Dreptul la acțiune este imprescriptibil.

(5) Dacă însă copilul a decedat înainte de a introduce acțiunea, moștenitorii săi pot să o introducă **în termen de un an** de la data decesului.

III. Acțiunea în stabilirea paternității din afara căsătoriei

Art. 427. TERMENUL DE PRESCRIPTIE.

(1) Dreptul la acțiunea în stabilirea paternității nu se prescrie în timpul vieții copilului.

(2) Dispozițiile art. 423 alin. (5) se aplică în mod corespunzător.

Art. 428. DESPĂGUBIRI.

(1) Mama copilului poate cere pretinsului tată să îi plătească jumătate din:

a) cheltuielile nașterii și ale lehzuziei;

b) cheltuielile făcute cu întreținerea ei în timpul sarcinii și în perioada de lehzuzie.

(2) Mama poate solicita aceste despăgubiri chiar și atunci când copilul s-a născut mort sau a murit înainte de pronunțarea hotărârii privind stabilirea paternității.

(3) Dreptul la acțiune al mamei se prescrie **în termen de 3 ani** de la nașterea copilului.

(4) Mama nu poate cere aceste despăgubiri dacă nu a formulat și acțiune pentru stabilirea paternității.

(5) În afara cheltuielilor prevăzute la alin. (1), mama și moștenitorii ei au dreptul la despăgubiri pentru orice alte prejudicii, potrivit dreptului comun.

IV. Acțiuni privind filiația față de tatăl din căsătorie

Art. 430. TĂGADA PATERNITĂȚII DE CĂTRE SOȚUL MAMEI.

(1) Soțul mamei poate introduce acțiunea în tăgada paternității **în termen de 3 ani**, care curge fie de la data la care soțul a cunoscut că este prezumat tată al copilului, fie de la o dată ulterioară, când a aflat că prezumția nu corespunde realității.

(2) **Termenul** nu curge împotriva soțului pus sub interdicție judecătorească și, chiar dacă acțiunea nu a fost pornită de tutore, ea poate fi introdusă de soț **în termen de 3 ani** de la data ridicării interdicției.

(3) Dacă soțul a murit înainte de împlinirea **termenului** menționat la alin. (1), fără a porni acțiunea, aceasta poate fi pornită de către moștenitori **în termen de un an** de la data decesului.

Art. 431. TĂGADA PATERNITĂȚII DE CĂTRE MAMĂ.

(1) Acțiunea în tăgada paternității poate fi pornită de către mamă **în termen de 3 ani** de la data nașterii copilului.

(2) Dispozițiile art. 429 alin. (3) și art. 430 alin. (2) și (3) se aplică în mod corespunzător.

Art. 432. TĂGADA PATERNITĂȚII DE CĂTRE PRETINSUL TATĂ BIOLOGIC.

(1) Acțiunea în tăgada paternității introdusă de către cel care se pretinde tată biologic poate fi admisă numai dacă acesta face dovada paternității sale față de copil.

(2) Dreptul la acțiune nu se prescrie în timpul vieții tatălui biologic. Dacă acesta a decedat, acțiunea poate fi formulată de moștenitorii săi **în termen de cel mult un an** de la data decesului.

(3) Dispozițiile art. 429 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

CAPITOLUL III

Adopția

Secțiunea a 2-a

Condițiile de fond ale adopției

§3. Consimțământul la adopție

Art. 466. DAREA ȘI REVOCAREA CONSIMȚĂMÂNTULUI PĂRINȚILOR.

(1) Consimțământul la adopție al părinților firești sau, după caz, al tutorelui poate fi dat numai după trecerea unui **termen de 60 de zile** de la data nașterii copilului.

(2) Consimțământul dat în condițiile alin. (1) poate fi revocat în **termen de 30 de zile** de la data exprimării lui.

Secțiunea a 4-a
Încetarea adopției

Art. 479. ANULAREA ADOPTIEI.

(1) Adopția poate fi anulată la cererea oricărei persoane chemate să consimtă la încheierea ei și al cărei consimțământ a fost viciat prin eroare asupra identității adoptatului, dol sau violență.

(2) Acțiunea poate fi formulată **în termen de 6 luni** de la descoperirea erorii sau a dolului ori de la data încetării violenței, dar **nu mai târziu de 2 ani** de la încheierea adopției.

TITLUL V
Obligația de întreținere

CAPITOLUL IV
Stabilirea și executarea obligației de întreținere

Art. 533. PLATA PENSIEI DE ÎNTREȚINERE.

(1) Pensia de întreținere se plătește în rate periodice, la **termenele** convenite de părți sau, în lipsa acordului lor, la cele stabilite prin hotărâre judecătorească.

(2) Chiar dacă creditorul întreținerii a decedat în perioada corespunzătoare unei rate, întreținerea este datorată în întregime pentru acea perioadă.

(3) De asemenea, părțile pot conveni sau, dacă sunt motive temeinice, instanța de tutelă poate hotărî ca întreținerea să se execute prin plata anticipată a unei sume globale care să acopere nevoile de întreținere ale celui îndreptățit pe o perioadă mai îndelungată sau pe întreaga perioadă în care se datorează întreținerea, în măsura în care debitorul întreținerii are mijloacele necesare acoperirii acestei obligații.

CARTEA A III-A
Despre bunuri

TITLUL II
Proprietatea privată

CAPITOLUL II
Accesiunea
Secțiunea a 2-a
Accesiunea imobiliară naturală

Art. 572. AVULSIUNEA. Proprietarul terenului de la care o apă curgătoare a smuls brusc o porțiune de mal din teren, alipind-o la terenul

altui proprietar riveran, nu pierde dreptul de proprietate asupra părții desprinse dacă o revendică **în termen de un an** de la data faptului.

Art. 576. ACCESIUNEA NATURALĂ ASUPRA ANIMALELOR.

(1) Animalele domestice răătăcite pe terenul altuia îi revin acestuia din urmă dacă proprietarul nu le revendică **în termen de 30 de zile** de la data declarației făcute la primărie de către proprietarul terenului.

(2) Porumbeii, iepurii, peștii și alte asemenea animale care trec pe fondul altui proprietar aparțin acestuia cât timp rămân pe fond, cu excepția cazului în care trecerea a fost provocată prin fraudă sau prin artificii.

(3) Roiul de albine trecut pe terenul altuia revine proprietarului acestuia numai dacă proprietarul roiului nu îl urmărește sau încetează să îl urmărească timp de două zile.

CAPITOLUL III

Limitele juridice ale dreptului de proprietate privată

Secțiunea 1

Limite legale

§6. Dreptul de trecere

Art. 620. PRESCRIPTIA ACȚIUNII ÎN DESPĂGUBIRE ȘI RESTITUIREA DESPĂGUBIRII ÎNCASATE.

(1) **Termenul de prescripție** pentru dreptul la acțiunea în despăgubire pe care o are proprietarul fondului aservit împotriva proprietarului fondului dominant începe să curgă din momentul stabilirii dreptului de trecere.

(2) În cazul în care încetează dreptul de trecere, proprietarul fondului aservit este dator să restituie despăgubirea încasată, cu deducerea pagubei suferite în raport cu durata efectivă a dreptului de trecere.

Secțiunea a 2-a

Limite convenționale

Art. 627. CLAUZA DE INALIENABILITATE. CONDIȚII. DOMENIU DE APLICARE.

(1) Prin convenție sau testament se poate interzice înstrăinarea unui bun, însă numai pentru o durată de cel mult 49 de ani și dacă există un interes serios și legitim. **Termenul** începe să curgă de la data dobândirii bunului.

(2) Dobânditorul poate fi autorizat de către instanță să dispună de bun dacă interesul care a justificat clauza de inalienabilitate a bunului a dispărut sau dacă un interes superior o impune.

(3) Nulitatea clauzei de inalienabilitate stipulate într-un contract atrage nulitatea întregului contract dacă a fost determinantă la încheierea acestuia. În contractele cu titlu oneros, caracterul determinant se prezumă, până la proba contrară.

(4) Clauza de inalienabilitate este subînțeleasă în convențiile din care se naște obligația de a transmite în viitor proprietatea către o persoană determinată sau determinabilă.

(5) Transmiterea bunului pe cale de succesiune nu poate fi oprită prin stipularea inalienabilității.

CAPITOLUL IV Proprietatea comună

Secțiunea a 2-a **Coproprietatea obișnuită**

Art. 641. ACTELE DE ADMINISTRARE ȘI DE DISPOZIȚIE.

(1) Actele de administrare, precum încheierea sau denunțarea unor contracte de locațiune, cesiunile de venituri imobiliare și altele asemenea, cu privire la bunul comun pot fi făcute numai cu acordul coproprietarilor ce dețin majoritatea cotelor-părți.

(2) Actele de administrare care limitează în mod substanțial posibilitatea unui coproprietar de a folosi bunul comun în raport cu cota sa parte ori care impun acestuia o sarcină excesivă prin raportare la cota sa parte sau la cheltuielile suportate de către ceilalți coproprietari nu vor putea fi efectuate decât cu acordul acestuia.

(3) Coproprietarul sau coproprietarii interesați pot cere instanței să suplinească acordul coproprietarului aflat în imposibilitate de a-și exprima voința sau care se opune în mod abuziv la efectuarea unui act de administrare indispensabil menținerii utilității sau valorii bunului.

(4) Orice acte juridice de dispoziție cu privire la bunul comun, actele de folosință cu titlu gratuit, cesiunile de venituri imobiliare și locațiunile încheiate pe **termen mai mare de 3 ani**, precum și actele care urmăresc exclusiv înfrumusețarea bunului nu se pot încheia decât cu acordul tuturor coproprietarilor. Orice act juridic cu titlu gratuit va fi considerat act de dispoziție.

Art. 643. ACȚIUNILE ÎN JUSTIȚIE.

(1) Fiecare coproprietar poate sta singur în justiție, indiferent de calitatea procesuală, în orice acțiune privitoare la coproprietate, inclusiv în cazul acțiunii în revendicare.

(2) Hotărârile judecătorești pronunțate în folosul coproprietății profită tuturor coproprietarilor. Hotărârile judecătorești potrivnice unui coproprietar nu sunt opozabile celorlalți coproprietari.

(3) Când acțiunea nu este introdusă de toți coproprietarii, pârâul poate cere instanței de judecată introducerea în cauză a celorlalți coproprietari în calitate de reclamanți, în **termenul** și condițiile prevăzute în Codul de procedură civilă pentru chemarea în judecată a altor persoane.

Secțiunea a 5-a

Partajul

Art. 673. SUSPENDAREA PRONUNȚĂRII PARTAJULUI PRIN HOTĂRÂRE JUDECĂTOREASCĂ. Instanța sesizată cu cererea de partaj poate suspenda pronunțarea partajului, pentru cel mult un an, pentru a nu se aduce prejudicii grave intereselor celorlalți coproprietari. Dacă pericolul acestor prejudicii este înlăturat înainte de împlinirea **termenului**, instanța, la cererea părții interesate, va reveni asupra măsurii.

TITLUL III

**Dezmembrămintele dreptului
de proprietate privată**

CAPITOLUL I

Superficia

Art. 694. DURATA DREPTULUI DE SUPERFICIE. Dreptul de superficie se poate constitui pe o durată de **cel mult 99 de ani**. La împlinirea **termenului**, dreptul de superficie poate fi reînnoit.

Art. 695. ÎNTINDEREA ȘI EXERCITAREA DREPTULUI DE SUPERFICIE.

(1) Dreptul de superficie se exercită în limitele și în condițiile actului constitutiv. În lipsa unei stipulații contrare, exercitarea dreptului de superficie este delimitată de suprafața de teren pe care urmează să se construiască și de cea necesară exploataării construcției sau, după caz, de suprafața de teren aferentă și de cea necesară exploataării construcției edificate.

(2) În cazul prevăzut la art. 693 alin. (3), în absența unei stipulații contrare, titularul dreptului de superficie nu poate modifica structura construcției. El o poate însă demola, dar cu obligația de a o reconstrui în forma inițială.

(3) În cazul în care superficiarul modifică structura construcției, proprietarul terenului poate să ceară, **în termen de 3 ani**, încetarea dreptului de superficie sau repunerea în situația anterioară. În al doilea caz, curgerea **termenului de prescripție de 3 ani** este suspendată până la expirarea duratei superficiei.

(4) Titularul poate dispune în mod liber de dreptul său. Cât timp construcția există, dreptul de folosință asupra terenului se poate înstrăina ori ipoteca numai odată cu dreptul de proprietate asupra construcției.

Art. 698. CAZURILE DE ÎNCETARE A SUPERFICIEI. Dreptul de superficie se stinge prin radierea din cartea funciară, pentru una dintre următoarele cauze:

- a) la expirarea **termenului**;
- b) prin consolidare, dacă terenul și construcția devin proprietatea aceleiași persoane;

- c) prin pieirea construcției, dacă există stipulație expresă în acest sens;
- d) în alte cazuri prevăzute de lege.

Art. 699. EFECTELE ÎNCETĂRII SUPERFICIEI PRIN EXPIRAREA *TERMENULUI*.

(1) În cazul prevăzut la art. 698 lit. a), în absența unei stipulații contrare, proprietarul terenului dobândește dreptul de proprietate asupra construcției edificate de superficial prin accesiune, cu obligația de a plăti valoarea de circulație a acesteia de la ***data expirării termenului***.

(2) Când construcția nu exista în momentul constituirii dreptului de superficie, iar valoarea acesteia este egală sau mai mare decât aceea a terenului, proprietarul terenului poate cere obligarea constructorului să cumpere terenul la valoarea de circulație pe care acesta ar fi avut-o dacă nu ar fi existat construcția. Constructorul poate refuza să cumpere terenul dacă ridică, pe cheltuiala sa, construcția clădită pe teren și repune terenul în situația anterioară.

(3) În absența unei înțelegeri contrare încheiate cu proprietarul terenului, dezmembrămintele consimțite de superficial se sting în momentul încetării dreptului de superficie. Ipotecile care grevează dreptul de superficie se strămută de drept asupra sumei primite de la proprietarul terenului în cazul prevăzut la alin. (1), se extind de drept asupra terenului în cazul prevăzut la alin. (2) teza I sau se strămută de drept asupra materialelor în cazul prevăzut la alin. (2) teza a II-a.

(4) Ipotecile constituite cu privire la teren pe durata existenței superficiei nu se extind cu privire la întregul imobil în momentul încetării dreptului de superficie în cazul prevăzut la alin. (1). Ele se strămută de drept asupra sumei de bani primite de proprietarul terenului în cazul prevăzut la alin. (2) teza I sau se extind de drept cu privire la întregul teren în cazul prevăzut la alin. (2) teza a II-a.

Art. 700. EFECTELE ÎNCETĂRII SUPERFICIEI PRIN CONSOLIDARE.

(1) În cazul în care dreptul de superficie s-a stins prin consolidare, în absența unei stipulații contrare, dezmembrămintele consimțite de superficial se mențin pe durata pentru care au fost constituite, dar nu mai târziu de împlinirea ***termenului*** inițial al superficiei.

(2) Ipotecile născute pe durata existenței superficiei se mențin fiecare în funcție de obiectul asupra căruia s-au constituit.

CAPITOLUL II

Uzufructul

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Art. 708. DURATA UZUFRUCTULUI.

(1) Uzufructul în favoarea unei persoane fizice este cel mult viager.

(2) Uzufructul constituit în favoarea unei persoane juridice poate avea durata de **cel mult 30 de ani**. Atunci când este constituit cu depășirea acestui **termen**, uzufructul se reduce de drept la 30 de ani.

(3) Dacă nu s-a prevăzut durata uzufructului, se prezumă că este viager sau, după caz, că este constituit pe o durată de 30 de ani.

(4) Uzufructul constituit până la data la care o altă persoană va ajunge la o anumită vârstă durează până la acea dată, chiar dacă acea persoană ar muri înainte de împlinirea vârstei stabilite.

Secțiunea a 2-a

Drepturile și obligațiile uzufructuarului și ale nudului proprietar

§1. Drepturile uzufructuarului și ale nudului proprietar

Art. 714. CESIUNEA UZUFRUCTULUI.

(1) În absența unei prevederi contrare, uzufructuarul poate ceda dreptul său unei alte persoane fără acordul nudului proprietar, dispozițiile în materie de carte funciară fiind aplicabile.

(2) Uzufructuarul rămâne dator exclusiv față de nudul proprietar numai pentru obligațiile născute înainte de cesiune. Până la notificarea cesiunii, uzufructuarul și cesionarul răspund solidar pentru îndeplinirea tuturor obligațiilor față de nudul proprietar.

(3) După notificarea cesiunii, cesionarul este dator față de nudul proprietar pentru toate obligațiile născute după notificarea cesiunii. În acest caz, uzufructuarului i se aplică, în mod corespunzător, dispozițiile legale din materia fideiujurării.

(4) După cesiune, dreptul de uzufruct continuă, după caz, până *la împlinirea termenului* inițial sau până la decesul uzufructuarului inițial.

Art. 715. CONTRACTELE DE LOCAȚIUNE.

(1) Uzufructuarul are dreptul de a închiria sau, după caz, de a arenda bunul primit în uzufruct.

(2) Locațiunile de imobile încheiate de uzufructuar, înscrise în cartea funciară, sunt opozabile proprietarului sau moștenitorilor acestuia, după stingerea uzufructului prin decesul sau, după caz, încetarea existenței juridice a uzufructuarului, până *la împlinirea termenului* lor, dar nu mai mult **de 3 ani** de la încetarea uzufructului.

(3) Reînnoirile de închirieri de imobile sau de arendări făcute de uzufructuar și înscrise în cartea funciară înainte de expirarea contractelor inițiale sunt opozabile proprietarului și moștenitorilor săi pe o perioadă de **cel mult 6 luni** ori, după caz, de un an, dacă la data stingerii uzufructului nu au fost puse în executare. În niciun caz, locațiunile nu pot dura **mai mult de 3 ani** de la data stingerii uzufructului.

(4) În cazul în care uzufructul s-a stins prin *expirarea termenului*, locațiunile încetează, în toate cazurile, odată cu stingerea uzufructului.

Secțiunea a 3-a
Stingerea uzufructului

Art. 746. CAZURILE DE STINGERE A UZUFRUCTULUI.

(1) Uzufructul se stinge pe cale principală prin:

a) moartea uzufructuarului ori, după caz, încetarea personalității juridice;

b) *ajungerea la termen*;

c) consolidare, atunci când calitatea de uzufructuar și de nud proprietar se întrunesc în aceeași persoană;

d) renunțarea la uzufruct;

e) neuzul timp **de 10 ani** sau, după caz, timp **de 2 ani** în cazul uzufructului unei creanțe.

(2) Uzufructul se stinge prin decesul ori, după caz, încetarea existenței juridice a uzufructuarului chiar dacă **termenul nu s-a împlinit**.

(3) În cazul imobilelor sunt aplicabile dispozițiile în materie de carte funciară.

CAPITOLUL IV

Servituțiile

Secțiunea a 3-a
Stingerea servituțiilor

Art. 770. CAUZELE DE STINGERE A SERVITUȚILOR.

(1) Servituțiile se sting pe cale principală prin radierea lor din cartea funciară pentru una dintre următoarele cauze:

a) consolidarea, atunci când ambele fonduri ajung să aibă același proprietar;

b) renunțarea proprietarului fondului dominant;

c) *ajungerea la termen*;

d) răscumpărarea;

e) imposibilitatea definitivă de exercitare;

f) *neuzul timp de 10 ani*;

g) dispariția oricărei utilități a acestora.

(2) Servitutea se stinge, de asemenea, prin exproprierea fondului aservit, dacă servitutea este contrară utilității publice căreia îi va fi afectat bunul expropriat.

Art. 771. STINGEREA SERVITUȚII PRIN NEUZ.

(1) **Termenul de 10 ani** prevăzut la art. 770 alin. (1) lit. f) curge de la data ultimului act de exercițiu al servituțiilor necontinue ori de la data primului act contrar servituțiilor continue.

(2) Exercițarea servituții de către un coproprietar ori de către uzufructuar profită și celorlalți coproprietari, respectiv nudului proprietar.

TITLUL IV

Fiducia

Art. 780. ÎNREGISTRAREA FISCALĂ.

(1) Sub sancțiunea nulității absolute, contractul de fiducie și modificările sale trebuie să fie înregistrate la cererea fiduciarului, în **termen de o lună** de la data încheierii acestora, la organul fiscal competent să administreze sumele datorate de fiduciar bugetului general consolidat al statului.

(2) Când masa patrimonială fiduciară cuprinde drepturi reale imobiliare, acestea sunt înregistrate, în condițiile prevăzute de lege, sub aceeași sancțiune, la compartimentul de specialitate al autorității administrației publice locale competent pentru administrarea sumelor datorate bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale în raza cărora se află imobilul, dispozițiile de carte funciară rămânând aplicabile.

(3) Desemnarea ulterioară a beneficiarului, în cazul în care acesta nu este precizat chiar în contractul de fiducie, trebuie să fie făcută, sub aceeași sancțiune, printr-un act scris înregistrat în aceleași condiții.

(4) Dacă pentru transmiterea unor drepturi este necesară îndeplinirea unor cerințe speciale de formă, se va încheia un act separat cu respectarea cerințelor legale. În aceste cazuri, lipsa înregistrării fiscale atrage aplicarea sancțiunilor administrative prevăzute de lege.

Art. 790. ÎNCETAREA CONTRACTULUI DE FIDUCIE.

(1) Contractul de fiducie încetează *prin împlinirea termenului* sau prin realizarea scopului urmărit când aceasta intervine *înainte de împlinirea termenului*.

(2) El încetează, de asemenea, în cazul în care toți beneficiarii renunță la fiducie, iar în contract nu s-a precizat cum vor continua raporturile fiduciare într-o asemenea situație. Declarațiile de renunțare sunt supuse aceluiași formalități de înregistrare ca și contractul de fiducie. Încetarea se produce la data finalizării formalităților de înregistrare pentru ultima declarație de renunțare.

(3) Contractul de fiducie încetează și în momentul în care s-a dispus deschiderea procedurii insolvenței împotriva fiduciarului sau în momentul în care se produc, potrivit legii, efectele reorganizării persoanei juridice.

TITLUL V

Administrarea bunurilor altuia

CAPITOLUL III

Regimul juridic al administrării

Secțiunea a 4-a

Administrarea colectivă și delegarea

Art. 828. PREZUMȚIA DE APROBARE A HOTĂRÂRIILOR.

(1) Se prezumă că administratorul a aprobat toate hotărârile adoptate de ceilalți administratori și va răspunde pentru acestea în solidar cu ei în măsura în care nu s-a opus în momentul adoptării hotărârii și nu a notificat această opoziție beneficiarului într-un **termen rezonabil**.

(2) Se prezumă că administratorul a aprobat hotărârea adoptată în absența sa în măsura în care nu își face cunoscută opoziția celorlalți administratori și beneficiarului într-un **termen rezonabil** de la data la care a luat cunoștință de hotărârea respectivă.

(3) Administratorul nu va răspunde în situația în care nu a putut, pentru motive temeinice, să notifice opoziția sa în condițiile alin. (1).

CAPITOLUL IV

Încetarea administrării

Secțiunea 1

Cauzele de încetare

Art. 846. CAZURILE DE ÎNCETARE. Administrarea încetează:

a) prin stingerea dreptului beneficiarului asupra bunurilor administrate;

b) prin *expirarea termenului* sau împlinirea condiției stipulate în actul constitutiv;

c) prin îndeplinirea scopului administrării sau prin încetarea cauzei care a dat naștere administrării;

d) prin denunțarea de către beneficiar a actului de desemnare, ca urmare a solicitării comunicate administratorului, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, de a restitui bunurile de îndată;

e) prin înlocuirea administratorului de către beneficiar sau de către instanța judecătorească, la cererea altei persoane interesate;

f) prin decesul, punerea sub interdicție judecătorească, renunțarea administratorului ori supunerea acestuia la procedura insolvenței;

g) prin punerea sub interdicție judecătorească a beneficiarului sau supunerea acestuia la procedura insolvenței, în măsura în care aceasta afectează bunurile administrate.

Art. 847. NOTIFICAREA RENUNȚĂRII.

(1) Administratorul poate renunța la atribuțiile sale, pe baza notificării adresate, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, beneficiarului și, după caz, celorlalți administratori sau persoanei împuternicite să desemneze un înlocuitor.

(2) Notificarea va cuprinde un **termen de preaviz rezonabil**, care să îi permită beneficiarului să numească un alt administrator sau să preia el însuși administrarea bunurilor. În caz contrar, administratorul va repara prejudiciul cauzat prin renunțarea sa intempestivă.

(3) Renunțarea administratorului produce efecte de la data expirării **termenului de preaviz**.

TITLUL VI Proprietatea publică

CAPITOLUL II

Drepturile reale corespunzătoare proprietății publice

Secțiunea a 4-a

Dreptul de folosință cu titlu gratuit

Art. 874. CONȚINUTUL ȘI LIMITELE DREPTULUI DE FOLOSINȚĂ CU TITLU GRATUIT.

(1) Dreptul de folosință asupra bunurilor proprietate publică se acordă, cu titlu gratuit, *pe termen limitat*, în favoarea instituțiilor de utilitate publică.

(2) În lipsa unor dispoziții contrare în actul de constituire, titularul nu beneficiază de fructele civile ale bunului.

(3) Dispozițiile privind constituirea și încetarea dreptului de administrare se aplică în mod corespunzător.

TITLUL VII Cartea funciară

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 882. ÎNSCRIEREA DREPTURILOR REALE AFECTATE DE MODALITĂȚI.

(1) Drepturile reale sub condiție suspensivă sau rezolutorie nu se intabulează. Ele se pot însă înscrie provizorii.

(2) **Termenul extinctiv** sau sarcina liberalității se va putea arăta atât în cuprinsul intabulării, cât și al înscrierii provizorii.

CAPITOLUL II

Înscrierea drepturilor tabulare

Art. 885. DOBÂNDIREA ȘI STINGEREA DREPTURILOR REALE ASUPRA IMOBILELOR.

(1) Sub rezerva unor dispoziții legale contrare, drepturile reale asupra imobilelor cuprinse în cartea funciară se dobândesc, atât între părți, cât și față de terți, numai prin înscrierea lor în cartea funciară, pe baza actului sau faptului care a justificat înscrierea.

(2) Drepturile reale se vor pierde sau stinge numai prin radierea lor din cartea funciară, cu consimțământul titularului, dat prin înscris autentic notarial. Acest consimțământ nu este necesar dacă dreptul se stinge *prin împlinirea termenului* arătat în înscriere ori prin decesul sau, după caz, prin încetarea existenței juridice a titularului, dacă acesta era o persoană juridică.

(3) Dacă dreptul ce urmează să fie radiat este grevat în folosul unei terțe persoane, radierea se va face cu păstrarea dreptului acestei persoane, cu excepția cazurilor anume prevăzute de lege.

(4) Hotărârea judecătorească definitivă sau, în cazurile prevăzute de lege, actul autorității administrative va înlocui acordul de voință sau, după caz, consimțământul titularului.

Art. 892. SITUAȚIA TERȚULUI DOBÂNDITOR DE REA-CREDINȚĂ.

(1) Cel care a fost îndreptățit, printr-un act juridic valabil încheiat, să înscrie un drept real în folosul său poate cere radierea din cartea funciară a unui drept concurent sau, după caz, acordarea de rang preferențial față de înscrierea efectuată de altă persoană, însă numai dacă sunt întrunite următoarele 3 condiții:

a) actul juridic în temeiul căruia se solicită radierea sau acordarea rangului preferențial să fie anterior aceluia în baza căruia terțul și-a înscris dreptul;

b) dreptul reclamantului și cel al terțului dobânditor să provină de la un autor comun;

c) înscrierea dreptului în folosul reclamantului să fi fost împiedicată de terțul dobânditor prin violență sau viclenie, după caz.

(2) Radierea sau acordarea rangului preferențial poate fi cerută și dacă violența ori viclenia a provenit de la o altă persoană decât terțul dobânditor, dar numai dacă acesta din urmă a cunoscut sau, după caz, trebuia să cunoască această împrejurare la data încheierii contractului în baza căruia a dobândit dreptul intabulat în folosul său.

(3) Dreptul la acțiune se prescrie *în termen de 3 ani* de la data înscrierii de către terț a dreptului în folosul său.

Art. 897. EFECTELE ACȚIUNII ÎN PRESTAȚIE TABULARĂ FAȚĂ DE TERȚUL DOBÂNDITOR DE REA-CREDINȚĂ.

(1) Acțiunea în prestație tabulară se va putea îndrepta și împotriva terțului dobânditor înscris anterior în cartea funciară, dacă actul juridic

invocat de reclamant este anterior celui în temeiul căruia a fost înscris dreptul terțului dobânditor, iar acesta a fost de rea-credință la data încheierii actului.

(2) Dreptul la acțiune împotriva terțului se prescrie **în termen de 3 ani** de la data înscrierii de către acesta a dreptului în folosul său, cu excepția cazului în care dreptul la acțiune al reclamantului contra antecesorului tabular s-a prescris mai înainte.

CAPITOLUL III

Notarea unor drepturi, fapte și raporturi juridice

Art. 904. NOTAREA INTENȚIEI DE A ÎNSTRĂINA SAU DE A IPOTECA.

(1) Proprietarul unui imobil poate cere ca intenția sa de a înstrăina sau de a ipoteca în folosul unei anumite persoane să fie notată, arătând în acest din urmă caz și suma ce corespunde obligației garantate.

(2) Dacă înstrăinarea sau ipotecarea se realizează **în termen de 3 luni** de la notarea intenției de a înstrăina sau de a ipoteca, dreptul înscris va avea rangul notării.

Art. 905. PIERDEREA EFECTULUI NOTĂRII.

(1) Notarea intenției de a înstrăina sau de a ipoteca își pierde efectul prin trecerea unui **termen de 3 luni** de la data înregistrării cererii.

(2) Anul, luna și ziua în care notarea își pierde efectul vor fi menționate atât în notare, cât și în încheierea ce a dispus-o.

Art. 906. NOTAREA ANTECONTRACTELOR ȘI A PACTELOR DE OPȚIUNE.

(1) Promisiunea de a încheia un contract având ca obiect dreptul de proprietate asupra imobilului sau un alt drept în legătură cu acesta se poate nota în cartea funciară, dacă promitentul este înscris în cartea funciară ca titularul dreptului care face obiectul promisiunii, iar antecontractul, sub sancțiunea respingerii cererii de notare, **prevădă termenul** în care urmează a fi încheiat contractul. Notarea se poate efectua oricând în **termenul stipulat** în antecontract pentru executarea sa, dar **nu mai târziu de 6 luni** de la expirarea lui.

(2) Promisiunea se va putea radia, dacă cel îndreptățit nu a cerut instanței pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de contract, **în termen de 6 luni** de la trecerea **termenului fixat pentru încheierea lui** sau dacă, între timp, imobilul a fost definitiv adjudecat în cadrul vânzării silite de către un terț care nu este ținut să răspundă de obligațiile promitentului.

(3) Radierea se va dispune din oficiu, dacă, până la expirarea **termenului de 6 luni** prevăzut la alin. (2), n-a fost cerută înscrierea dreptului care a făcut obiectul promisiunii, cu excepția cazului când cel îndreptățit a cerut notarea în cartea funciară a acțiunii prevăzute la alin. (2). De asemenea, promisiunea se va radia din oficiu în toate cazurile când,

până la încheierea contractului amintit mai sus ori până la soluționarea definitivă a acțiunii prevăzute la alin. (2), imobilul a fost definitiv adjudecat în cadrul vânzării silite de către un terț care nu este ținut să răspundă de obligațiile promitentului.

(4) Dispozițiile prezentului articol se aplică prin asemănare și pactelor de opțiune notate în cartea funciară. În aceste cazuri, dacă, până la expirarea **termenului stipulat** în contract pentru exercitarea opțiunii, beneficiarul pactului nu solicită, în baza declarației de opțiune și a dovezii comunicării sale către cealaltă parte, intabularea dreptului ce urmează a fi dobândit, se va dispune din oficiu radierea pactului înscris în foliosul său.

CAPITOLUL IV

Rectificarea înscrisurilor de carte funciară

Art. 909. TERMENELE DE EXERCITARE A ACȚIUNII ÎN RECTIFICARE.

(1) Sub rezerva prescripției dreptului la acțiunea în fond, acțiunea în rectificare este imprescriptibilă față de dobânditorul nemijlocit, precum și față de terțul care a dobândit cu rea-credință dreptul înscris în foliosul său. Dacă acțiunea de fond introdusă pe cale separată a fost admisă, acțiunea în rectificare este, de asemenea, imprescriptibilă atât împotriva celor care au fost chemați în judecată, cât și împotriva terților care au dobândit un drept real după ce acțiunea de fond a fost notată în cartea funciară.

(2) Față de terțele persoane care au dobândit cu bună-credință un drept real prin donație sau legat cu titlu particular, acțiunea în rectificare, sub rezerva prescripției dreptului la acțiunea de fond, nu se va putea introduce decât **în termen de 5 ani**, socotiți de la înregistrarea cererii lor de înscriere.

(3) De asemenea, sub rezerva prescripției dreptului la acțiunea în fond, acțiunea în rectificare, întemeiată exclusiv pe dispozițiile art. 908 alin. (1) pct. 1 și 2, se va putea îndrepta și împotriva terțelor persoane care și-au înscris vreun drept real, dobândit cu bună-credință și printr-un act juridic cu titlu oneros sau, după caz, în temeiul unui contract de ipotecă, întemeindu-se pe cuprinsul cărții funciare. În aceste cazuri, **termenul va fi de 3 ani**, socotiți de la data înregistrării cererii de înscriere formulate de către dobânditorul nemijlocit al dreptului a cărui rectificare se cere, cu excepția cazului când încheierea, prin care s-a ordonat înscrierea care face obiectul acțiunii în rectificare, a fost comunicată celui îndreptățit, caz în care **termenul va fi de un an** de la comunicarea acesteia.

(4) **Termenele** prevăzute la alin. (2) și (3) sunt **termene de decădere**.

Art. 912. RADIEREA DREPTURILOR CONDIȚIONALE.

(1) Dreptul afectat de o condiție suspensivă se va radia din oficiu, dacă nu se dovedește îndeplinirea condiției care afectează dreptul, **în termen de 5 ani** de la înscriere.

(2) Tot astfel se va radia condiția rezolutorie, dacă nu s-a cerut, în temeiul ei, radierea dreptului înscris sub o asemenea modalitate, timp de 10 ani de la înscriere.

Art. 915. RĂSPUNDEREA PENTRU ȚINEREA DEFECTUOASĂ A CĂRȚII FUNCiare.

(1) Cel prejudiciat printr-o faptă săvârșită, chiar din culpă, în păstrarea și administrarea cărții funciare va putea cere obligarea, în solidar, la plata de despăgubiri a oficiului teritorial de cadastru și publicitate imobiliară de la locul situării imobilului și a persoanei răspunzătoare de prejudiciul astfel cauzat, dacă prejudiciul nu a putut fi înlăturat, în tot sau în parte, prin exercitarea acțiunilor și căilor de atac prevăzute de lege.

(2) Dreptul la acțiune se prescrie într-un **termen de un an**, socotit din ziua în care cel vătămat a cunoscut faptul păgubitor, însă nu mai târziu de 3 ani de la data când s-a săvârșit fapta prin care s-a cauzat prejudiciul. Prescripția este suspendată prin exercitarea acțiunilor și căilor de atac prevăzute de lege pentru înlăturarea efectelor faptei păgubitoare.

TITLUL VIII

Posesia

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 920. INTERVERTIREA PRECARITĂȚII ÎN POSESIE.

(1) Intervertirea deținerii precare în posesie nu se poate face decât în următoarele cazuri:

a) dacă detentorul precar încheie cu bună-credință un act translativ de proprietate cu titlu particular cu altă persoană decât cu proprietarul bunului;

b) dacă detentorul precar săvârșește împotriva posesorului acte de rezistență neechivoce în privința intenției sale de a începe să se comporte ca un proprietar; în acest caz, intervertirea nu se va produce însă mai înainte de *împlinirea termenului prevăzut* pentru restituirea bunului;

c) dacă detentorul precar înstrăinează bunul, printr-un act translativ de proprietate cu titlu particular, cu condiția ca dobânditorul să fie de bună-credință.

(2) În cazul imobilelor înscrise în cartea funciară, dobânditorul este de bună-credință dacă înscrie dreptul în folosul său întemeindu-se pe cuprinsul cărții funciare. În celelalte cazuri, este de bună-credință dobânditorul care nu cunoștea și nici nu trebuia, după împrejurări, să cunoască lipsa calității de proprietar a celui de la care a dobândit bunul.

CAPITOLUL III Efectele posesiei

Secțiunea a 2-a **Uzucapiunea imobiliară**

Art. 930. UZUCAPIUNEA EXTRATABULARĂ.

(1) Dreptul de proprietate asupra unui imobil și dezmembrămintele sale pot fi înscrise în cartea funciară, în temeiul uzucapiunii, în folosul celui care l-a posedat timp de 10 ani, dacă:

- a) proprietarul înscris în cartea funciară a decedat ori, după caz, și-a încetat existența;
- b) a fost înscrisă în cartea funciară declarația de renunțare la proprietate;
- c) imobilul nu era înscris în nicio carte funciară.

(2) În toate cazurile, uzucapantul poate dobândi dreptul numai dacă și-a înregistrat cererea de înscriere în cartea funciară înainte ca o terță persoană să își fi înregistrat propria cerere de înscriere a dreptului în folosul său, pe baza unei cauze legitime, în cursul sau chiar după împlinirea **termenului de uzucapiune**.

Art. 932. CURGEREA TERMENULUI UZUCAPIUNII.

(1) În cazurile prevăzute la art. 930 alin. (1) lit. a) și b), **termenul uzucapiunii** nu începe să curgă înainte de data decesului sau, după caz, a încetării existenței juridice a proprietarului, respectiv înainte de data înscrierii declarației de renunțare la proprietate, chiar dacă intrarea în posesie s-a produs la o dată anterioară.

(2) Viciile posesiei suspendă cursul uzucapiunii.

Secțiunea a 3-a

Dobândirea proprietății mobiliare prin posesia de bună-credință

Art. 937. DOBÂNDIREA PROPRIETĂȚII MOBILIARE PRIN POSESIA DE BUNĂ-CREDINȚĂ.

(1) Persoana care, cu bună-credință, încheie cu un neproprietar un act translativ de proprietate cu titlu oneros având ca obiect un bun mobil devine proprietarul acelui bun din momentul luării sale în posesie efectivă.

(2) Cu toate acestea, bunul pierdut sau furat poate fi revendicat de la posesorul de bună-credință, dacă acțiunea este intentată, sub sancțiunea decăderii, **în termen de 3 ani** de la data la care proprietarul a pierdut stăpânirea materială a bunului.

(3) Dacă bunul pierdut sau furat a fost cumpărat dintr-un loc ori de la o persoană care vinde în mod obișnuit bunuri de același fel ori dacă a fost adjudecat la o licitație publică, iar acțiunea în revendicare a fost introdusă înăuntrul **termenului de 3 ani**, posesorul de bună-credință

poate reține bunul până la indemnizarea sa integrală pentru prețul plătit vânzătorului.

(4) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică bunurilor mobile care sunt accesorii unui imobil.

(5) Dispozițiile prezentului articol se aplică în mod corespunzător și în legătură cu dobândirea dreptului de uzufruct și a dreptului de uz asupra unui bun mobil.

Art. 942. PROPRIETATEA BUNULUI GĂSIT.

(1) Bunul mobil pierdut continuă să aparțină proprietarului său.

(2) Găsitorul bunului este obligat ca, **în termen de 10 zile**, să îl restituie proprietarului ori, dacă acesta nu poate fi cunoscut, să îl predea organului de poliție din localitatea în care a fost găsit. Acesta are obligația de a păstra bunul timp de 6 luni, fiind aplicabile în acest sens dispozițiile privitoare la depozitul necesar.

(3) Organul de poliție va afișa la sediul său și pe pagina de internet un anunț privitor la pierderea bunului, cu menționarea tuturor elementelor de descriere a acestuia.

Art. 943. PROPRIETATEA ASUPRA BUNULUI GĂSIT ÎN LOC PUBLIC. Dacă bunul a fost găsit într-un loc public, el va fi predat, pe bază de proces-verbal, persoanei care deține un titlu, altul decât titlul de proprietate publică, asupra locului respectiv. **În termen de 3 zile** de la data preluării bunului pierdut, această persoană este obligată să îl predea, pe bază de proces-verbal, organelor de poliție din localitate. **În același termen**, anunțul menționat la art. 942 alin. (3) se va afișa la locul unde a fost găsit bunul.

Art. 945. RESTITUIREA BUNULUI GĂSIT CĂTRE PROPRIETAR.

(1) Bunul sau prețul obținut din valorificarea lui se va remite proprietarului, dacă acesta îl pretinde, sub sancțiunea decăderii, în **termenul prevăzut la art. 942 alin. (2) teza a II-a**, însă nu mai înainte de a se achita cheltuielile legate de păstrarea bunului.

(2) De asemenea, în cazul bunurilor cu valoare comercială, proprietarul este obligat să plătească găsitului o recompensă reprezentând a zecea parte din preț sau din valoarea actuală a bunului. Obligația de plată a recompensei nu există în cazul prevăzut la art. 943, dacă găsitul este persoana care deține spațiul ori un reprezentant sau un angajat al acesteia.

(3) În cazul în care proprietarul a făcut o ofertă publică de recompensă, găsitul are dreptul de a opta între suma la care s-a obligat proprietarul prin această ofertă și recompensa fixată de lege ori stabilită de către instanța judecătorească.

(4) Dacă bunul ori prețul nu este pretins de proprietarul original, el va fi considerat lucru fără stăpân și remis găsitului pe bază de proces-verbal. În acest caz, găsitul dobândește dreptul de proprietate prin ocupațiune. Dovada ocupațiunii se poate face prin procesul-verbal menționat sau prin orice alt mijloc de probă.

(5) Dacă gășitorul refuză să preia bunul sau prețul, acesta revine comunei, orașului sau municipiului pe teritoriul căruia a fost gășit și intră în domeniul privat al acestuia.

CAPITOLUL IV

Acțiunile posesorii

Art. 951. TERMENUL DE EXERCITARE A ACȚIUNII POSESORII.

(1) În caz de tulburare ori de deposedare, pașnică sau violentă, acțiunea se introduce în **termenul de prescripție de un an** de la data tulburării sau deposedării.

(2) Dacă tulburarea ori deposedarea este violentă, acțiunea poate fi introdusă și de cel care exercită o posesie viciată, indiferent de durata posesiei sale.

CARTEA A IV-A

Despre moștenire și liberalități

TITLUL I

Dispoziții referitoare la moștenire în general

CAPITOLUL II

Condițiile generale ale dreptului de a moșteni

Art. 959. NEDEMNITATEA JUDICIARĂ.

(1) Poate fi declarată nedemnă de a moșteni:

a) persoana condamnată penal pentru săvârșirea, cu intenție, împotriva celui care lasă moștenirea a unor fapte grave de violență, fizică sau morală, ori, după caz, a unor fapte care au avut ca urmare moartea victimei;

b) persoana care, cu rea-credință, a ascuns, a alterat, a distrus sau a falsificat testamentul defunctului;

c) persoana care, prin dol sau violență, l-a împiedicat pe cel care lasă moștenirea să întocmească, să modifice sau să revoce testamentul.

(2) Sub sancțiunea decăderii, orice succesibil poate cere instanței judecătorești să declare nedemnitatea **în termen de un an** de la data deschiderii moștenirii. Introducerea acțiunii constituie un act de acceptare tacită a moștenirii de către succesibilul reclamant.

(3) Dacă hotărârea de condamnare pentru faptele prevăzute la alin. (1) lit. a) se pronunță ulterior datei deschiderii moștenirii, **termenul de un an** se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.

(4) Atunci când condamnarea pentru faptele menționate la alin. (1) lit. a) este împiedicată prin decesul autorului faptei, prin amnistie sau prin prescripția răspunderii penale, nedemnitatea se poate declara dacă acele fapte au fost constatate printr-o hotărâre judecătorească civilă definitivă. În acest caz, **termenul de un an** curge de la apariția cauzei de împiedicare a condamnării, dacă aceasta a intervenit după deschiderea moștenirii.

(5) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. b) și c), **termenul de un an** curge de la data când succesibilul a cunoscut motivul de nedemnitate, dacă această dată este ulterioară deschiderii moștenirii.

(6) Comuna, orașul sau, după caz, municipiul în a cărui rază teritorială se aflau bunurile la data deschiderii moștenirii poate introduce acțiunea prevăzută la alin. (2), în cazul în care, cu excepția autorului uneia dintre faptele prevăzute la alin. (1), nu mai există alți succesibili. Dispozițiile alin. (2)–(5) se aplică în mod corespunzător.

TITLUL II

Moștenirea legală

CAPITOLUL III

Moștenitorii legali

Secțiunea 1

Soțul supraviețuitor

Art. 973. DREPTUL DE ABITAȚIE AL SOȚULUI SUPRAVIEȚUITOR.

(1) Soțul supraviețuitor care nu este titular al niciunui drept real de a folosi o altă locuință corespunzătoare nevoilor sale beneficiază de un drept de abitație asupra casei în care a locuit până la data deschiderii moștenirii, dacă această casă face parte din bunurile moștenirii.

(2) Dreptul de abitație este gratuit, inalienabil și insesizabil.

(3) Oricare dintre moștenitori poate cere fie restrângerea dreptului de abitație, dacă locuința nu este necesară în întregime soțului supraviețuitor, fie schimbarea obiectului abitației, dacă pune la dispoziția soțului supraviețuitor o altă locuință corespunzătoare.

(4) Dreptul de abitație se stinge la partaj, dar nu mai devreme de un an de la data deschiderii moștenirii. Acest drept încetează, chiar înainte de împlinirea **termenului de un an**, în caz de recăsătorire a soțului supraviețuitor.

(5) Toate litigiile cu privire la dreptul de abitație reglementat prin prezentul articol se soluționează de către instanța competentă să judece partajul moștenirii, care va hotărî de urgență, în camera de consiliu.

TITLUL III Liberalitățile

CAPITOLUL I Dispoziții comune

Secțiunea a 2-a **Capacitatea în materie de liberalități**

Art. 990. INCAPACITĂȚILE SPECIALE.

(1) Sunt anulabile liberalitățile făcute medicilor, farmaciștilor sau altor persoane, în perioada în care, în mod direct sau indirect, îi acordau îngrijiri de specialitate dispunătorului pentru boala care este cauză a decesului.

(2) Sunt exceptate de la prevederile alin. (1):

a) liberalitățile făcute soțului, rudelor în linie dreaptă sau colateralilor privilegiați;

b) liberalitățile făcute altor rude până la al patrulea grad inclusiv, dacă, la data liberalității, dispunătorul nu are soț și nici rude în linie dreaptă sau colaterali privilegiați.

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) sunt aplicabile și în privința preoților sau a altor persoane care acordau asistență religioasă în timpul bolii care este cauză a decesului.

(4) Dacă dispunătorul a decedat din cauza bolii, **termenul** de prescripție a dreptului la acțiunea în anulare curge de la data la care moștenitorii au luat cunoștință de existența liberalității.

(5) În cazul în care dispunătorul s-a restabilit, legatul devine valabil, iar acțiunea în anularea donației poate fi introdusă **în termen de 3 ani** de la data la care dispunătorul s-a restabilit.

CAPITOLUL II Donația

Secțiunea a 3-a **Revocarea donației**

§2. Revocarea pentru ingratitudine

Art. 1.024. CEREREA DE REVOCARE.

(1) Dreptul la acțiunea prin care se solicită revocarea pentru ingratitudine se prescrie **în termen de un an** din ziua în care donatorul a știut că donatarul a săvârșit fapta de ingratitudine.

(2) Acțiunea în revocare pentru ingratitudine poate fi exercitată numai împotriva donatarului. Dacă donatarul moare după introducerea acțiunii, aceasta poate fi continuată împotriva moștenitorilor.

(3) Cererea de revocare nu poate fi introdusă de moștenitorii donatorului, cu excepția cazului în care donatorul a decedat în **termenul prevăzut** la alin. (1) fără să îl fi iertat pe donatar. De asemenea, moștenitorii pot introduce acțiunea în revocare **în termen de un an** de la data morții donatorului, dacă acesta a decedat fără să fi cunoscut cauza de revocare.

(4) Acțiunea pornită de donator poate fi continuată de moștenitorii acestuia.

§3. Revocarea pentru neexecutarea sarcinii

Art. 1.027. ACȚIUNILE ÎN CAZ DE NEEEXECUTARE A SARCINII.

(1) Dacă donatarul nu îndeplinește sarcina la care s-a obligat, donatorul sau succesorii săi în drepturi pot cere fie executarea sarcinii, fie revocarea donației.

(2) În cazul în care sarcina a fost stipulată în favoarea unui terț, acesta poate cere numai executarea sarcinii.

(3) Dreptul la acțiunea prin care se solicită executarea sarcinii sau revocarea donației se prescrie **în termen de 3 ani** de la data la care sarcina trebuia executată.

CAPITOLUL III

Testamentul

Secțiunea a 2-a

Formele testamentului

Art. 1.048. CADUCITATEA TESTAMENTELOR PRIVILEGIATE.

(1) Testamentul privilegiat **devine caduc la 15 zile** de la data când dispunătorul ar fi putut să testeze în vreuna dintre formele ordinare. **Termenul se suspendă** dacă testatorul a ajuns într-o stare în care nu îi este cu putință să testeze.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică dispoziției testamentare prin care se recunoaște un copil.

Secțiunea a 4-a

Legatul

§1. Categoriile de legate

Art. 1.054. CLASIFICAREA LEGATELOR.

(1) Legatele sunt universale, cu titlu universal sau cu titlu particular.

(2) Legatul poate fi pur și simplu, **cu termen**, sub condiție sau cu sarcină.

§3. Ineficacitatea legatelor

Art. 1.070. TERMENUL DE PRESCRIPTIE. Dreptul la acțiunea în revocarea judecătorească a legatului se prescrie **în termen de un an** de la data la care

moștenitorul a cunoscut fapta de ingratitudine sau, după caz, de la data la care sarcina trebuia executată.

Secțiunea a 5-a
Dezmoștenirea

Art. 1.076. NULITATEA.

(1) Dispoziția testamentară prin care moștenitorii legali au fost dezmoșteniți este supusă cauzelor de nulitate, absolută sau relativă, prevăzute de lege.

(2) **Termenul de prescripție** a dreptului la acțiunea în anulare curge de la data la care cei dezmoșteniți au luat cunoștință de dispoziția testamentară prin care au fost înlăturați de la moștenire, dar nu mai devreme de data deschiderii moștenirii.

Secțiunea a 6-a
Execuțiunea testamentară

Art. 1.079. DREPTUL DE ADMINISTRARE.

(1) Executorul testamentar are dreptul să administreze patrimoniul succesoral pe o perioadă de **cel mult 2 ani de la data deschiderii moștenirii**, chiar dacă testatorul nu i-a conferit în mod expres acest drept.

(2) Prin testament, dreptul de administrare poate fi restrâns doar la o parte din patrimoniul succesoral sau la un **termen mai scurt**.

(3) **Termenul de 2 ani** poate fi prelungit de instanța de judecată, pentru motive temeinice, prin acordarea unor termene succesive de câte un an.

Art. 1.085. ÎNCETAREA EXECUȚIUNII. Execuțiunea testamentară poate înceta:

a) prin îndeplinirea sau imposibilitatea aducerii la îndeplinire a misiunii primite;

b) prin renunțare în forma unei declarații autentice notariale;

c) prin decesul executorului testamentar;

d) prin punerea sub interdicție judecătorească a executorului testamentar;

e) prin revocarea de către instanță a executorului testamentar care nu își îndeplinește misiunea ori o îndeplinește în mod necorespunzător;

f) *prin expirarea termenului* în care se exercită dreptul de administrare, afară de cazul în care instanța decide *prelungirea termenului*.

CAPITOLUL IV

Rezerva succesorală, cotitatea disponibilă și reducțiunea liberalităților excesive

Secțiunea a 2-a

Reducțiunea liberalităților excesive

Art. 1.095. TERMENUL DE PRESCRIPTIE.

(1) Dreptul la acțiunea în reducțiune a liberalităților excesive se prescrie **în termen de 3 ani** de la data deschiderii moștenirii sau, după caz, de la data la care moștenitorii rezervatari au pierdut posesia bunurilor care formează obiectul liberalităților.

(2) În cazul liberalităților excesive a căror existență nu a fost cunoscută de moștenitorii rezervatari, **termenul de prescripție** începe să curgă de la data când au cunoscut existența acestora și caracterul lor excesiv.

(3) Excepția de reducțiune este imprescriptibilă extinctiv.

TITLUL IV

Transmisiunea și partajul moștenirii

CAPITOLUL I

Transmisiunea moștenirii

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Art. 1.103. TERMENUL DE OPȚIUNE SUCCESORALĂ.

(1) Dreptul de opțiune succesorală se exercită **în termen de un an** de la data deschiderii moștenirii.

(2) **Termenul de opțiune curge:**

a) de la data nașterii celui chemat la moștenire, dacă nașterea s-a produs după deschiderea moștenirii;

b) de la data înregistrării morții în registrul de stare civilă, dacă înregistrarea se face în temeiul unei hotărâri judecătorești de declarare a morții celui care lasă moștenirea, afară numai dacă succesibilul a cunoscut faptul morții sau hotărârea de declarare a morții la o dată anterioară, caz în care **termenul curge** de la această din urmă dată;

c) de la data la care legatarul a cunoscut sau trebuia să cunoască legatul său, dacă testamentul cuprinzând acest legat este descoperit după deschiderea moștenirii;

d) de la data la care succesibilul a cunoscut sau trebuia să cunoască legătura de rudenie pe care se întemeiază vocația sa la moștenire, dacă această dată este ulterioară deschiderii moștenirii.

(3) **Termenului** prevăzut la alin. (1) i se aplică prevederile cuprinse în cartea a VI-a referitoare la suspendarea și repunerea în **termenul de prescripție extinctivă**.

Art. 1.104. PROROGAREA TERMENULUI.

(1) În cazul în care succesibilul a cerut întocmirea inventarului anterior exercitării dreptului de opțiune succesorală, **termenul de opțiune** nu se va împlini mai devreme **de două luni** de la data la care i se comunică procesul-verbal de inventariere.

(2) Pe durata efectuării inventarului, succesibilul nu poate fi considerat moștenitor, cu excepția cazului în care a acceptat moștenirea.

Art. 1.105. RETRANSMITEREA DREPTULUI DE OPȚIUNE.

(1) Moștenitorii celui care a decedat fără a fi exercitat dreptul de opțiune succesorală îl exercită separat, fiecare pentru partea sa, în **termenul aplicabil** dreptului de opțiune privind moștenirea autorului lor.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1), partea succesibilului care renunță profită celorlalți moștenitori ai autorului său.

Secțiunea a 2-a

Acceptarea moștenirii

Art. 1.110. ACTELE CU VALOARE DE ACCEPTARE TACITĂ.

(1) Actele de dispoziție juridică privind o parte sau totalitatea drepturilor asupra moștenirii atrag acceptarea tacită a acesteia. Sunt astfel de acte:

a) înstrăinarea, cu titlu gratuit sau oneros, de către succesibil a drepturilor asupra moștenirii;

b) renunțarea, chiar gratuită, în folosul unuia sau mai multor moștenitori determinați;

c) renunțarea la moștenire, cu titlu oneros, chiar în favoarea tuturor comoștenitorilor sau moștenitorilor subsecvenți.

(2) De asemenea, pot avea valoare de acceptare tacită a moștenirii actele de dispoziție, administrare definitivă ori folosință a unor bunuri din moștenire.

(3) Actele de conservare, supraveghere și de administrare provizorie nu valorează acceptare, dacă din împrejurările în care acestea s-au efectuat nu rezultă că succesibilul și-a însușit prin ele calitatea de moștenitor.

(4) Sunt considerate a fi de administrare provizorie actele de natură urgentă a căror îndeplinire este necesară pentru normala punere în valoare, *pe termen scurt*, a bunurilor moștenirii.

Art. 1.112. PREZUMȚIA DE RENUNȚARE.

(1) Este prezumat, până la proba contrară, că a renunțat la moștenire succesibilul care, deși cunoștea deschiderea moștenirii și calitatea lui de succesibil, ca urmare a citării sale în condițiile legii, nu acceptă moștenirea în **termenul prevăzut la art. 1.103**. Citația trebuie să cuprindă, sub sancțiunea nulității acesteia, pe lângă elementele prevăzute de Codul de procedură civilă, și precizarea că, dacă succesibilul nu își exercită dreptul de a accepta moștenirea în **termenul prevăzut la art. 1.103**, va fi prezumat că renunță la moștenire.

(2) Presumția de renunțare operează numai dacă citația i-a fost comunicată succesibilului **cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea termenului** de opțiune succesorală.

Art. 1.113. REDUCEREA TERMENULUI DE OPȚIUNE.

(1) Pentru motive temeinice, la cererea oricărei persoane interesate, un succesibil poate fi obligat, cu aplicarea procedurii prevăzute de lege pentru ordonanța președințială, să își exercite dreptul de opțiune succesorală înăuntrul **unui termen stabilit** de instanța judecătorească, mai scurt decât cel prevăzut la art. 1.103.

(2) Succesibilul care nu optează în **termenul stabilit de instanța judecătorească** este considerat că a renunțat la moștenire.

Art. 1.122. RENUNȚAREA FRAUDULOASĂ.

(1) Creditorii succesibilului care a renunțat la moștenire în fraudă lor pot cere instanței revocarea renunțării în ceea ce îi privește, însă numai **în termen de 3 luni** de la data la care au cunoscut renunțarea.

(2) Admiterea acțiunii în revocare produce efectele acceptării moștenirii de către succesibilul debitor numai în privința creditorului reclamant și în limita creanței acestuia.

Art. 1.123. REVOCAREA RENUNȚĂRII.

(1) În tot cursul **termenului de opțiune**, renunțătorul poate revoca renunțarea, dacă moștenirea nu a fost deja acceptată de alți succesibili care au vocație la partea care i-ar reveni, dispozițiile art. 1.120 aplicându-se în mod corespunzător.

(2) Revocarea renunțării valorează acceptare, bunurile moștenirii fiind preluate în starea în care se găsesc și sub rezerva drepturilor dobândite de terți asupra acelor bunuri.

Art. 1.124. TERMENUL DE PRESCRIPTIE. Dreptul la acțiunea în anularea acceptării sau renunțării se prescrie **în termen de 6 luni**, calculat în caz de violență de la încetarea acesteia, iar în celelalte cazuri din momentul în care titularul dreptului la acțiune a cunoscut cauza de nulitate relativă.

CAPITOLUL II

Moștenirea vacantă

Art. 1.137. SOMAREA SUCCESIBILILOR.

(1) Dacă **în termen de un an și 6 luni** de la deschiderea moștenirii nu s-a înfățișat niciun succesibil, notarul, la cererea oricărei persoane interesate, îi va soma pe toți succesibilii, printr-o publicație făcută la locul deschiderii moștenirii, la locul unde se află imobilele din patrimoniul succesoral, precum și într-un ziar de largă circulație, pe cheltuiala moștenirii, să se înfățișeze la biroul său **în termen de cel mult două luni** de la publicare.

(2) Dacă niciun succesibil nu se prezintă în **termenul fixat în publicație**, *notarul va constata că moștenirea este vacantă*.

Art. 1.139. INTRAREA ÎN STĂPÂNIREA MOȘTENIRII VACANTE ȘI RĂSPUNDEREA PENTRU PASIV.

(1) Comuna, orașul sau, după caz, municipiul intră în stăpânirea de fapt a moștenirii de îndată ce toți succesibilii cunoscuți au renunțat la moștenire ori, la împlinirea **termenului prevăzut la art. 1.137**, dacă niciun moștenitor nu este cunoscut. Moștenirea se dobândește retroactiv de la data deschiderii sale.

(2) Comuna, orașul sau, după caz, municipiul suportă pasivul moștenirii vacante numai în limita valorii bunurilor din patrimoniul succesoral.

CAPITOLUL IV

Partajul succesoral și raportul

Secțiunea 1

Dispoziții generale referitoare la partajul succesoral

Art. 1.144. PARTAJUL VOLUNTAR.

(1) Dacă toți moștenitorii sunt prezenți și au capacitate de exercițiu deplină, partajul se poate realiza prin bună învoială, în forma și prin actul pe care părțile le convin. Dacă printre bunurile succesoriale se află imobile, convenția de partaj trebuie încheiată în formă autentică, sub sancțiunea nulității absolute.

(2) Dacă nu sunt prezenți toți moștenitorii ori dacă printre ei se află minori sau persoane puse sub interdicție judecătorească ori persoane dispărute, atunci se vor pune sigilii pe bunurile moștenirii **în cel mai scurt termen**, iar partajul voluntar se va realiza cu respectarea regulilor referitoare la protecția persoanelor lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă ori privitoare la persoanele dispărute.

CARTEA A V-A

Despre obligații

TITLUL II

Izvoarele obligațiilor

CAPITOLUL I

Contractul

Secțiunea a 2-a

Diferite categorii de contracte

Art. 1.176. CONTRACTUL-CADRU.

(1) Contractul-cadru este acordul prin care părțile convin să negocieze, să încheie sau să mențină raporturi contractuale ale căror elemente esențiale sunt determinate de acesta.

(2) Modalitatea de executare a contractului-cadru, *în special termenul* și volumul prestațiilor, precum și, dacă este cazul, prețul acestora sunt precizate prin convenții ulterioare.

Secțiunea a 3-a

Încheierea contractului

§3. Consimțământul

I. Formarea contractului

Art. 1.191. OFERTA IREVOCABILĂ.

(1) Oferta este irevocabilă de îndată ce autorul ei se obligă să o mențină *un anumit termen*. Oferta este, de asemenea, irevocabilă atunci când poate fi considerată astfel în temeiul acordului părților, al practicilor statornicite între acestea, al negocierilor, al conținutului ofertei ori al uzanțelor.

(2) Declarația de revocare a unei oferte irevocabile nu produce niciun efect.

Art. 1.192. TERMENUL DE ACCEPTARE. *Termenul de acceptare* curge din momentul în care oferta ajunge la destinatar.

Art. 1.193. OFERTA FĂRĂ TERMEN ADRESATĂ UNEI PERSOANE ABSENTE.

(1) *Oferta fără termen de acceptare*, adresată unei persoane care nu este prezentă, trebuie menținută un termen rezonabil, după împrejurări, pentru ca destinatarul să o primească, să o analizeze și să expedieze acceptarea.

(2) Revocarea ofertei nu împiedică încheierea contractului decât dacă ajunge la destinatar înainte ca ofertantul să primească acceptarea sau,

după caz, înaintea săvârșirii actului sau faptului care, potrivit prevederilor art. 1.186 alin. (2), determină încheierea contractului.

(3) Ofertantul răspunde pentru prejudiciul cauzat prin revocarea ofertei înaintea expirării **termenului** prevăzut la alin. (1).

Art. 1.194. OFERTA FĂRĂ TERMEN ADRESATĂ UNEI PERSOANE PREZENTE.

(1) *Oferta fără termen de acceptare*, adresată unei persoane prezente, rămâne fără efecte dacă nu este acceptată de îndată.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și în cazul ofertei transmise prin telefon sau prin alte asemenea mijloace de comunicare la distanță.

Art. 1.195. CADUCITATEA OFERTEI.

(1) Oferta devine caducă dacă:

a) acceptarea nu ajunge la ofertant în **termenul stabilit** sau, în lipsă, în **termenul** prevăzut la art. 1.193 alin. (1);

b) destinatarul o refuză.

(2) Decesul sau incapacitatea ofertantului atrage caducitatea ofertei irevocabile numai atunci când natura afacerii sau împrejurările o impun.

Art. 1.196. ACCEPTAREA OFERTEI.

(1) Orice act sau fapt al destinatarului constituie acceptare dacă indică în mod neîndoiește acordul său cu privire la ofertă, astfel cum aceasta a fost formulată, și ajunge în **termen** la autorul ofertei. Dispozițiile art. 1.186 rămân aplicabile.

(2) Tăcerea sau inacțiunea destinatarului nu valorează acceptare decât atunci când aceasta rezultă din lege, din acordul părților, din practicile statornicite între acestea, din uzanțe sau din alte împrejurări.

Art. 1.198. ACCEPTAREA TARDIVĂ.

(1) Acceptarea tardivă produce efecte numai dacă autorul ofertei îl înștiințează de îndată pe acceptant despre încheierea contractului.

(2) *Acceptarea făcută în termen*, dar ajunsă la ofertant după expirarea termenului, din motive neimputabile acceptantului, produce efecte dacă ofertantul nu îl înștiințează despre aceasta de îndată.

Art. 1.203. CLAUZE NEUZUALE. Clauzele standard care prevăd în folosul celui care le propune limitarea răspunderii, dreptul de a denunța unilateral contractul, de a suspenda executarea obligațiilor sau care prevăd în detrimentul celeilalte părți decăderea din drepturi ori *din beneficiul termenului*, limitarea dreptului de a opune excepții, restrângerea libertății de a contracta cu alte persoane, reînnoirea tacită a contractului, legea aplicabilă, clauze compromisorii sau prin care se derogă de la normele privitoare la competența instanțelor judecătorești nu produc efecte decât dacă sunt acceptate, în mod expres, în scris, de cealaltă parte.

III. Viciile consimțământului

Art. 1.213. ADAPTAREA CONTRACTULUI.

(1) Dacă o parte este îndreptățită să invoce anulabilitatea contractului pentru eroare, dar cealaltă parte declară că dorește să execute ori

execută contractul așa cum acesta fusese înțeles de partea îndreptățită să invoce anulabilitatea, contractul se consideră că a fost încheiat așa cum l-a înțeles această din urmă parte.

(2) În acest caz, după ce a fost informată asupra felului în care partea îndreptățită să invoce anulabilitatea a înțeles contractul și înainte ca aceasta să fi obținut anularea, cealaltă parte trebuie, **în termen de cel mult 3 luni** de la data când a fost notificată ori de la data când i s-a comunicat cererea de chemare în judecată, să declare că este de acord cu executarea sau să execute fără întârziere contractul, astfel cum a fost înțeles de partea aflată în eroare.

(3) Dacă declarația a fost făcută și comunicată părții aflate în eroare **în termenul prevăzut la alin. (2)** sau contractul a fost executat, dreptul de a obține anularea este stins și notificarea prevăzută la alin. (2) este considerată lipsită de efecte.

Art. 1.223. TERMENUL DE PRESCRIPTIE.

(1) Dreptul la acțiunea în anulare sau în reducerea obligațiilor pentru leziune se prescrie **în termen de un an** de la data încheierii contractului.

(2) Anulabilitatea contractului nu poate să fie opusă pe cale de excepție când dreptul la acțiune este prescris.

Secțiunea a 4-a
Nulitatea contractului

§1. Dispoziții generale

Art. 1.249. PRESCRIPTIA.

(1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, nulitatea absolută poate fi invocată oricând, fie pe cale de acțiune, fie pe cale de excepție.

(2) Nulitatea relativă poate fi invocată pe cale de acțiune numai **în termenul de prescripție stabilit de lege**. Cu toate acestea, partea căreia i se cere executarea contractului poate opune oricând nulitatea relativă a contractului, chiar și după împlinirea **termenului de prescripție** a dreptului la acțiunea în anulare.

§4. Validarea contractului

Art. 1.263. CONDIȚIILE CONFIRMĂRII.

(1) Un contract anulabil poate fi confirmat dacă în momentul confirmării condițiile sale de validitate sunt întrunite.

(2) Persoana care poate invoca nulitatea poate confirma contractul numai cunoscând cauza de nulitate și, în caz de violență, numai după încetarea acesteia.

(3) Persoana chemată de lege să încuviințeze actele minorului poate, în numele și în interesul acestuia, cere anularea contractului făcut fără încuviințarea sa ori să confirme contractul atunci când această încuviințare era suficientă pentru încheierea valabilă a acestuia.

(4) Dispozițiile alin. (3) se aplică în mod corespunzător și în cazul actelor încheiate fără autorizarea instanței de tutelă.

(5) În lipsa confirmării exprese, este suficient ca obligația să fie executată în mod voluntar la data la care ea putea fi valabil confirmată de către partea interesată.

(6) Cel care trebuie să confirme poate să fie pus în întârziere printr-o notificare prin care partea interesată să îi solicite fie să confirme contractul anulabil, fie să exercite acțiunea în anulare, **în termen de 6 luni** de la notificare, sub sancțiunea decăderii din dreptul de a cere anularea contractului.

Secțiunea a 6-a **Efectele contractului**

§1. Efectele între părți

Art. 1.271. IMPREVIZIUNEA.

(1) Părțile sunt ținute să își execute obligațiile, chiar dacă executarea lor a devenit mai oneroasă, fie datorită creșterii costurilor executării propriiei obligații, fie datorită scăderii valorii contraprestației.

(2) Cu toate acestea, dacă executarea contractului a devenit excesiv de oneroasă datorită unei schimbări excepționale a împrejurărilor care ar face vădit injustă obligarea debitorului la executarea obligației, instanța poate să dispună:

a) adaptarea contractului pentru a distribui în mod echitabil între părți pierderile și beneficiile ce rezultă din schimbarea împrejurărilor;

b) încetarea contractului la momentul și în condițiile pe care le stabilește.

(3) Dispozițiile alin. (2) sunt aplicabile numai dacă:

a) schimbarea împrejurărilor a intervenit după încheierea contractului;

b) schimbarea împrejurărilor, precum și întinderea acesteia nu au fost și nici nu puteau fi avute în vedere de către debitor, în mod rezonabil, în momentul încheierii contractului;

c) debitorul nu și-a asumat riscul schimbării împrejurărilor și nici nu putea fi în mod rezonabil considerat că și-ar fi asumat acest risc;

d) debitorul a încercat, într-un **termen rezonabil** și cu bună-credință, negocierea adaptării rezonabile și echitabile a contractului.

Art. 1.276. DENUNȚAREA UNILATERALĂ.

(1) Dacă dreptul de a denunța contractul este recunoscut uneia dintre părți, acesta poate fi exercitat atât timp cât executarea contractului nu a început.

(2) În contractele cu executare succesivă sau continuă, acest drept poate fi exercitat cu respectarea unui **termen rezonabil** de preaviz, chiar

și după începerea executării contractului, însă denunțarea nu produce efecte în privința prestațiilor executate sau care se află în curs de executare.

(3) Dacă s-a stipulat o prestație în schimbul denunțării, aceasta produce efecte numai atunci când prestația este executată.

(4) Dispozițiile prezentului articol se aplică în lipsă de convenție contrară.

Art. 1.277. CONTRACTUL PE DURATĂ NEDETERMINATĂ. Contractul încheiat pe durată nedeterminată poate fi denunțat unilateral de oricare dintre părți cu respectarea unui **termen rezonabil** de preaviz. Orice clauză contrară sau stipularea unei prestații în schimbul denunțării contractului se consideră nescrisă.

Art. 1.278. PACTUL DE OPȚIUNE.

(1) Atunci când părțile convin ca una dintre ele să rămână legată de propria declarație de voință, iar cealaltă să o poată accepta sau refuza, acea declarație se consideră o ofertă irevocabilă și produce efectele prevăzute la art. 1.191.

(2) Dacă părțile *nu au convenit un termen pentru acceptare*, acesta poate fi stabilit de instanță prin ordonanță președințială, cu citarea părților.

(3) Pactul de opțiune trebuie să conțină toate elementele contractului pe care părțile urmăresc să îl încheie, astfel încât acesta să se poată încheia prin simpla acceptare a beneficiarului opțiunii.

(4) Contractul se încheie prin exercitarea opțiunii în sensul acceptării de către beneficiar a declarației de voință a celeilalte părți, în condițiile convenite prin pact.

(5) Atât pactul de opțiune, cât și declarația de acceptare trebuie încheiate în forma prevăzută de lege pentru contractul pe care părțile urmăresc să îl încheie.

Secțiunea a 7-a

Reprezentarea

Art. 1.311. RATIFICAREA.

(1) În cazurile prevăzute la art. 1.309, cel în numele căruia s-a încheiat contractul poate să îl ratifice, respectând formele cerute de lege pentru încheierea sa valabilă.

(2) Terțul contractant poate, printr-o notificare, să acorde un **termen rezonabil** pentru ratificare, după a cărui împlinire contractul nu mai poate fi ratificat.

Secțiunea a 8-a

Cesiunea contractului

Art. 1.318. LIBERAREA CEDENTULUI.

(1) Cedentul este liberat de obligațiile sale față de contractantul cedat din momentul în care substituirea își produce efectele față de acesta.

(2) În cazul în care a declarat că nu îl liberează pe cedent, contractantul cedat se poate îndrepta împotriva acestuia atunci când cesionarul nu își execută obligațiile. În acest caz, contractantul cedat trebuie, sub sancțiunea pierderii dreptului de regres împotriva cedentului, să îi notifice neexecutarea obligațiilor de către cesionar, **în termen de 15 zile** de la data neexecutării sau, după caz, de la data la care a cunoscut faptul neexecutării.

Secțiunea a 9-a **Încetarea contractului**

Art. 1.321. CAUZELE DE ÎNCETARE. Contractul încetează, în condițiile legii, prin executare, acordul de voință al părților, denunțare unilaterală, expirarea **termenului**, îndeplinirea sau, după caz, neîndeplinirea condiției, imposibilitate fortuită de executare, precum și din orice alte cauze prevăzute de lege.

CAPITOLUL II Actul juridic unilateral

Secțiunea a 2-a **Actul unilateral ca izvor de obligații**

Art. 1.327. PROMISIUNEA UNILATERALĂ.

(1) Promisiunea unilaterală făcută cu intenția de a se obliga independent de acceptare îl leagă numai pe autor.

(2) Destinatarul actului poate să refuze dreptul astfel născut.

(3) Dacă autorul actului *nu a stipulat expres un termen*, promisiunea se consideră făcută pentru o anumită durată, potrivit cu natura obligației și cu împrejurările în care a fost asumată.

Art. 1.329. REVOCAREA PROMISIUNII PUBLICE DE RECOMPENSĂ.

(1) Promisiunea poate fi revocată în aceeași formă în care a fost făcută publică sau într-o formă echivalentă.

(2) Revocarea nu produce efecte față de cel care, mai înainte de publicarea ei, a executat prestația.

(3) Dacă revocarea a fost făcută fără justă cauză, autorul promisiunii datorează o despăgubire echitabilă, care nu va putea depăși recompensa promisă, celor care înainte de publicarea revocării au făcut cheltuieli în vederea executării prestației. Cu toate acestea, promitentul nu datorează despăgubiri, dacă dovedește că rezultatul cerut nu putea fi obținut.

(4) Dreptul la acțiunea în despăgubire se prescrie **în termen de un an** de la data publicării revocării.

CAPITOLUL III
Faptul juridic licit

Secțiunea 1
Gestiunea de afaceri

Art. 1.338. ÎMPOTRIVIREA BENEFICIARULUI GESTIUNII.

(1) Cel care începe sau continuă o gestiune, cunoscând sau trebuind să cunoască împotrivirea titularului afacerii, poate cere numai restituirea cheltuielilor necesare. În acest caz, instanța, la cererea titularului afacerii, poate *acorda un termen* pentru executarea obligației de restituire.

(2) Cel care ignoră împotrivirea titularului este răspunzător pentru prejudiciile cauzate chiar și din cea mai ușoară culpă.

Secțiunea a 2-a
Plata nedatorată

Art. 1.342. PLATA PRIMITĂ CU BUNĂ-CREDINȚĂ DE CREDITOR.

(1) Restituirea nu poate fi dispusă atunci când, în urma plății, cel care a primit-o cu bună-credință a lăsat să se îplinească *termenul de prescripție* ori s-a lipsit, în orice mod, de titlul său de creanță sau a renunțat la garanțiile creanței.

(2) În acest caz, cel care a plătit are drept de regres împotriva adevăratului debitor în temeiul subrogației legale în drepturile creditorului plătit.

Art. 1.343. RESTITUIREA PLĂȚII ANTICIPATE. Ceea ce debitorul a plătit înainte de împlinirea *termenului suspensiv* nu se poate restitui decât atunci când plata s-a făcut prin dol sau violență. De asemenea, este supusă restituirii și plata făcută înainte de îndeplinirea condiției suspensive.

CAPITOLUL IV
Răspunderea civilă

Secțiunea a 6-a
Repararea prejudiciului în cazul răspunderii delictuale

Art. 1.394. PROROGAREA TERMENULUI PRESCRIPTIEI. În toate cazurile în care despăgubirea derivă dintr-un fapt supus de legea penală unei prescripții mai lungi decât cea civilă, termenul de prescripție a răspunderii penale se aplică și dreptului la acțiunea în răspundere civilă.

TITLUL III

Modalitățile obligațiilor

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1.397. OBLIGAȚII SIMPLE.

(1) Obligația simplă *nu este afectată de termen* sau condiție și poate fi executată imediat, din proprie inițiativă sau la cererea creditorului.

(2) Obligația este simplă, iar nu condițională, dacă eficacitatea sau desființarea ei depinde de un eveniment care, fără ca părțile să știe, avușese deja loc în momentul în care debitorul s-a obligat sub condiție.

Art. 1.398. OBLIGAȚII AFECTATE DE MODALITĂȚI. Obligațiile *pot fi afectate de termen* sau condiție.

CAPITOLUL II

Condiția

Art. 1.404. CONSTATAREA ÎNDEPLINIRII CONDIȚIEI.

(1) Îndeplinirea condiției se apreciază după criteriile stabilite de părți sau pe care acestea este probabil să le fi avut în vedere după împrejurări.

(2) Când obligația este contractată sub condiția producerii unui eveniment *într-un anumit termen*, condiția este socotită neîndeplinită dacă **termenul** s-a împlinit fără ca evenimentul să se producă. *În lipsa unui termen*, condiția se consideră neîndeplinită numai atunci când este sigur că evenimentul nu se va produce.

(3) Atunci când obligația este contractată sub condiția că un eveniment nu se va produce într-un anumit **termen**, condiția se consideră îndeplinită dacă este sigur că evenimentul nu se va produce. *În lipsa unui termen*, condiția nu se consideră îndeplinită decât atunci când este sigur că evenimentul nu se va produce.

(4) Partea interesată poate cere oricând instanței să constate îndeplinirea sau neîndeplinirea condiției.

CAPITOLUL III

Termenul

Art. 1.411. OBLIGAȚIA AFECTATĂ DE TERMEN.

(1) Obligația *este afectată de termen* atunci când executarea sau stingerea ei depinde de un eveniment viitor și sigur.

(2) **Termenul** *poate fi stabilit* de părți sau de instanță ori prevăzut de lege.

Art. 1.412. CATEGORII DE TERMENE.

(1) **Termenul** este suspensiv atunci când, până la împlinirea lui, este amânată scadența obligației.

(2) **Termenul** este extinctiv atunci când, la împlinirea lui, obligația se stinge.

Art. 1.413. BENEFICIUL TERMENULUI.

(1) **Termenul** profită debitorului, afară de cazul când din lege, din voința părților sau din împrejurări rezultă că a fost stipulat în favoarea creditorului sau a ambelor părți.

(2) Cel ce are beneficiul exclusiv al **termenului** poate renunța oricând la acesta, fără consimțământul celeilalte părți.

Art. 1.414. EFECTUL TERMENULUI SUSPENSIV. Ceea ce este datorat cu **termen** nu se poate cere înainte de împlinirea acestuia, dar ceea ce s-a executat de bunăvoie și în cunoștință de cauză înainte de *împlinirea termenului* nu este supus restituirii.

Art. 1.415. STABILIREA JUDICIARĂ A TERMENULUI.

(1) Atunci când părțile convin să amâne stabilirea **termenului** sau lasă uneia dintre ele sarcina de a-l stabili și când, după o durată rezonabilă de timp, **termenul** nu a fost încă stabilit, instanța poate, la cererea uneia dintre părți, să fixeze **termenul** ținând seama de natura obligației, de situația părților și de orice alte împrejurări.

(2) Instanța poate, de asemenea, să fixeze **termenul** atunci când, prin natura sa, obligația presupune un **termen** și nu există nicio convenție prin care acesta să poată fi determinat.

(3) Cererea pentru stabilirea **termenului** se soluționează potrivit regulilor aplicabile ordonanței președințiale, fiind supusă prescripției, care începe să curgă de la data încheierii contractului.

Art. 1.416. CALCULUL TERMENELOR. Calculul **termenelor**, indiferent de durata și izvorul lor, se face potrivit regulilor stabilite în titlul III din cartea a VI-a.

Art. 1.417. DECĂDEREA DIN BENEFICIUL TERMENULUI.

(1) Debitorul decade din *beneficiul termenului* dacă se află în stare de insolvabilitate sau, după caz, de insolvență declarată în condițiile legii, precum și atunci când, cu intenție sau dintr-o culpă gravă, diminuează prin fapta sa garanțiile constituite în favoarea creditorului sau nu constituie garanțiile promise.

(2) În sensul prevederilor alin. (1), starea de insolvabilitate rezultă din inferioritatea activului patrimonial ce poate fi supus, potrivit legii, executării silit, față de valoarea totală a datoriilor exigibile. Dacă prin lege nu se prevede altfel, această stare se constată de instanță care, în acest scop, poate ține seama de anumite împrejurări, precum dispariția intempestivă a debitorului, neplata unor datorii devenite scadente, declanșarea împotriva sa a unei proceduri de executare silită și altele asemenea.

(3) Decăderea din *beneficiul termenului* poate fi cerută și atunci când, din culpa sa, debitorul ajunge în situația de a nu mai satisface o condiție considerată esențială de creditor la data încheierii contractului.

În acest caz, este necesar să se fi stipulat expres caracterul esențial al condiției și posibilitatea sancțiunii decăderii, precum și să fi existat un interes legitim pentru creditor să considere condiția respectivă drept esențială.

Art. 1.418. EXIGIBILITATEA ANTICIPATĂ. *Renunțarea la termen* sau decăderea din *beneficiul termenului* face ca obligația să devină de îndată exigibilă.

Art. 1.419. INOPOZABILITATEA DECĂDERII DIN TERMEN. Decăderea din *beneficiul termenului* a unui debitor, chiar solidar, nu este opozabilă celorlalți codebitori.

Art. 1.420. NEREALIZAREA EVENIMENTULUI. Dacă un eveniment pe care părțile îl consideră ca fiind *un termen* nu se realizează, obligația devine exigibilă în ziua în care evenimentul ar fi trebuit în mod normal să se producă. În acest caz, sunt aplicabile prevederile prezentului capitol.

TITLUL IV

Obligațiile complexe

CAPITOLUL I

Obligațiile divizibile și obligațiile indivizibile

Art. 1.432. EXISTENȚA MAI MULTOR DEBITORI.

(1) Novația, remiterea de datorie, compensația ori confuziunea consimțită sau care operează în privința unui debitor stinge obligația indivizibilă și îi liberează pe ceilalți debitori, aceștia rămânând însă ținuți să plătească celui dintâi echivalentul părților lor.

(2) Creditorul poate să ceară oricăruia dintre debitori executarea întregii obligații, oricare ar fi partea din obligație ce revine acestuia. Creditorul poate, de asemenea, să ceară ca toți debitorii să efectueze plata în același timp.

(3) Debitorul chemat în judecată pentru totalitatea obligației poate cere *un termen* pentru a-i introduce în cauză pe ceilalți debitori, cu excepția cazului în care prestația nu poate fi realizată decât de cel chemat în judecată, care, în acest caz, poate fi obligat să execute singur întreaga prestație, având însă drept de regres împotriva celorlalți debitori.

(4) Punerea în întârziere a unuia dintre debitori, de drept sau la cererea creditorului, nu produce efecte împotriva celorlalți debitori.

(5) Îndată ce cauza indivizibilității încetează, obligația devine divizibilă.

CAPITOLUL III

Obligațiile alternative și facultative

Secțiunea 1

Obligațiile alternative

Art. 1.462. ALEGEREA PRESTAȚIEI.

(1) Alegerea prestației prin care se va stinge obligația revine debitorului, cu excepția cazului în care este acordată în mod expres creditorului.

(2) Dacă partea căreia îi aparține alegerea prestației nu își exprimă opțiunea în **termenul** care îi este acordat în acest scop, alegerea prestației va aparține celeilalte părți.

TITLUL V

Executarea obligațiilor

CAPITOLUL I

Plata

Secțiunea a 3-a

Condițiile plății

Art. 1.495. DATA PLĂȚII.

(1) În lipsa *unui termen* stipulat de părți sau determinat în temeiul contractului, al practicilor statornicite între acestea ori al uzanțelor, obligația trebuie executată de îndată.

(2) Instanța poate stabili *un termen* atunci când natura prestației sau locul unde urmează să se facă plata o impune.

Secțiunea a 5-a

Imputația plății

Art. 1.508. IMPUTAȚIA FĂCUTĂ DE CREDITOR.

(1) În lipsa unei indicații din partea debitorului, creditorul poate, într-un **termen rezonabil** după ce a primit plata, să indice debitorului datoria asupra căreia aceasta se va imputa. Creditorul nu poate imputa plata asupra unei datorii neexigibile ori litigioase.

(2) Atunci când creditorul remite debitorului o chitanță liberatorie, el este dator să facă imputația prin acea chitanță.

CAPITOLUL II

Executarea silită a obligațiilor

Secțiunea a 2-a **Punerea în întârziere a debitorului**

Art. 1.522. PUNEREA ÎN ÎNTÂRZIERE DE CĂTRE CREDITOR.

(1) Debitorul poate fi pus în întârziere fie printr-o notificare scrisă prin care creditorul îi solicită executarea obligației, fie prin cererea de chemare în judecată.

(2) Dacă prin lege sau prin contract nu se prevede altfel, notificarea se comunică debitorului prin executor judecătoresc sau prin orice alt mijloc care asigură dovada comunicării.

(3) Prin notificare trebuie să se acorde debitorului *un termen de executare*, ținând seama de natura obligației și de împrejurări. Dacă prin notificare nu se acordă *un asemenea termen*, debitorul poate să execute obligația *într-un termen rezonabil*, calculat din ziua comunicării notificării.

(4) Până la *expirarea termenului* prevăzut la alin. (3), creditorul poate suspenda executarea propriei obligații, poate cere daune-interese, însă nu poate exercita celelalte drepturi prevăzute la art. 1.516, dacă prin lege nu se prevede altfel. Creditorul poate exercita aceste drepturi dacă debitorul îl informează că nu va executa obligațiile *în termenul stabilit* sau dacă, la *expirarea termenului*, obligația nu a fost executată.

(5) Cererea de chemare în judecată formulată de creditor, fără ca anterior debitorul să fi fost pus în întârziere, conferă debitorului dreptul de a executa obligația *într-un termen rezonabil*, calculat de la data când cererea i-a fost comunicată. Dacă obligația este executată *în acest termen*, cheltuielile de judecată rămân în sarcina creditorului.

Art. 1.523. ÎNTÂRZIEREA DE DREPT ÎN EXECUTAREA OBLIGAȚIEI.

(1) Debitorul se află de drept în întârziere atunci când s-a stipulat că simpla împlinire a *termenului stabilit* pentru executare produce un asemenea efect.

(2) De asemenea, debitorul se află de drept în întârziere în cazurile anume prevăzute de lege, precum și atunci când:

a) obligația nu putea fi executată în mod util decât într-un anumit timp, pe care debitorul l-a lăsat să treacă, sau când nu a executat-o imediat, deși exista urgență;

b) prin fapta sa, debitorul a făcut imposibilă executarea în natură a obligației sau când a încălcat o obligație de a nu face;

c) debitorul și-a manifestat în mod neîndoielnic față de creditor intenția de a nu executa obligația sau când, fiind vorba de o obligație cu executare succesivă, refuză ori neglijează să își execute obligația în mod repetat;

d) nu a fost executată obligația de a plăti o sumă de bani, asumată în exercițiul activității unei întreprinderi;

e) obligația se naște din săvârșirea unei fapte ilicite extracontractuale.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) și (2), dacă obligația devine scadentă după decesul debitorului, moștenitorii acestuia nu sunt în întârziere decât după trecerea a 15 zile de la data la care creditorul i-a notificat sau, după caz, de la data notificării curatorului desemnat în condițiile art. 1.136.

(4) Cazurile în care debitorul se află de drept în întârziere trebuie dovedite de creditor. Orice declarație sau stipulație contrară se consideră nescrisă.

Secțiunea a 5-a

Rezoluțiunea, rezilierea și reducerea prestațiilor

Art. 1.552. REZOLUȚIUNEA UNILATERALĂ.

(1) Rezoluțiunea sau rezilierea contractului poate avea loc prin notificarea scrisă a debitorului atunci când părțile au convenit astfel, când debitorul se află de drept în întârziere ori când acesta nu a executat obligația în **termenul fixat** prin punerea în întârziere.

(2) Declarația de rezoluțiune sau de reziliere trebuie făcută în **termenul de prescripție** prevăzut de lege pentru acțiunea corespunzătoare acestora.

(3) În toate cazurile, declarația de rezoluțiune sau de reziliere se înscrie în cartea funciară ori, după caz, în alte registre publice, pentru a fi opozabilă terților.

(4) Declarația de rezoluțiune este irevocabilă de la data comunicării ei către debitor sau, după caz, de la *data expirării termenului* prevăzut la alin. (1).

CAPITOLUL III

Mijloacele de protecție a drepturilor creditorului

Secțiunea a 3-a

Acțiunea revocatorie

Art. 1.564. TERMEN DE PRESCRIPTIE. Dacă prin lege nu se prevede altfel, dreptul la acțiune se prescrie **în termen de un an** de la data la care creditorul a cunoscut sau trebuia să cunoască prejudiciul ce rezultă din actul atacat.

TITLUL VI

Transmisiunea și transformarea obligațiilor

CAPITOLUL I

Cesiunea de creanță

Secțiunea 1

Cesiunea de creanță în general

Art. 1.580. COMUNICAREA ODATĂ CU CEREREA DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ. Atunci când cesiunea se comunică odată cu acțiunea intentată împotriva debitorului, acesta nu poate fi obligat la cheltuieli de judecată dacă plătește până la primul termen, afară de cazul în care, la momentul comunicării cesiunii, debitorul se afla deja în întârziere.

CAPITOLUL III

Preluarea datoriei

Secțiunea a 2-a

Preluarea datoriei prin contract încheiat cu debitorul

Art. 1.607. TERMENUL DE ACCEPTARE.

(1) Contractantul care comunică preluarea datoriei creditorului îi poate stabili *un termen rezonabil* pentru răspuns.

(2) Dacă ambii contractanți au comunicat creditorului preluarea datoriei, *stabilind termene* diferite, răspunsul urmează să fie dat *în termenul* care se împlinește cel din urmă.

(3) Preluarea datoriei este considerată refuzată dacă creditorul nu a răspuns în *termen*.

TITLUL VII

Stingerea obligațiilor

CAPITOLUL II

Compensația

Art. 1.619. TERMENUL DE GRAȚIE. *Termenul de grație* acordat pentru plata uneia dintre datorii nu împiedică realizarea compensației.

CAPITOLUL V

Imposibilitatea fortuită de executare

Art. 1.634. NOȚIUNE. CONDIȚII.

(1) Debitorul este liberat atunci când obligația sa nu mai poate fi executată din cauza unei forțe majore, a unui caz fortuit ori a unor alte

evenimente asimilate acestora, produse înainte ca debitorul să fie pus în întârziere.

(2) Debitorul este, de asemenea, liberat, chiar dacă se află în întârziere, atunci când creditorul nu ar fi putut, oricum, să beneficieze de executarea obligației din cauza împrejurărilor prevăzute la alin. (1), afară de cazul în care debitorul a luat asupra sa riscul producerii acestora.

(3) Atunci când imposibilitatea este temporară, executarea obligației se suspendă pentru un **termen rezonabil**, apreciat în funcție de durata și urmările evenimentului care a provocat imposibilitatea de executare.

(4) Dovada imposibilității de executare revine debitorului.

(5) Debitorul trebuie să notifice creditorului existența evenimentului care provoacă imposibilitatea de executare a obligațiilor. Dacă notificarea nu ajunge la creditor într-un **termen rezonabil** din momentul în care debitorul a cunoscut sau trebuia să cunoască imposibilitatea de executare, debitorul răspunde pentru prejudiciul cauzat, prin aceasta, creditorului.

(6) Dacă obligația are ca obiect bunuri de gen, debitorul nu poate invoca imposibilitatea fortuită de executare.

TITLUL IX

Diferite contracte speciale

CAPITOLUL I

Contractul de vânzare

Secțiunea 1

Dispoziții generale

§3. Obiectul vânzării

Art. 1.662. DETERMINAREA PREȚULUI DE CĂTRE UN TERȚ.

(1) Prețul poate fi determinat și de către una sau mai multe persoane desemnate potrivit acordului părților.

(2) Atunci când persoanele astfel desemnate nu determină prețul în **termenul stabilit** de părți sau, în lipsă, **în termen de 6 luni** de la încheierea contractului, la cererea părții interesate, președintele judecătorei de la locul încheierii contractului va desemna, de urgență, în camera de consiliu, prin încheiere definitivă, un expert pentru determinarea prețului. Remunerația expertului se plătește în cote egale de către părți.

(3) Dacă prețul nu a fost determinat **în termen de un an** de la încheierea contractului, vânzarea este nulă, afară de cazul în care părțile au convenit un alt mod de determinare a prețului.

§4. Pactul de opțiune privind contractul de vânzare și promisiunea de vânzare

Art. 1.668. PACTUL DE OPȚIUNE PRIVIND CONTRACTUL DE VÂNZARE.

(1) În cazul pactului de opțiune privind un contract de vânzare asupra unui bun individual determinat, între data încheierii pactului și data exercitării opțiunii sau, după caz, aceea a expirării **termenului de opțiune** nu se poate dispune de bunul care constituie obiectul pactului.

(2) Atunci când pactul are ca obiect drepturi tabulare, dreptul de opțiune se notează în cartea funciară.

(3) Dreptul de opțiune se radiază din oficiu dacă până la expirarea **termenului de opțiune** nu s-a înscris o declarație de exercitare a opțiunii, însoțită de dovada comunicării sale către cealaltă parte.

Art. 1.669. PROMISIUNEA DE VÂNZARE ȘI PROMISIUNEA DE CUMPĂRARE.

(1) Când una dintre părțile care au încheiat o promisiune bilaterală de vânzare refuză, nejustificat, să încheie contractul promis, cealaltă parte poate cere pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de contract, dacă toate celelalte condiții de validitate sunt îndeplinite.

(2) Dreptul la acțiune se prescrie **în termen de 6 luni** de la data la care contractul trebuia încheiat.

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător în cazul promisiunii unilaterale de vânzare sau de cumpărare, după caz.

(4) În cazul promisiunii unilaterale de cumpărare a unui bun individual determinat, dacă, mai înainte ca promisiunea să fi fost executată, creditorul său înstrăinează bunul ori constituie un drept real asupra acestuia, obligația promitentului se consideră stinsă.

§5. Obligațiile vânzătorului

II. Transmiterea proprietății sau a dreptului vândut

Art. 1.681. VÂNZAREA PE ÎNCERCATE.

(1) Vânzarea este pe încercate atunci când se încheie sub condiția suspensivă ca, în urma încercării, bunul să corespundă criteriilor stabilite la încheierea contractului ori, în lipsa acestora, destinației bunului, potrivit naturii sale.

(2) Dacă durata încercării nu a fost convenită și din uzanțe nu rezultă altfel, condiția se consideră îndeplinită în cazul în care cumpărătorul nu a declarat că bunul este nesatisfăcător **în termen de 30 de zile** de la predarea bunului.

(3) În cazul în care prin contractul de vânzare părțile au prevăzut că bunul vândut urmează să fie încercat, se prezumă că s-a încheiat o vânzare pe încercate.

Art. 1.682. VÂNZAREA PE GUSTATE.

(1) Vânzarea sub rezerva ca bunul să corespundă gusturilor cumpărătorului se încheie numai dacă acesta a făcut cunoscut acordul său **în termenul convenit** ori statornicit prin uzanțe. În cazul în care un asemenea termen *nu există*, se aplică dispozițiile art. 1.681 alin. (2).

(2) Dacă bunul vândut se află la cumpărător, iar acesta nu se pronunță **în termenul prevăzut la alin. (1)**, vânzarea se consideră încheiată la *expirarea termenului*.

III. Predarea bunului

Art. 1.691. DEZACORDUL ASUPRA CALITĂȚII.

(4) Hotărârea de vânzare va trebui comunicată înainte de punerea ei în executare celeilalte părți sau reprezentantului său, dacă unul dintre aceștia se află într-o localitate situată în circumscripția judecătorei care a pronunțat hotărârea. În caz contrar, hotărârea va fi comunicată **în termen de 3 zile** de la executarea ei.

Art. 1.693. MOMENTUL PREDĂRII. În lipsa unui **termen**, cumpărătorul poate cere predarea bunului de îndată ce prețul este plătit. Dacă însă, ca urmare a unor împrejurări cunoscute cumpărătorului la momentul vânzării, predarea bunului nu se poate face decât după trecerea unui termen, părțile sunt prezumate că au convenit ca predarea să aibă loc la *expirarea aceluia termen*.

Art. 1.694. REFUZUL DE A PEDA BUNUL.

(1) Dacă obligația de plată a prețului este afectată de un termen și, după vânzare, cumpărătorul a devenit insolubil ori garanțiile acordate vânzătorului s-au diminuat, vânzătorul poate suspenda executarea obligației de predare cât timp cumpărătorul nu acordă garanții îndestulătoare că va plăti prețul la termenul stabilit.

(2) Dacă însă, la data încheierii contractului, vânzătorul cunoștea insolabilitatea cumpărătorului, atunci acesta din urmă păstrează *beneficiul termenului*, dacă starea sa de insolabilitate nu s-a agravat în mod substanțial.

V. Garanția contra viciilor bunului vândut

Art. 1.709. DENUNȚAREA VICIILOR.

(1) Cumpărătorul care a descoperit viciile ascunse ale lucrului este obligat să le aducă la cunoștința vânzătorului într-un **termen rezonabil**, stabilit potrivit cu împrejurările, sub sancțiunea decăderii din dreptul de a cere măsura prevăzută la art. 1.710 alin. (1) lit. d).

(2) În cazul în care cumpărătorul este profesionist, iar bunul vândut este mobil corporal, **termenul prevăzut la alin. (1) este de două zile lucrătoare**.

(3) Atunci când viciul apare în mod gradual, **termenele prevăzute la alin. (1)** încep să curgă din ziua în care cumpărătorul își dă seama de gravitatea și întinderea viciului.

(4) Vanzătorul care a tănuuit viciul nu poate invoca prevederile prezentului articol.

VI. Garanția pentru buna funcționare

Art. 1.716. CONDIȚIILE GARANȚIEI PENTRU BUNA FUNCȚIONARE.

(1) În afară de garanția contra viciilor ascunse, vânzătorul care a garantat pentru un timp determinat buna funcționare a bunului vândut este obligat, în cazul oricărei defecțiuni ivite înăuntru **termenului de garanție**, să repare bunul pe cheltuiala sa.

(2) Dacă reparația este imposibilă sau dacă durata acesteia depășește timpul stabilit prin contract sau prin legea specială, vânzătorul este obligat să înlocuiască bunul vândut. În lipsa unui **termen prevăzut** în contract sau în legea specială, durata maximă a reparației este de **15 zile** de la data când cumpărătorul a solicitat repararea bunului.

(3) Dacă vânzătorul nu înlocuiește bunul într-un termen rezonabil, potrivit cu împrejurările, el este obligat, la cererea cumpărătorului, să îi restituie prețul primit în schimbul înapoierii bunului.

Art. 1.718. COMUNICAREA DEFECȚIUNII.

(1) Sub sancțiunea decăderii din dreptul de garanție, cumpărătorul trebuie să comunice defecțiunea înainte de împlinirea **termenului de garanție**. Dacă această comunicare nu a putut fi făcută în **termenul de garanție**, din motive obiective, cumpărătorul are obligația să comunice defecțiunea într-un termen rezonabil de la data expirării termenului de garanție.

(2) Dispozițiile alin. (1) sunt aplicabile în mod corespunzător și în cazul în care vânzătorul a garantat că bunul vândut va păstra un timp determinat anumite calități.

§6. Obligațiile cumpărătorului

Art. 1.725. PUNEREA DE DREPT ÎN ÎNTÂRZIERE.

(1) În cazul vânzării bunurilor mobile, cumpărătorul este de drept în întârziere cu privire la îndeplinirea obligațiilor sale dacă, la scadență, nici nu a plătit prețul și nici nu a preluat bunul.

(2) În cazul bunurilor mobile supuse deteriorării rapide sau deselor schimbări de valoare, cumpărătorul este de drept în întârziere în privința preluării lor, atunci când nu le-a preluat în **termenul convenit**, chiar dacă prețul a fost plătit, sau atunci când a solicitat predarea, fără să fi plătit prețul.

Art. 1.727. RESTITUIREA BUNULUI MOBIL.

(1) Atunci când vânzarea s-a făcut fără **termen** de plată, iar cumpărătorul nu a plătit prețul, vânzătorul poate ca, **în cel mult 15 zile** de la data predării, să declare rezoluțiunea fără punere în întârziere și să

ceară restituirea bunului mobil vândut, cât timp bunul este încă în posesia cumpărătorului și nu a suferit transformări.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1), dacă acțiunea în restituire nu a fost introdusă în condițiile stabilite de acesta, vânzătorul nu mai poate opune celorlalți creditori ai cumpărătorului efectele rezoluțiunii ulterioare a contractului pentru neplata prețului. Dispozițiile art. 1.648 sau ale art. 1.649, după caz, rămân aplicabile.

Art. 1.728. PUNEREA DE DREPT ÎN ÎNTÂRZIERE. Atunci când vânzarea are ca obiect un bun imobil și s-a stipulat că în cazul în care nu se plătește prețul *la termenul convenit* cumpărătorul este de drept în întârziere, acesta din urmă poate să plătească și după *expirarea termenului* cât timp nu a primit declarația de rezoluțiune din partea vânzătorului.

§7. Dreptul de preempțiune

Art. 1.730. NOȚIUNE ȘI DOMENIU.

(1) În condițiile stabilite prin lege sau contract, titularul dreptului de preempțiune, numit preemtor, poate să cumpere cu prioritate un bun.

(2) Dispozițiile prezentului cod privitoare la dreptul de preempțiune sunt aplicabile numai dacă prin lege sau contract nu se stabilește altfel.

(3) Titularul dreptului de preempțiune care a respins o ofertă de vânzare nu își mai poate exercita acest drept cu privire la contractul ce i-a fost propus. Oferta se consideră respinsă dacă nu a fost acceptată **în termen de cel mult 10 zile**, în cazul vânzării de bunuri mobile, sau **de cel mult 30 de zile**, în cazul vânzării de bunuri imobile. În ambele cazuri, **termenul** curge de la comunicarea ofertei către preemtor.

Art. 1.732. CONDIȚIILE EXERCITĂRII DREPTULUI DE PREEMPȚIUNE.

(1) Vânzătorul este obligat să notifice de îndată preemtorului cuprinsul contractului încheiat cu un terț. Notificarea poate fi făcută și de acesta din urmă.

(2) Această notificare va cuprinde numele și prenumele vânzătorului, descrierea bunului, sarcinile care îl grevează, **termenii** și condițiile vânzării, precum și locul unde este situat bunul.

(3) Preemtorul își poate exercita dreptul prin comunicarea către vânzător a acordului său de a încheia contractul de vânzare, însoțită de consemnarea prețului la dispoziția vânzătorului.

(4) Dreptul de preempțiune se exercită, în cazul vânzării de bunuri mobile, **în termen de cel mult 10 zile**, iar în cazul vânzării de bunuri imobile, **în termen de cel mult 30 de zile**. În ambele cazuri, **termenul** curge de la comunicarea către preemtor a notificării prevăzute la alin. (1).

Art. 1.736. SCADENȚA OBLIGAȚIEI DE PLATĂ A PREȚULUI. Atunci când în contractul încheiat cu terțul s-au acordat **termene de plată** a prețului, preemtorul nu se poate prevala de aceste **termene**.

Art. 1.737. NOTAREA DREPTULUI DE PREEMPTIUNE ASUPRA UNUI IMOBIL.

(1) Dreptul convențional de preempțiune în legătură cu un imobil se notează în cartea funciară.

(2) Dacă o asemenea notare a fost făcută, acordul preemtorului nu este necesar pentru ca acela care a cumpărat sub condiție suspensivă să își poată înscrie dreptul în cartea funciară, în temeiul contractului de vânzare încheiat cu proprietarul. Înscrierea se face sub condiția suspensivă ca, **în termen de 30 de zile** de la comunicarea încheierii prin care s-a dispus înscrierea, preemtorul să nu notifice biroului de carte funciară dovada consemnării prețului la dispoziția vânzătorului.

(3) Notificarea făcută în **termen** biroului de carte funciară înlocuiește comunicarea prevăzută la art. 1.732 alin. (3) și are aceleași efecte. În temeiul acestei notificări, preemtorul poate cere radierea din cartea funciară a dreptului terțului și înscrierea dreptului său.

(4) Dacă preemtorul nu a făcut notificarea în **termen**, dreptul de preempțiune se stinge și se radiază din oficiu din cartea funciară.

Art. 1.740. STINGEREA DREPTULUI CONVENȚIONAL DE PREEMPTIUNE. Dreptul convențional de preempțiune se stinge prin moartea preemtorului, cu excepția situației în care a fost constituit pe un anume **termen**. În acest din urmă caz, **termenul se reduce la 5 ani** de la data constituirii, dacă a fost stipulat *un termen* mai lung.

Art. 1.744. TERMENUL DE EXERCITARE A ACȚIUNII ESTIMATORII SAU ÎN REZOLUȚIUNE. Acțiunea vânzătorului pentru suplimentul de preț și aceea a cumpărătorului pentru reducerea prețului sau pentru rezoluțiunea contractului trebuie să fie intentate, sub sancțiunea decăderii din drept, **în termen de un an** de la încheierea contractului, afară de cazul în care părțile au fixat o dată pentru măsurarea imobilului, caz în care **termenul de un an** curge de la acea dată.

Secțiunea a 4-a

Alte varietăți de vânzare

§1. Vânzarea cu plata prețului în rate și rezerva proprietății

Art. 1.756. NEPLATA UNEI SINGURE RATE DIN PREȚ. În lipsa unei înțelegeri contrare, neplata unei singure rate, care nu este mai mare de o optime din preț, nu dă dreptul la rezoluțiunea contractului, iar cumpărătorul păstrează **beneficiul termenului** pentru ratele succesive.

§2. Vânzarea cu opțiune de răscumpărare

Art. 1.758. NOȚIUNE ȘI CONDIȚII.

(1) Vânzarea cu opțiune de răscumpărare este o vânzare afectată de condiție rezolutorie prin care vânzătorul își rezervă dreptul de a răscumpăra bunul sau dreptul transmis cumpărătorului.

(2) Opțiunea de răscumpărare nu poate fi stipulată pentru un **termen mai mare de 5 ani**. Dacă s-a stabilit un termen mai mare, acesta se reduce de drept **la 5 ani**.

Art. 1.759. EXERCITAREA OPȚIUNII.

(1) Exercitarea opțiunii de răscumpărare de către vânzător se poate face numai dacă acesta restituie cumpărătorului prețul primit și cheltuielile pentru încheierea contractului de vânzare și realizarea formalităților de publicitate.

(2) Exercitarea opțiunii îl obligă pe vânzător la restituirea către cumpărător a cheltuielilor pentru ridicarea și transportul bunului, a cheltuielilor necesare, precum și a celor utile, însă în acest din urmă caz numai în limita sporului de valoare.

(3) În cazul în care vânzătorul nu exercită opțiunea în **termenul stabilit**, condiția rezolutorie care afecta vânzarea este considerată a nu se fi îndeplinit, iar dreptul cumpărătorului se consolidează.

CAPITOLUL III

Contractul de furnizare

Art. 1.766. NOȚIUNE.

(1) Contractul de furnizare este acela prin care o parte, denumită furnizor, se obligă să transmită proprietatea asupra unei cantități determinate de bunuri și să le predea, la unul sau mai multe **termene** ulterioare încheierii contractului ori în mod continuu, sau să presteze anumite servicii, la unul sau mai multe **termene** ulterioare ori în mod continuu, iar cealaltă parte, denumită beneficiar, se obligă să preia bunurile sau să primească prestarea serviciilor și să plătească prețul lor.

(2) În cazul furnizării de bunuri, ca accesoriu al obligației principale, furnizorul se poate obliga să presteze beneficiarului acele servicii necesare pentru furnizarea bunurilor.

(3) Dacă prin același contract se convin atât vânzarea unor bunuri, cât și furnizarea unor bunuri sau servicii, atunci contractul va fi calificat în funcție de obligația caracteristică și cea accesorie.

Art. 1.767. TRANSMITEREA DREPTULUI DE PROPRIETATE. PRELUAREA ȘI PREDAREA BUNURILOR.

(1) Proprietatea asupra bunurilor se transferă de la furnizor la beneficiar în momentul predării acestora. Beneficiarul are obligația să preia bunurile la **termenele** și în condițiile prevăzute în contract.

(2) Preluarea bunurilor se face prin recepția de către beneficiar, ocazie cu care se identifică și se constată cantitatea și calitatea acestora.

(3) Când expedierea produselor este în seama furnizorului, produsele recepționate sunt socotite predate beneficiarului pe data predării lor către căraș.

CAPITOLUL IV Contractul de report

Art. 1.774. OBLIGAȚIA REPORTATORULUI DE A EXERCITA OPȚIUNEA.

(1) Reportatorul este obligat să exercite opțiunea pe seama reportatului în timpul reportului, dacă titlurile acordă un asemenea drept, în condițiile legii speciale.

(2) Reportatul trebuie să pună la dispoziția reportatorului fondurile necesare, cu cel puțin 3 zile înainte de scadența **termenului de opțiune**. Dacă reportatul nu îndeplinește această obligație, reportatorul trebuie să vândă dreptul de opțiune în numele și pe seama reportatului.

CAPITOLUL V Contractul de locațiune

Secțiunea 1 **Dispoziții generale**

§2. Obligațiile locatorului

Art. 1.791. EFECTELE GARANȚIEI CONTRA VICIILOR.

(1) Dacă locatorul nu înlătură viciile în cel mai scurt **termen**, locatarul are dreptul la o scădere proporțională a chiriei. În cazul în care viciile sunt atât de grave încât, dacă le-ar fi cunoscut, locatarul nu ar fi luat bunul în locațiune, el poate rezilia contractul, în condițiile legii.

(2) Atunci când aceste vicii aduc vreun prejudiciu locatarului, locatorul poate fi obligat și la daune-interese, în afară de cazul când dovedește că nu le-a cunoscut și că, potrivit împrejurărilor, nu era dator să le cunoască.

Art. 1.796. OBLIGAȚIILE PRINCIPALE. Locatarul are următoarele obligații principale:

- a) să ia în primire bunul dat în locațiune;
- b) să plătească chiria în cuantumul și la **termenul** stabilite prin contract;
- c) să folosească bunul cu prudență și diligență;
- d) să restituie bunul la încetarea, din orice cauză, a contractului de locațiune.

§3. Obligațiile locatarului

Art. 1.797. DATA PLĂȚII CHIRIEI.

(1) În lipsă de stipulație contrară, locatarul este obligat să plătească chiria la **termenele** stabilite potrivit uzanțelor.

(2) Dacă nu există uzanțe și în lipsa unei stipulații contrare, chiria se plătește după cum urmează:

- a) în avans pentru toată durata contractului, dacă aceasta nu depășește o lună;

b) în prima zi lucrătoare a fiecărei luni, dacă durata locațiunii este mai mare de o lună, dar mai mică de un an;

c) în prima zi lucrătoare a fiecărui trimestru, dacă durata locațiunii este de cel puțin un an.

Art. 1.798. CARACTERUL EXECUTORIU. Contractele de locațiune încheiate prin înscris sub semnătură privată care au fost înregistrate la organele fiscale, precum și cele încheiate în formă autentică constituie titluri executorii pentru plata chiriei la **termenele** și în modalitățile stabilite în contract sau, în lipsa acestora, prin lege.

§5. Expirarea termenului și tacita relocațiune

Art. 1.809. EXPIRAREA TERMENULUI.

(1) Contractul de locațiune încetează de drept la **expirarea termenului** convenit de părți sau, după caz, prevăzut de lege, fără a fi necesară o înștiințare prealabilă.

(2) În privința obligației de restituire a bunului dat în locațiune, contractul încheiat pe durată determinată și constatat prin înscris autentic constituie, în condițiile legii, titlu executoriu la expirarea **termenului**.

(3) Dispozițiile alin. (2) se aplică în mod corespunzător și contractului încheiat pe perioadă determinată prin înscris sub semnătură privată și înregistrat la organul fiscal competent.

Art. 1.810. TACITA RELOCAȚIUNE.

(1) Dacă, după împlinirea **termenului**, locatarul continuă să dețină bunul și să își îndeplinească obligațiile fără vreo împotrivire din partea locatorului, se consideră încheiată o nouă locațiune, în condițiile celei vechi, inclusiv în privința garanțiilor.

(2) Noua locațiune va fi însă pe durată nedeterminată, dacă prin lege sau convenția părților nu se prevede altfel.

§6. Înstrăinarea bunului dat în locațiune

Art. 1.812. ÎNCETAREA LOCAȚIUNII ÎN CAZ DE ÎNSTRĂINARE.

(1) Dacă părțile convin astfel, locațiunea încetează în cazul înstrăinării bunului dat în locațiune.

(2) Cu toate acestea, locațiunea rămâne opozabilă dobânditorului chiar și după ce locatarului i s-a notificat înstrăinarea, pentru *un termen de două ori mai mare* decât cel care s-ar fi aplicat notificării denunțării contractului, conform prevederilor art. 1.816 alin. (2).

(3) Locatarul căruia i s-a comunicat încetarea contractului cu respectarea prevederilor alin. (2) nu are drept la despăgubire nici împotriva locatorului, nici împotriva dobânditorului.

§7. Încetarea contractului

Art. 1.816. DENUNȚAREA CONTRACTULUI.

(1) Dacă locațiunea a fost făcută fără determinarea duratei, oricare dintre părți poate denunța contractul prin notificare.

(2) Notificarea făcută cu nerespectarea **termenului de preaviz** stabilit de lege sau, în lipsă, de uzanțe nu produce efecte decât de la împlinirea celui **termen**.

(3) La împlinirea **termenului de preaviz**, obligația de restituire a bunului devine exigibilă, iar contractul de locațiune încheiat în condițiile prevăzute la art. 1.809 alin. (2) sau (3), după caz, constituie, în condițiile legii, titlu executoriu cu privire la această obligație.

Art. 1.820. MOARTEA LOCATORULUI SAU A LOCATARULUI.

(1) Locațiunea nu încetează prin moartea locatorului sau a locatarului.

(2) Cu toate acestea, în cazul locațiunii cu durată determinată, moștenitorii locatarului pot denunța contractul în *termen de 60 de zile* de la data la care au luat cunoștință de moartea locatarului și existența locațiunii.

Secțiunea a 2-a

Reguli particulare în materia închirierii locuințelor

Art. 1.824. ÎNCHIRIEREA FĂCUTĂ FĂRĂ DETERMINAREA DURATEI.

(1) Atunci când contractul de închiriere s-a încheiat fără determinarea duratei și nu s-a convenit altfel, chiriașul poate denunța contractul prin notificare, cu respectarea unui **termen de preaviz** care nu poate fi mai mic decât sfertul intervalului de timp pentru care s-a stabilit plata chiriei.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1), locatorul poate denunța contractul prin notificare, cu respectarea unui **termen de preaviz** care nu poate fi mai mic de:

a) **60 de zile**, dacă intervalul de timp pentru care s-a stabilit plata chiriei este de o lună sau mai mare;

b) **15 zile**, dacă intervalul de timp pentru care s-a stabilit plata chiriei este mai mic de o lună.

Art. 1.825. DENUNȚAREA ÎNCHIRIERII ÎNCHEIATE PE DURATĂ DETERMINATĂ.

(1) Dacă închirierea este pe durată determinată, locatarul poate denunța unilateral contractul prin notificare, cu respectarea unui **termen de preaviz de cel puțin 60 de zile**. Orice clauză contrară este considerată nescrisă.

(2) În cazul în care închirierea este pe durată determinată, iar în contract s-a prevăzut că locatorul poate denunța unilateral contractul în vederea satisfacerii nevoilor locative proprii sau ale familiei sale, acestei denunțări i se aplică **termenul de preaviz prevăzut la art. 1.824 alin. (2)**.

Art. 1.834. DECESUL CHIRIAȘULUI.

(1) Contractul de închiriere a locuinței încetează **în termen de 30 de zile** de la data înregistrării decesului chiriașului.

(2) Descendenții și ascendenții chiriașului au dreptul, în **termenul** prevăzut la alin. (1), să opteze pentru continuarea contractului de închiriere până la expirarea duratei acestuia, dacă sunt menționați în contract și dacă au locuit împreună cu chiriașul. Dispozițiile art. 323 alin. (3) sunt aplicabile în privința soțului supraviețuitor.

(3) Persoanele prevăzute la alin. (2), care au cerut continuarea contractului, desemnează de comun acord persoana sau persoanele care semnează contractul de închiriere în locul chiriașului decedat. În cazul în care aceștia nu ajung la un acord **în termen de 30 de zile** de la data înregistrării decesului chiriașului, desemnarea se face de către locator.

(4) Subînchirierea consimțită de chiriaș încetează la expirarea **termenului prevăzut la alin. (1)**, dacă locațiunea nu continuă în condițiile alin. (2). În acest ultim caz, persoana desemnată potrivit alin. (3) semnează contractul de subînchiriere în locul chiriașului decedat.

Secțiunea a 3-a

Reguli particulare în materia arendării

Art. 1.844. PLATA ARENDEI ÎN FRUCTE. Atunci când arenda se plătește în fructe, în lipsa altui **termen prevăzut în contract**, arendașul este de drept în întârziere pentru predarea lor de la data culegerii, iar arendatorul este de drept în întârziere pentru recepție de la data la care a fost notificat în scris de către arendaș.

Art. 1.845. CARACTERUL EXECUTORIU. Contractele de arendare încheiate în formă autentică, precum și cele înregistrate la consiliul local constituie, în condițiile legii, titluri executorii pentru plata arendei **la termenele** și în modalitățile stabilite în contract.

Art. 1.848. REÎNNOIREA ARENĂRII.

(1) Contractul de arendare se reînnoiește de drept, pentru aceeași durată, dacă niciuna dintre părți nu a comunicat cocontractantului, în scris, refuzul său **cu cel puțin 6 luni** înainte de expirarea **termenului**, iar în cazul terenurilor cu destinație agricolă, cu cel puțin un an.

(2) Dacă durata contractului de arendare este de un an sau mai scurtă, **termenele de refuz** al reînnoirii prevăzute la alin. (1) se reduc la jumătate.

CAPITOLUL VI
Contractul de antrepriză

Secțiunea 1
Reguli comune privind contractul de antrepriză

§2. Obligațiile părților

Art. 1.859. NELUAREA MĂSURILOR NECESARE DE CĂTRE BENEFICIAR.

(1) În cazul în care beneficiarul, deși a fost înștiințat de către antreprenor în condițiile art. 1.858, nu ia măsurile necesare *într-un termen potrivit* cu împrejurările, antreprenorul poate rezilia contractul sau poate continua executarea acestuia pe riscul beneficiarului, notificându-l în acest sens.

(2) Cu toate acestea, dacă lucrarea ar fi de natură să amenințe sănătatea sau integritatea corporală a persoanelor, antreprenorul este obligat să ceară rezilierea contractului, sub sancțiunea de a prelua riscul și de a răspunde pentru prejudiciile cauzate inclusiv terților.

Art. 1.860. PIEIREA LUCRĂRII ÎNAINTE DE RECEPȚIE.

(1) Dacă anterior recepției lucrarea pierde ori se deteriorează din cauze neimputabile beneficiarului, antreprenorul care a procurat materialul este dator să o refacă pe cheltuiala sa și cu respectarea condițiilor și *termenelor inițiale*, ținând seama, dacă este cazul, de regulile privind suspendarea fortuită a executării obligației.

(2) Atunci când materialul a fost procurat de beneficiar, acesta este ținut să suporte cheltuielile refacerii lucrării numai dacă pieirea s-a datorat unui viciu al materialelor. În celelalte cazuri, beneficiarul este obligat să furnizeze din nou materialele, dacă pieirea sau deteriorarea nu este imputabilă antreprenorului.

(3) Dispozițiile prezentului articol nu sunt aplicabile atunci când pieirea sau deteriorarea are loc după recepția lucrării, situație în care antreprenorul rămâne răspunzător, dacă este cazul, în temeiul garanției contra viciilor și pentru calitățile convenite.

Art. 1.862. RECEPȚIA LUCRĂRII.

(1) De îndată ce a primit comunicarea prin care antreprenorul îl înștiințează că lucrarea este finalizată, beneficiarul are obligația ca, *într-un termen rezonabil* potrivit naturii lucrării și uzanțelor din domeniu, să o verifice și, dacă aceasta corespunde condițiilor stabilite prin contract, să o recepționeze, precum și, atunci când este cazul, să o ridice.

(2) Dacă, fără motive temeinice, beneficiarul nu se prezintă sau nu comunică neîntârziat antreprenorului rezultatul verificării, lucrarea se socotește recepționată fără rezerve.

(3) Beneficiarul care a recepționat lucrarea fără rezerve nu mai are dreptul de a invoca viciile aparente ale lucrării sau lipsa aparentă a calităților convenite.

Art. 1.868. VÂNZAREA BUNURILOR NERIDICATE ÎN TERMEN.

(1) Dacă antreprenorul s-a obligat să execute o lucrare cu materialul beneficiarului sau să presteze un serviciu cu privire la un bun pe care beneficiarul i l-a predat în acest scop, iar acesta din urmă nu ridică bunul **în termen de 6 luni** socotit din ziua convenită pentru recepție sau, când lucrarea ori serviciul s-a finalizat mai târziu, de la data finalizării, antreprenorul, după ce l-a înștiințat în scris pe beneficiar, are dreptul să vândă bunul cu diligența unui mandatar cu titlu gratuit al beneficiarului.

(2) După reținerea prețului lucrării și a cheltuielilor de vânzare, antreprenorul va consemna diferența la dispoziția beneficiarului.

(3) Dispozițiile prezentului articol nu sunt aplicabile în cazul în care beneficiarul introduce împotriva antreprenorului o acțiune întemeiată pe neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a lucrării.

§3. Încetarea contractului

Art. 1.872. REZOLUȚIUNEA SAU REZILIEREA CONTRACTULUI IMPUTABILĂ ANTREPRENORULUI. Beneficiarul are dreptul să obțină rezilierea sau, după caz, rezoluțiunea contractului în cazurile în care, fără justificare:

a) *respectarea termenului* convenit pentru recepția lucrării a devenit vădit imposibilă;

b) lucrarea sau serviciul nu se execută în modul convenit și *într-un termen stabilit de beneficiar* potrivit cu împrejurările, antreprenorul nu remediază lipsurile constatate și nu schimbă pentru viitor modul de executare a lucrării sau serviciului;

c) nu se execută alte obligații ce revin antreprenorului potrivit legii sau în temeiul contractului.

Secțiunea a 2-a

Contractul de antrepriză pentru lucrări de construcții

Art. 1.876. CONTROLUL EXECUTĂRII LUCRĂRILOR.

(1) În cursul executării contractului, beneficiarul are dreptul ca, fără a stânjeni activitatea normală a antreprenorului, să controleze stadiul de execuție, calitatea și aspectul lucrărilor efectuate și ale materialelor întrebuințate, precum și orice alte aspecte referitoare la îndeplinirea de către antreprenor a obligațiilor sale contractuale.

(2) Beneficiarul comunică antreprenorului constatările și instrucțiunile sale în scris, dacă nu s-a convenit altfel.

(3) La finalizarea acelei părți din lucrare ce urmează a fi acoperită prin executarea ulterioară a altor lucrări sau prin montarea unor elemente de construcții, antreprenorul și beneficiarul sunt obligați să constate împreună existența părții finalizate și conformitatea acesteia cu dispozițiile legale și clauzele contractului. În acest scop, dacă nu s-a convenit altfel, antreprenorul îl convoacă pe beneficiar la locul executării lucrării înăuntrul *unui termen rezonabil*, a cărui întindere se stabilește, potrivit uzanțelor existente, în raport cu natura lucrării și locul situării acesteia. În cazul în care beneficiarul nu se prezintă la **termenul**

comunicat în scris sau pe altă cale convenită de către părți, antreprenorul poate întocmi singur actul de constatare a lucrării ce urmează a fi acoperită.

Art. 1.879. RĂSPUNDEREA PENTRU VICII.

(1) **Termenele de garanție** contra viciilor lucrării sunt cele stabilite de legea specială.

(2) Arhitectul sau inginerul este exonerat de răspunderea pentru viciile lucrării numai dacă dovedește că acestea nu rezultă din deficiențe ale expertizelor sau planurilor pe care le-a furnizat și, dacă este cazul, din vreo lipsă de diligență în coordonarea sau supravegherea lucrărilor.

(3) Antreprenorul este exonerat de răspundere numai dacă dovedește că viciile rezultă din deficiențe ale expertizelor sau planurilor arhitectului ori ale inginerului ales de către beneficiar. Subantreprenorul nu este exonerat decât dacă dovedește că viciile rezultă din deciziile antreprenorului sau din expertizele ori planurile arhitectului sau ale inginerului.

(4) Fiecare dintre părțile prevăzute la alin. (2) și (3) poate fi exonerată de răspundere dacă dovedește că aceste vicii rezultă din deciziile impuse de beneficiar în alegerea solului sau a materialelor ori în alegerea subantreprenorilor, a experților sau a metodelor de construire. Exonerarea de răspundere nu operează atunci când aceste vicii, deși puteau să fie prevăzute în cursul executării lucrării, nu au fost notificate beneficiarului. Prevederile art. 1.859 rămân aplicabile.

Art. 1.880. ÎNCEPUTUL PRESCRIPTIEI PRIVIND RĂSPUNDEREA PENTRU VICII.

(1) Prescripția dreptului la acțiune pentru vicii aparente începe să curgă de la data recepției finale sau, după caz, a împlinirii **termenului acordat** antreprenorului prin procesul-verbal de recepție finală, pentru înlăturarea viciilor constatate.

(2) Prescripția dreptului la acțiune pentru viciile lucrării de proiectare începe să curgă odată cu prescripția dreptului la acțiune pentru viciile lucrărilor executate de antreprenor, afară numai dacă viciile lucrărilor de proiectare au fost descoperite mai înainte, caz în care prescripția va începe să curgă de la data descoperirii acestora.

CAPITOLUL VII

Contractul de societate

Secțiunea a 2-a

Societatea simplă

§2. Efectele contractului de societate

I. Drepturile și obligațiile asociaților între ei

Art. 1.901. TRANSMITEREA PĂRȚILOR DE INTERES.

(1) Transmiterea părților de interes se face în limitele și condițiile prevăzute de lege și de contractul de societate. Transmiterea părților de interes către persoane din afara societății este permisă cu consimțământul

tuturor asociațiilor. Părțile de interes se pot transmite și prin moștenire, dacă prin contract nu se dispune altfel.

(2) Orice asociat poate răscumpăra, substituindu-se în drepturile dobânditorului, părțile de interes dobândite cu titlu oneros de un terț fără consimțământul tuturor asociațiilor, **în termen de 60 de zile** de la data la care a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască cesiunea. Dacă mai mulți asociați exercită concomitent acest drept, părțile de interes se alocă proporțional cu cota de participare la profit.

(3) În cazul prevăzut la alin. (2) și ori de câte ori legea impune cesiunea părților de interes, valoarea acestora este stabilită de un expert agreat de părțile cesiunii sau, în lipsa unui acord, de către instanță.

(4) Cesiunea cu titlu gratuit a părților de interes este asimilată unei cesiuni cu titlu oneros și dă loc la aplicarea dispozițiilor alin. (2) și (3). În privința formei, cesiunea cu titlu gratuit este supusă regimului juridic al donației.

Art. 1.912. CONTESTAREA HOTĂRÂRIILOR.

(1) Asociatul nemulțumit de o hotărâre luată cu majoritate o poate contesta la instanța judecătorească, **în termen de 15 zile** de la data la care a fost luată, dacă a fost prezent, și de la data comunicării, dacă a fost lipsă. Dacă hotărârea nu i-a fost comunicată, termenul curge de la data la care a luat cunoștință de aceasta, dar nu mai târziu de un an de la data la care a fost luată hotărârea.

(2) **Termenul de 15 zile prevăzut la alin. (1) este termen de decădere.**

§4. Încetarea contractului de societate și dizolvarea societății

Art. 1.933. REGIMUL NULITĂȚII.

(1) Nulitatea se acoperă și nu va fi constatată sau declarată în cazul în care cauza nulității a fost înlăturată înainte de a se pune concluzii în fond în fața instanței de judecată.

(2) Instanța, sesizată cu o cerere în constatarea sau declararea nulității, este obligată să pună în discuția părților posibilitatea de remediere a cauzelor de nulitate care afectează contractul de societate și să fixeze un **termen util** pentru acoperirea nulității, chiar dacă părțile se împotrivesc.

(3) Dreptul la acțiune, cu excepția nulității pentru obiectul ilicit al societății, se prescrie **în termen de 3 ani** de la data încheierii contractului.

Art. 1.934. REGULARIZAREA SOCIETĂȚII.

(1) În cazul anulabilității societății pentru vicierea consimțământului sau incapacitatea unui asociat și atunci când regularizarea este posibilă, orice persoană interesată poate să pună în întârziere pe acela care este îndreptățit să invoce nulitatea, fie pentru a se face regularizarea, fie pentru a exercita acțiunea în anulare **în termen de 6 luni** de când a fost

pus în întârziere, sub sancțiunea decăderii. Despre punerea în întârziere va fi înștiințată și societatea.

(2) Societatea sau orice asociat poate, în **termenul prevăzut la alin. (1)**, să propună instanței învestite cu acțiunea în anulare orice măsuri de acoperire a nulității, în special prin răscumpărarea drepturilor sociale care aparțin reclamantului. În acest caz, instanța poate fie să pronunțe nulitatea, fie să declare obligatorii măsurile propuse, dacă acestea din urmă au fost în prealabil adoptate de societate în condițiile cerute pentru modificările aduse contractului de societate. La adoptarea acestor din urmă măsuri nu se ține seama de votul asociatului reclamant.

(3) În caz de contestare a valorii drepturilor sociale care revin asociatului, valoarea acestora se determină cu respectarea dispozițiilor art. 1.901 alin. (3).

Art. 1.936. RĂSPUNDEREA PENTRU NULITATEA SOCIETĂȚII.

(1) Dreptul la acțiunea în repararea prejudiciului cauzat prin declararea sau, după caz, constatarea nulității societății se prescrie **în termen de 3 ani**, care începe să curgă de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești de declarare sau constatare a nulității.

(2) Disparația cauzei de nulitate sau regularizarea societății nu împiedică exercitarea dreptului la acțiune în despăgubiri pentru repararea prejudiciului suferit prin intervenția nulității. În aceste cazuri, dreptul la acțiune se prescrie **în termen de 3 ani** din ziua în care nulitatea a fost acoperită.

CAPITOLUL VIII

Contractul de transport

Secțiunea a 2-a

Contractul de transport de bunuri

Art. 1.961. DOCUMENTUL DE TRANSPORT.

(1) La remiterea bunurilor pentru transport, expeditorul trebuie să predea transportatorului, în afară de documentul de transport, toate documentele suplimentare vamale, sanitare, fiscale și altele asemenea, necesare efectuării transportului, potrivit legii.

(2) Documentul de transport este semnat de expeditor și trebuie să cuprindă, între altele, mențiuni privind identitatea expeditorului, a transportatorului și a destinatarului și, după caz, a persoanei care trebuie să plătească transportul. Documentul de transport menționează, de asemenea, locul și data luării în primire a bunului, punctul de plecare și cel de destinație, prețul și **termenul** transportului, natura, cantitatea, volumul sau masa și starea aparentă a bunului la predarea spre transport, caracterul periculos al bunului, dacă este cazul, precum și documentele suplimentare care au fost predate și însoțesc transportul.

Părțile pot conveni să introducă și alte mențiuni în documentul de transport. Dispozițiile legii speciale rămân aplicabile.

(3) Expeditorul răspunde față de transportator pentru prejudiciile cauzate de un viciu propriu al bunului sau de orice omisiune, insuficiență ori inexactitate a mențiunilor din documentul de transport sau, dacă este cazul, din documentele suplimentare. Transportatorul rămâne răspunzător față de terți pentru prejudiciile rezultate dintr-o astfel de cauză, având drept de regres împotriva expeditorului.

Art. 1.969. TERMENUL DE TRANSPORT. Transportul trebuie efectuat în **termenul** stabilit de părți. Dacă **termenul** în care trebuie făcut transportul nu a fost determinat de părți, se ține seama de practicile statornicite între părți, de uzanțele aplicate la locul de plecare, iar în lipsa acestora, se stabilește potrivit împrejurărilor.

Art. 1.971. ÎMPIEDICAREA EXECUTĂRII TRANSPORTULUI. CONSECINȚE.

(1) În caz de împiedicare la transport, transportatorul are dreptul să îi ceară instrucțiuni expeditorului sau, în lipsa unui răspuns din partea acestuia, să transporte bunul la destinație, modificând itinerarul. În acest din urmă caz, dacă nu a fost o faptă ce îi este imputabilă, transportatorul are drept la prețul transportului, la taxele accesorii și la cheltuieli, pe ruta efectiv parcursă, precum și la modificarea, în mod corespunzător, a **termenului de executare** a transportului.

(2) Dacă nu există o altă rută de transport sau dacă, din alte motive, continuarea transportului nu este posibilă, transportatorul va proceda potrivit instrucțiunilor date de expeditor prin documentul de transport pentru cazul împiedicării la transport, iar în lipsa acestora sau dacă instrucțiunile nu pot fi executate, împiedicarea va fi adusă fără întârziere la cunoștința expeditorului, cerându-i-se instrucțiuni.

(3) Expeditorul înștiințat de ivirea împiedicării poate denunța contractul plătind transportatorului numai cheltuielile făcute de acesta și prețul transportului în proporție cu parcursul efectuat.

Art. 1.972. MODIFICĂRI ADUSE DE TRANSPORTATOR.

(1) Dacă **în termen de 5 zile** de la trimiterea înștiințării prevăzute la art. 1.971 alin. (2) expeditorul nu dă, în condițiile legii speciale, instrucțiuni ce pot fi executate și nici nu îi comunică denunțarea contractului, transportatorul poate să păstreze bunul în depozit sau îl poate depozita la un terț. În cazul în care depozitarea nu este posibilă ori bunul se poate altera sau deteriora ori valoarea acestuia nu poate acoperi prețul transportului, taxele accesorii și cheltuielile, transportatorul va valorifica bunul, potrivit dispozițiilor legii.

(2) Când bunul a fost vândut, prețul, după scăderea drepturilor bănești ale transportatorului, trebuie să fie pus la dispoziția expeditorului, iar dacă prețul este mai mic decât drepturile bănești ale transportatorului, expeditorul trebuie să plătească diferența.

(3) În cazul în care împiedicarea la transport a încetat înainte de sosirea instrucțiunilor expeditorului, bunul se transmite la destinație, fără a se mai aștepta aceste instrucțiuni, expeditorul fiind înștiințat despre aceasta fără întârziere.

Art. 1.976. OBLIGAȚIA DE PREDARE ȘI DE INFORMARE.

(1) Transportatorul este obligat să pună bunurile transportate la dispoziția destinatarului sau posesorului documentului de transport la ordin ori la purtător, în locul și **termenele indicate** în contract sau, în lipsă, potrivit practicilor statornicite între părți ori uzanțelor. Posesorul documentului de transport la ordin sau la purtător este obligat să îl remită transportatorului la preluarea bunurilor transportate.

(2) Predarea bunurilor transportate se face la domiciliul sau sediul destinatarului, dacă din contract, din practicile statornicite între părți ori conform uzanțelor nu rezultă contrariul.

(3) Transportatorul îl înștiințează pe destinatar cu privire la sosirea bunurilor și la **termenul** pentru preluarea acestora, dacă predarea nu se face la domiciliul sau sediul acestuia, potrivit alin. (2).

Art. 1.979. CONSTATAREA STĂRII BUNULUI.

(1) La primirea bunurilor transportate, destinatarul are dreptul să ceară să se constate, pe cheltuiala sa, identitatea, cantitatea și starea bunurilor transportate.

(2) Dacă se va stabili existența unor vicii, cheltuielile făcute sunt în sarcina transportatorului.

(3) În lipsa convenției contrare, viciile vor fi verificate potrivit dispozițiilor alin. (4) și (8).

(4) În caz de neînțelegere asupra calității sau stării unei mărfi, instanța, la cererea uneia dintre părți, poate dispune, cu procedura prevăzută de lege pentru ordonanța președințială, constatarea stării acesteia de unul sau mai mulți experți numiți din oficiu.

(5) Prin aceeași hotărâre se poate dispune sechestrarea mărfii sau depunerea ei într-un depozit public sau, în lipsă, într-un alt loc ce se va determina.

(6) Dacă păstrarea mărfii ar putea aduce mari pagube sau ar ocaziona cheltuieli însemnate, se va putea dispune chiar vânzarea ei pe cheltuiala celui căruia îi aparține, în condițiile care se vor determina prin hotărâre.

(7) Hotărârea de vânzare va trebui comunicată, înainte de punerea ei în executare, celorlalte părți sau reprezentantului său, dacă unul dintre aceștia se află în localitate; în caz contrar, hotărârea va fi comunicată **în termen de 3 zile** de la executarea ei.

(8) Partea care nu s-a prevalat de dispozițiile alin. (4)–(7) trebuie, în caz de contestație, să stabilească atât identitatea mărfii, cât și viciile ei.

Art. 1.981. IMPOSIBILITATEA PREDĂRII BUNURILOR.

(1) Dacă destinatarul nu este găsit, refuză sau neglijează preluarea bunurilor ori dacă există neînțelegeri privind preluarea bunurilor între mai mulți destinatari sau din orice motiv, fără culpa sa, transportatorul nu poate preda bunurile transportate, acesta va solicita imediat instrucțiuni expeditorului, care este obligat să i le transmită în maximum 15 zile, sub sancțiunea returnării bunurilor către expeditor, pe cheltuiala acestuia, sau a vânzării lor de către transportator, după caz.

(2) În cazurile prevăzute la alin. (1), dacă există urgență sau bunurile sunt perisabile, transportatorul va retransmite expeditorului bunurile pe cheltuiala acestuia, sau le va vinde, potrivit art. 1.726, fără să mai solicite instrucțiuni expeditorului.

(3) La sfârșitul perioadei de depozitare sau la *expirarea termenului* pentru primirea instrucțiunilor expeditorului, obligațiile transportatorului sunt cele de la depozitul gratuit, cu obligația pentru expeditor de a-i rambursa integral cheltuielile de conservare și depozitare a bunurilor.

(4) Transportatorul va fi despăgubit de destinatar sau expeditor, după caz, pentru pagubele cauzate de întârzierea destinatarului în preluarea bunurilor transportate.

Art. 1.992. RĂSPUNDEREA PENTRU NEEFECTUAREA TRANSPORTULUI SAU PENTRU ÎNTÂRZIERE. Transportatorul răspunde și pentru paguba cauzată prin neefectuarea transportului sau prin depășirea *termenului de transport*.

Art. 1.994. CAZURI DE DECĂDERE.

(1) În cazul în care cel îndreptățit primește bunurile fără a face rezerve, nu se mai pot formula împotriva transportatorului pretențiile izvorâte din pierderea parțială sau alterarea ori deteriorarea bunurilor transportate ori din nerespectarea termenului de transport.

(2) În cazul în care pierderea parțială sau alterarea ori deteriorarea nu putea fi descoperită la primirea bunului, cel îndreptățit poate pretinde transportatorului daune-interese, chiar dacă bunul transportat a fost primit fără rezerve. Daunele-interese pot fi cerute numai dacă cel îndreptățit a adus la cunoștința transportatorului pieirea sau alterarea ori deteriorarea de îndată ce a descoperit-o, însă nu mai târziu de 5 zile de la primirea bunului, iar pentru bunurile perisabile sau animalele vii, nu mai târziu de 6 ore de la primirea acestora.

(3) În caz de intenție sau culpă gravă a transportatorului, dispozițiile de mai sus privitoare la stingerea pretențiilor celui îndreptățit, precum și cele privitoare la *termenul de înștiințare* nu sunt aplicabile.

CAPITOLUL IX
Contractul de mandat

Secțiunea a 2-a
Mandatul cu reprezentare

§1. Forma și întinderea mandatului

Art. 2.015. DURATA MANDATULUI. Dacă părțile nu au prevăzut *un termen*, contractul de mandat încetează **în 3 ani** de la încheierea lui.

Secțiunea a 3-a
Mandatul fără reprezentare

§2. Contractul de comision

Art. 2.047. VÂNZAREA PE CREDIT.

(1) Comisionarul care vinde pe credit, fără autorizarea comitentului, răspunde personal, fiind ținut, la cererea comitentului, să plătească de îndată creditele acordate împreună cu dobânzile și alte foloase ce ar rezulta.

(2) În acest caz, comisionarul este obligat să îl înștiințeze de îndată pe comitent, arătându-i persoana cumpărătorului și **termenul acordat**; în caz contrar, se presupune că operațiunile s-au făcut pe bani gata, proba contrară nefiind admisă.

§3. Contractul de consignație

Art. 2.057. REMITEREA, INSPECTAREA, CONTROLUL ȘI RELUAREA BUNURILOR.

(1) Consignantul va remite bunurile consignatarului pentru executarea contractului, păstrând dreptul de a inspecta și controla starea acestora pe toată durata contractului.

(2) Consignantul dispune de bunurile încredințate consignatarului, pe toată durata contractului. El le poate relua oricând, chiar în cazul în care contractul a fost încheiat pe durată determinată.

(3) În cazul prevăzut la alin. (2), consignantul va da consignatarului un **termen rezonabil** de preaviz pentru pregătirea predării bunurilor.

(4) În cazul deschiderii procedurii insolvenței în privința consignantului, bunurile intră în averea acestuia, iar în cazul deschiderii procedurii insolvenței în privința consignatarului, bunurile nu intră în averea acestuia și vor fi restituite imediat consignantului.

Art. 2.061. VÂNZAREA PE CREDIT.

(1) În cazul în care consignatarul primește autorizarea să vândă pe credit, în condițiile în care părțile nu convin altfel, atunci el poate acorda cumpărătorului un **termen pentru plata prețului de maximum 90 de zile** și exclusiv pe bază de cambii acceptate sau bilete la ordin.

(2) Dacă nu se prevede altfel prin contract, consignatarul este solidar răspunzător cu cumpărătorul față de consignant pentru plata prețului mărfurilor vândute pe credit.

§4. Contractul de expediție

Art. 2.071. TERMENUL DE PRESCRIPTIE. Dreptul la acțiune izvorând din contractul de expediție se prescrie în **termen de un an** socotit din ziua predării bunurilor la locul de destinație sau din ziua în care ar fi trebuit să se facă predarea lor, cu excepția dreptului la acțiunea referitoare la transporturile care încep sau se termină în afara Europei, care se prescrie în **termen de 18 luni**.

CAPITOLUL X

Contractul de agenție

Art. 2.075. CLAUSA DE NECONCURENȚĂ.

(1) În sensul prezentului capitol, prin *clauză de neconcurență* se înțelege acea stipulație contractuală al cărei efect constă în restrângerea activității profesionale a agentului pe perioada contractului de agenție sau ulterior încetării sale.

(2) Clauza de neconcurență trebuie redactată în scris, sub sancțiunea nulității absolute.

(3) Clauza de neconcurență se aplică doar pentru regiunea geografică sau pentru grupul de persoane și regiunea geografică la care se referă contractul de agenție și doar pentru bunurile și serviciile în legătură cu care agentul este împuternicit să negocieze și să încheie contracte. Orice extindere a sferei clauzei de neconcurență este considerată nescrisă.

(4) Restrângerea activității prin clauza de neconcurență nu se poate întinde pe o **perioadă mai mare de 2 ani** de la data încetării contractului de agenție. Dacă s-a stabilit un **termen mai lung de 2 ani**, acesta se va reduce de drept la **termenul** maxim din prezentul alineat.

Art. 2.080. OBLIGAȚIILE COMITENTULUI.

(1) În raporturile sale cu agentul, comitentul trebuie să acționeze cu loialitate și cu bună-credință.

(2) În mod special, comitentul este obligat:

a) să pună la dispoziție agentului, în timp util și într-o cantitate corespunzătoare, mostre, cataloage, tarife și orice altă documentație, necesare agentului pentru executarea împuternicirii sale;

b) să furnizeze agentului informațiile necesare executării contractului de agenție;

c) să îl înștiințeze pe agent, într-un **termen rezonabil**, atunci când anticipează că volumul contractelor va fi semnificativ mai mic decât acela la care agentul s-ar fi putut aștepta în mod normal;

d) să plătească agentului remunerația în condițiile și la **termenele stabilite** în contract sau prevăzute de lege.

(3) De asemenea, comitentul trebuie să îl informeze pe agent *într-un termen rezonabil* cu privire la acceptarea, refuzul ori neexecutarea unui contract negociat sau, după caz, încheiat de agent.

Art. 2.081. RENUNȚAREA COMITENTULUI LA ÎNCHEIEREA CONTRACTELOR SAU ACTELOR DE COMERȚ NEGOCIATE. În cazul în care agentul a fost împuternicit doar să negocieze, iar comitentul nu comunică în **termen rezonabil** acordul său pentru încheierea contractului negociat de agent conform împuternicirii primite, se consideră că a renunțat la încheierea acestuia.

Art. 2.084. REMUNERAREA DUPĂ ÎNCETAREA CONTRACTULUI.

(1) Agentul este îndreptățit la comision pentru un contract încheiat ulterior încetării contractului de agenție, dacă:

a) acesta a fost încheiat în principal datorită intervenției agentului pe durata contractului de agenție și încheierea a avut loc într-un **termen rezonabil** de la încetarea contractului de agenție;

b) comanda emisă de terț a fost primită de comitent sau de agent anterior încetării contractului de agenție, în cazurile prevăzute de dispozițiile art. 2.083.

(2) Agentul nu are dreptul la comisionul prevăzut la art. 2.083, dacă acesta este datorat agentului precedent potrivit alin. (1), cu excepția cazului în care rezultă din circumstanțe că este echitabil ca agenții să împartă acel comision.

Art. 2.088. DURATA CONTRACTULUI. Contractul de agenție încheiat pe durată determinată, care continuă să fie executat de părți după *expirarea termenului*, se consideră prelungit pe durată nedeterminată.

Art. 2.089. DENUNȚAREA UNILATERALĂ.

(1) Contractul de agenție pe durată nedeterminată poate fi denunțat unilateral de oricare dintre părți, cu un preaviz obligatoriu.

(2) Dispozițiile alin. (1) sunt aplicabile și contractului de agenție pe durată determinată care prevede o clauză expresă privind posibilitatea denunțării unilaterale anticipate.

(3) În primul an de **contract termenul de preaviz trebuie să aibă o durată de cel puțin o lună.**

(4) În cazul în care durata contractului este mai mare de un an, **termenul minim de preaviz se mărește cu câte o lună** pentru fiecare an suplimentar început, fără ca durata **termenului de preaviz** să depășească 6 luni.

(5) Dacă părțile convin **termene de preaviz** mai lungi decât cele prevăzute la alin. (3) și (4), prin contractul de agenție nu se pot stabili în sarcina agentului termene de preaviz mai lungi decât cele stabilite în sarcina comitentului.

(6) Dacă părțile nu convin altfel, **termenul de preaviz** expiră la sfârșitul unei luni calendaristice.

(7) Dispozițiile alin. (1)–(6) se aplică în mod corespunzător și contractului pe durată determinată care este prelungit pe durată nedeterminată potrivit dispozițiilor art. 2.088. În acest caz, la calculul **termenului de preaviz** se va ține seama de întreaga perioadă a contractului, cuprinzând atât durata determinată, cât și perioada în care acesta se consideră încheiat pe durată nedeterminată.

Art. 2.091. ÎNDEMNIZAȚIILE ÎN CAZ DE ÎNCETARE A CONTRACTULUI.

(1) La încetarea contractului de agenție agentul are dreptul să primească de la comitent o indemnizație, în măsura în care:

a) i-a procurat noi clienți comitentului sau a sporit semnificativ volumul operațiunilor cu clienții existenți, iar comitentul obține încă foloase substanțiale din operațiunile cu acești clienți; și

b) plata acestei indemnizații este echitabilă, având în vedere circumstanțele concrete, în special comisioanele pe care agentul ar fi trebuit să le primească în urma operațiunilor încheiate de comitent cu clienții prevăzuți la lit. a), precum și posibila restrângere a activității profesionale a agentului din cauza existenței în contractul de agenție a unei clauze de neconcurență.

(2) Valoarea indemnizației nu poate depăși o sumă echivalentă cuantumului unei remunerații anuale, calculată pe baza mediei anuale a remunerațiilor încasate de agent pe parcursul *ultimilor 5 ani de contract*. Dacă durata contractului nu însumează 5 ani, remunerația anuală este calculată pe baza mediei remunerațiilor încasate în cursul perioadei respective.

(3) Acordarea indemnizației prevăzute la alin. (1) nu aduce atingere dreptului agentului de a cere despăgubiri, în condițiile legii.

(4) În cazul în care contractul de agenție încetează ca urmare a decesului agentului, dispozițiile alin. (1)–(3) se aplică în mod corespunzător.

(5) Dreptul la indemnizația prevăzută la alin. (1) sau, după caz, la alin. (4) se stinge dacă agentul ori, după caz, moștenitorul acestuia nu îl pune în întârziere pe comitent, cu privire la pretențiile sale, într-un termen de un an de la data încetării contractului de agenție.

Art. 2.093. INEFICACITATEA CLAUZEI DE NECONCURENȚĂ.

(1) Comitentul nu se poate prevala de clauza de neconcurență atunci când contractul de agenție încetează în următoarele situații:

a) fără a fi aplicabile prevederile art. 2.090, comitentul denunță unilateral contractul de agenție cu nerespectarea **termenului de preaviz**, legal sau convențional, și fără a exista un motiv grav pentru care nu respectă preavizul, pe care comitentul să îl fi comunicat de îndată agentului;

b) contractul de agenție este reziliat ca urmare a culpei comitentului.

(2) La cererea agentului instanța poate, ținând seama și de interesele legitime ale comitentului, să înlăture sau să limiteze efectele clauzei de neconcurență, atunci când consecințele prejudiciabile ale acesteia pentru agent sunt grave și vădit inechitabile.

CAPITOLUL XI

Contractul de intermediere

Art. 2.101. COMUNICAREA ÎNCHEIERII CONTRACTULUI INTERMEDIAT.

(1) Clientul are obligația să comunice intermediarului dacă s-a încheiat contractul intermediat, **în termen de cel mult 15 zile** de la data încheierii acestuia, sub sancțiunea dublării remunerației, dacă prin contract nu se prevede altfel.

(2) De asemenea, în cazul în care remunerația se stabilește în funcție de valoarea contractului intermediat sau alte elemente esențiale ale acestuia, clientul este obligat să le comunice în condițiile indicate la alin. (1).

CAPITOLUL XII

Contractul de depozit

Secțiunea 1

Reguli comune privind contractul de depozit

§1. Dispoziții generale

Art. 2.105. DELIMITAREA.

(1) Când sunt remise fonduri bănești sau alte asemenea bunuri fungibile și consumptibile prin natura lor, acestea devin proprietatea celui care le primește și nu trebuie să fie restituite în individualitatea lor.

(2) În această situație se aplică, în mod corespunzător, regulile de la împrumutul de consumație, cu excepția cazului în care intenția principală a părților a fost aceea ca bunurile să fie păstrate în interesul celui care le predă. Existența acestei intenții se prezumă atunci când părțile au convenit că restituirea se poate cere anterior *expirării termenului* pentru care bunurile au fost primite.

§2. Obligațiile depozitarului

Art. 2.115. DENUNȚAREA DEPOZITULUI.

(1) Deponentul poate să solicite oricând restituirea bunului depozitat, chiar înăuntrul **termenului convenit**. El este însă obligat să ramburseze depozitarului cheltuielile pe care acesta le-a făcut în considerarea **acestui termen**.

(2) Atunci când depozitarul a emis un înscris care face dovada depozitului ori care conferă deținătorului său dreptul de a retrage bunul depozitat, depozitarul poate cere să îi fie înapoiat acel înscris.

(3) Depozitarul îl poate constrânge pe deponent să reia bunul, dacă există motive grave pentru aceasta, chiar înaintea expirării **termenului convenit**.

(4) În cazul în care nu s-a convenit **un termen**, depozitarul poate restitui oricând bunul, dar poate fi obligat la plata de despăgubiri, dacă restituirea este intempestivă sau are loc inoportun.

Art. 2.120. CAZURILE DE NERESTITUIRE A BUNULUI.

(1) Depozitarul este apărât de obligația de a restitui bunul, dacă acesta i-a fost cerut de către proprietar sau de o altă persoană îndreptățită ori dacă a fost rechiziționat de autoritatea publică sau dacă i-a fost în alt mod ridicat potrivit legii ori a pierit prin caz fortuit.

(2) Atunci când în locul bunului care i-a fost ridicat sau care a pierit depozitarul a primit o sumă de bani sau un alt bun, el este obligat să le predea deponentului.

(3) Dacă depozitarul descoperă că bunul depozitat fusese furat ori pierdut, precum și pe adevăratul proprietar al bunului, el trebuie să îl informeze pe acesta din urmă despre depozitul ce i s-a făcut și să îl someze să își exercite drepturile *într-un termen determinat și îndestulător*, fără încălcarea dispozițiilor penale aplicabile. Numai după expirarea **acelui termen** depozitarul se poate libera prin restituirea lucrului către deponent. În această perioadă, depozitarul este îndreptățit să primească aceeași remunerație ca și în cursul depozitului. Chiar și atunci când contractul de depozit fusese încheiat cu titlu gratuit, deponentul datorează, pentru această perioadă, remunerație, al cărei cuantum se stabilește potrivit art. 2.106 alin. (2).

(4) În toate cazurile, depozitarul este ținut, sub sancțiunea obligării la plata de despăgubiri, să denunțe deponentului procesul care i-a fost intentat de revendicant, intervenirea rechiziției sau a altei măsuri de ridicare ori faptul care îl împiedică să restituie bunul.

§3. Obligațiile deponentului

Art. 2.123. PLATA REMUNERAȚIEI.

(1) Dacă nu s-a convenit altfel, plata remunerației către depozitar se face la data restituirii bunului.

(2) În lipsă de stipulație contrară, dacă restituirea are loc *înainte de termen*, depozitarul nu are dreptul decât la partea din remunerație convenită, corespunzătoare timpului cât a păstrat bunul.

Secțiunea a 3-a

Depozitul hotelier

Art. 2.134. DECĂDEREA DIN DREPTUL LA REPARAREA PREJUDICIULUI.

(1) Clientul este decăzut din dreptul la repararea prejudiciului suferit prin furtul, distrugerea sau deteriorarea bunurilor pe care le-a adus el însuși ori care au fost aduse pentru el în hotel dacă:

a) **în cel mult 24 de ore** de la data la care a cunoscut prejudiciul nu a înștiințat administrația hotelului;

b) nu a exercitat dreptul la acțiunea în repararea prejudiciului **în termen de 6 luni** de la data producerii acestuia.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu sunt aplicabile în privința bunurilor prevăzute la art. 2.129 lit. b) și c).

CAPITOLUL XIII

Contractul de împrumut

Secțiunea a 2-a

Împrumutul de folosință

Art. 2.155. RESTITUIREA BUNULUI.

(1) Comodatarul este obligat să înapoieze bunul la împlinirea termenului convenit sau, *în lipsă de termen*, după ce s-a folosit de bun potrivit convenției.

(2) Dacă **termenul nu este convenit** și fie contractul nu prevede întrebuițarea pentru care s-a împrumutat bunul, fie întrebuițarea are un caracter permanent, comodatarul este obligat să înapoieze bunul la cererea comodantului.

Art. 2.157. TITLUL EXECUTORIU.

(1) În ceea ce privește obligația de restituire, contractul de comodat încheiat în formă autentică sau printr-un înscris sub semnătură privată cu dată certă constituie titlu executoriu, în condițiile legii, în cazul încetării prin decesul comodatarului sau prin *expirarea termenului*.

(2) Dacă nu s-a stipulat *un termen pentru restituire*, contractul de comodat constituie titlu executoriu numai în cazul în care nu se prevede întrebuițarea pentru care s-a împrumutat bunul ori întrebuițarea prevăzută are un caracter permanent.

Secțiunea a 3-a

Împrumutul de consumație

§1. Dispoziții comune

Art. 2.161. TERMENUL DE RESTITUIRE STABILIT DE PĂRȚI. *Termenul de restituire* se prezumă a fi stipulat în favoarea ambelor părți, iar dacă împrumutul este cu titlu gratuit, numai în favoarea împrumutatului.

Art. 2.162. TERMENUL DE RESTITUIRE STABILIT DE INSTANȚĂ.

(1) Dacă nu a fost convenit un **termen de restituire**, acesta va fi stabilit de instanță, ținându-se seama de scopul împrumutului, de natura obligației și a bunurilor împrumutate, de situația părților și de orice altă împrejurare relevantă.

(2) Dacă însă s-a stipulat că împrumutatul va plăti numai când va avea resursele necesare, instanța, constatând că împrumutatul le deține

sau le putea obține între timp, nu va putea *acorda un termen de restituire* mai mare de 3 luni.

(3) Cererea pentru *stabilirea termenului de restituire* se soluționează potrivit procedurii prevăzute de lege pentru ordonanța președințială.

§2. Împrumutul cu dobândă

Art. 2.167. DOMENIUL DE APLICARE. Dispozițiile referitoare la împrumutul cu dobândă sunt aplicabile, în mod corespunzător, ori de câte ori, în temeiul unui contract, se naște și o obligație de plată, *cu termen*, a unei sume de bani ori a altor bunuri de gen, în măsura în care nu există reguli particulare privind validitatea și executarea acelei obligații.

CAPITOLUL XIV

Contractul de cont curent

Art. 2.179. ÎNCHEIEREA CONTULUI.

(1) Încheierea contului curent și lichidarea soldului se fac la scadența prevăzută în contract sau la momentul încetării contractului de cont curent. Părțile *pot decide termene intermediare* de încheiere a contului, iar în acest caz soldul creditor se înscrie ca prima partidă în noul cont.

(2) Soldul creditor constituie o creanță lichidă și exigibilă la care se va calcula dobânda convențională de la data încheierii contului, dacă nu este trecută într-un cont nou. Dacă soldul nu este trecut într-un cont nou, se va calcula, în lipsă de stipulație contrară, dobânda legală, de la data încheierii contului.

Art. 2.180. APROBAREA CONTULUI.

(1) Extrasul sau raportul de cont trimis de un curentist celui alt se prezumă aprobat, dacă nu este contestat de acesta din urmă *în termenul prevăzut* în contract sau, în lipsa unui *termen*, într-un *termen rezonabil* după practicile dintre părți sau potrivit uzanțelor locului. În lipsa unor astfel de practici sau uzanțe, se va ține seama de natura operațiunilor și situația părților.

(2) Aprobarea contului nu exclude dreptul de a contesta ulterior contul pentru erori de înregistrare sau de calcul, pentru omisiuni sau dublă înregistrare, *în termen de o lună* de la data aprobării extrasului sau raportului de cont ori de la încheierea contului, sub sancțiunea decăderii. Contestarea contului se face prin scrisoare recomandată trimisă celeilalte părți *în termenul de o lună*.

Art. 2.181. EXECUTAREA ȘI POPRIREA.

(1) Numai soldul creditor rezultă la încheierea contului curent poate fi supus executării sau popririi pornite contra unuia dintre curentiști.

(2) Creditorii oricăruia dintre curentiști pot solicita instanței să dispună, pe cale de ordonanță președințială, încheierea *înainte de*

termen a contului curent, pentru executarea sau poprirea soldului rezultat în favoarea curentistului debitor.

Art. 2.182. TERMENUL DE PRESCRIPTIE. Dreptul la acțiune pentru rectificarea erorilor de calcul, făcute cu ocazia stabilirii soldului, a omisiunilor, a înscrisurilor duble și altora asemenea se va prescrie **în termen de un an** de la data comunicării extrasului de cont curent.

Art. 2.183. ÎNCETAREA CONTRACTULUI DE CONT CURENT.

(1) Contractul de cont curent încetează de drept la *expirarea termenului convenit* expres de părți în cuprinsul contractului sau ulterior, prin convenție separată încheiată în formă scrisă.

(2) În cazul contractului încheiat pe durată nedeterminată, fiecare parte poate declara încetarea acestuia la încheierea contului, înștiințând-o pe cealaltă parte cu 15 zile înainte. Dacă părțile nu au convenit altfel, contractul de cont curent pe durată nedeterminată se consideră că are ca **termen intermediar** de încheiere a contului ultima zi a fiecărei luni.

(3) În caz de incapacitate, insolvență sau moarte, oricare dintre curentiști, reprezentantul incapabilului sau moștenitorul, poate denunța contractul înștiințând cealaltă parte **cu 15 zile înainte**.

CAPITOLUL XV

Contul bancar curent și alte contracte bancare

Secțiunea 1

Contul bancar curent

Art. 2.184. DREPTUL DE A DISPUNE DE SOLDUL CREDITOR. În cazul în care depozitul bancar, creditul sau orice altă operațiune bancară se realizează prin contul curent, titularul contului poate să dispună în orice moment de soldul creditor al contului, *cu respectarea termenului de preaviz*, dacă acesta a fost convenit de părți.

Art. 2.188. DENUNȚAREA UNILATERALĂ. În cazul în care contractul de cont bancar curent este încheiat pe durată nedeterminată, oricare dintre părți poate să denunțe contractul de cont curent, cu respectarea unui **termen de preaviz de 15 zile**, dacă din contract sau din uzanțe nu rezultă un **alt termen**, sub sancțiunea de daune-interese.

Art. 2.190. TERMENUL DE PRESCRIPTIE.

(1) Dreptul la acțiunea în restituirea soldului creditor rezultat la închiderea contului curent se **prescrie în termen de 5 ani** de la data închiderii contului curent.

(2) În cazul în care contul curent a fost închis din inițiativa instituției de credit, **termenul de prescripție** se calculează de la data la care titularul sau, după caz, fiecare cotitular al contului a fost notificat în acest sens prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire la ultimul domiciliu sau sediu adus la cunoștința instituției de credit.

Secțiunea a 2-a
Depozitul bancar

Art. 2.191. DEPOZITUL DE FONDURI.

(1) Prin constituirea unui depozit de fonduri la o instituție de credit, aceasta dobândește proprietatea asupra sumelor de bani depuse și este obligată să restituie aceeași cantitate monetară, de aceeași specie, la **termenul convenit** sau, după caz, oricând, la cererea deponentului, cu respectarea **termenului de preaviz** stabilit de părți ori, în lipsă, de uzanțe.

(2) În lipsă de stipulație contrară, depunerile și retragerile se efectuează la sediul unității operative a instituției de credit unde a fost constituit depozitul.

(3) Instituția de credit este obligată să asigure, în mod gratuit, informarea clientului cu privire la operațiunile efectuate în conturile sale. În cazul în care clientul nu solicită altfel, această informare se realizează lunar, în condițiile și în modalitățile convenite de părți. Dispozițiile art. 2.180 sunt aplicabile în mod corespunzător.

Secțiunea a 3-a
Facilitatea de credit

Art. 2.195. DENUNȚAREA UNILATERALĂ.

(1) În lipsa unei clauze contrare, finanțatorul nu poate să denunțe contractul înainte de **împlinirea termenului** decât pentru motive temeinice, dacă acestea privesc beneficiarul facilității de credit.

(2) Denunțarea unilaterală stinge de îndată dreptul clientului de a utiliza creditul, iar finanțatorul trebuie să acorde un **termen de cel puțin 15 zile** pentru restituirea sumelor utilizate și a accesoriilor acestora.

(3) Dacă facilitatea de credit s-a încheiat pe durată nedeterminată, fiecare dintre părți poate să denunțe contractul, cu respectarea **unui termen de preaviz de 15 zile**, dacă din contract sau din uzanțe nu rezultă altfel.

Secțiunea a 4-a
Închirierea casetelor de valori

Art. 2.198. DESCHIDEREA FORȚATĂ A CASETEI DE VALORI.

(1) La împlinirea **termenului** prevăzut în contract, după **expirarea unei perioade de 3 luni** de la notificarea adresată clientului, prestatorul poate cere instanței de judecată, pe cale de ordonanță președințială, autorizarea de a deschide caseta de valori. Notificarea clientului se poate face prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire la ultimul domiciliu sau sediu adus la cunoștința instituției de credit.

(2) Deschiderea casetei de valori se face în prezența unui notar public și, după caz, cu respectarea măsurilor de prudență stabilite de instanță.

(3) Instanța de judecată poate, de asemenea, să dispună măsuri de conservare a obiectelor descoperite, precum și vânzarea acestora în măsura necesară acoperirii chiriei și cheltuielilor efectuate de prestator, precum și, dacă este cazul, a prejudiciului cauzat acestuia.

CAPITOLUL XVI

Contractul de asigurare

Secțiunea 1

Dispoziții comune

Art. 2.204. DECLARAȚIILE INEXACTE SAU RETICENȚA PRIVIND RISCUL.

(1) În afară de cauzele generale de nulitate, contractul de asigurare este nul în caz de declarație inexactă sau de reticență făcută cu rea-credință de către asigurat ori contractantul asigurării cu privire la împrejurări care, dacă ar fi fost cunoscute de către asigurător, l-ar fi determinat pe acesta să nu își dea consimțământul ori să nu îl dea în aceleași condiții, chiar dacă declarația sau reticența nu a avut influență asupra producerii riscului asigurat. Primele plătite rămân dobândite asigurătorului, care, de asemenea, poate cere și plata primelor cuvenite până la momentul la care a luat cunoștință de cauza de nulitate.

(2) Declarația inexactă sau reticența din partea asiguratului ori a contractantului asigurării a cărui rea-credință nu a putut fi stabilită nu atrage nulitatea asigurării. În cazul în care constatarea declarației inexacte sau a reticenței are loc anterior producerii riscului asigurat, asigurătorul are dreptul fie de a menține contractul solicitând majorarea primei, fie de a rezilia contractul la împlinirea unui **termen de 10 zile** calculate de la notificarea primită de asigurat, restituindu-i acestuia din urmă partea din primele plătite aferentă perioadei în cadrul căreia asigurarea nu mai funcționează. Atunci când constatarea declarației inexacte sau a reticenței are loc ulterior producerii riscului asigurat, indemnizația se reduce în raport cu proporția dintre nivelul primelor plătite și nivelul primelor ce ar fi trebuit să fie plătite.

Art. 2.206. PLATA PRIMELOR DE ASIGURARE.

(1) Asiguratul este obligat să plătească primele de asigurare *la termenele stabilite* în contract.

(2) Părțile pot conveni ca plata primelor de asigurare să se facă integral ori în rate. Dacă nu s-a convenit altfel, plata se face la sediul asigurătorului sau al împuterniciților acestuia.

(3) Dovada plății primelor de asigurare revine asiguratului.

(4) Dacă nu s-a convenit altfel, asigurătorul poate rezilia contractul în cazul în care sumele datorate de asigurat, cu titlu de primă, nu sunt plătite la scadență.

(5) Asigurătorul este obligat să îl informeze pe asigurat în privința consecințelor neplății primelor *la termenul de plată* pentru cazul prevăzut la alin. (4) și să prevadă aceste consecințe în contractul de asigurare.

(6) Asigurătorul are dreptul de a compensa primele ce i se datorează până la sfârșitul anului de asigurare, în temeiul oricărui contract, cu orice indemnizație cuvenită asiguratului sau beneficiarului.

Art. 2.207. COMUNICAREA PRODUCERII RISCULUI ASIGURAT.

(1) Asiguratul este obligat să comunice asigurătorului producerea riscului asigurat, *în termenul prevăzut* în contractul de asigurare.

(2) În caz de neîndeplinire a obligației prevăzute la alin. (1), asigurătorul are dreptul să refuze plata indemnizației, dacă din acest motiv nu a putut determina cauza producerii evenimentului asigurat și întinderea pagubei.

(3) Comunicarea producerii riscului asigurat se poate face și către brokerul de asigurare, care, în acest caz, are obligația de a face la rândul său comunicarea către asigurător, *în termenul prevăzut* în contractul de asigurare.

Art. 2.209. DENUNȚAREA UNILATERALĂ A CONTRACTULUI. Denunțarea contractului de asigurare de către una dintre părți se poate efectua numai cu respectarea unui **termen de preaviz de cel puțin 20 de zile** calculate de la data primirii notificării de către cealaltă parte.

Secțiunea a 5-a
Asigurarea de persoane

Art. 2.229. RENUNȚAREA LA CONTRACT.

(1) Asiguratul care a încheiat un contract de asigurare de viață individual poate să renunțe la contract fără preaviz **în termen de cel mult 20 de zile** de la data semnării contractului de către asigurător. Renunțarea produce efect retroactiv.

(2) Prevederile alin. (1) nu sunt aplicabile contractelor care au o durată de 6 luni sau mai mică.

Art. 2.233. PRODUCEREA CU INTENȚIE A RISCULUI ASIGURAT.

(1) Asigurătorul nu datorează indemnizația de asigurare dacă:

a) riscul asigurat a fost produs prin sinuciderea asiguratului **în termen de 2 ani** de la încheierea contractului de asigurare;

b) riscul asigurat a fost produs cu intenție de către asigurat.

(2) Atunci când un beneficiar al asigurării a produs intenționat riscul asigurat, indemnizația de asigurare se plătește celorlalți beneficiari desemnați sau, în lipsa acestora, asiguratului.

(3) În cazul în care riscul asigurat constă în decesul asiguratului, iar un beneficiar al asigurării l-a produs intenționat, indemnizația de asigurare se plătește celorlalți beneficiari desemnați sau, în lipsa acestora, moștenitorilor asiguratului.

Art. 2.238. OBLIGAȚIA DE INFORMARE. Asigurătorii și împuterniciții lor au obligația de a pune la dispoziția asiguraților sau contractanților asigurării informații în legătură cu contractele de asigurare atât înaintea încheierii, cât și pe durata executării acestora. Aceste informații trebuie să fie prezentate în scris, în limba română, să fie redactate într-o formă clară și să cuprindă cel puțin următoarele elemente:

a) clauzele opționale sau suplimentare și beneficiile rezultate din valorificarea rezervelor tehnice;

b) momentul începerii și cel al încetării contractului, inclusiv modalitățile de încetare a acestuia;

c) modalitățile și **termenele de plată** a primelor de asigurare;

d) elementele de calcul al indemnizațiilor de asigurare, cu indicarea sumelor de răscumpărare, a sumelor asigurate reduse, precum și a nivelului până la care acestea sunt garantate;

e) modalitatea de plată a indemnizațiilor de asigurare;

f) legea aplicabilă contractului de asigurare;

g) alte elemente stabilite prin norme adoptate de organul de stat în a cărui competență intră, potrivit legii, supravegherea activității din domeniul asigurărilor.

TITLUL X Garanțiile personale

CAPITOLUL II Fideiusiunea

Secțiunea a 2-a **Efectele fideiusiunii**

§1. Efectele fideiusiunii între creditor și fideiusor

Art. 2.301. PROROGAREA TERMENULUI ȘI DECĂDEREA DIN *TERMEN*. Fideiusorul nu este liberat prin simpla prelungire a **termenului acordat** de creditor debitorului principal. Tot astfel, decăderea din **termen** a debitorului principal produce efecte cu privire la fideiusor.

§2. Efectele fideiusiunii între debitor și fideiusor

Art. 2.312. REGRESUL ANTICIPAT.

(1) Fideiusorul care s-a obligat cu acordul debitorului se poate îndrepta împotriva acestuia, chiar înainte de a plăti, atunci când este urmărit în justiție pentru plată, când debitorul este insolubil ori când s-a obligat a-l libera de garanție într-un anumit **termen care a expirat**.

(2) Această regulă se aplică și atunci când datoria a ajuns la **termen**, chiar dacă creditorul, fără consimțământul fideiusorului, i-a acordat debitorului un nou **termen de plată** sau când, din cauza pierderilor

suferite de debitor ori a unei culpe a acestuia, fideiusorul suportă riscuri semnificativ mai mari decât în momentul în care s-a obligat.

Secțiunea a 3-a **Încetarea fideiusiunii**

Art. 2.318. URMĂRIREA DEBITORULUI PRINCIPAL.

(1) Fideiusorul rămâne ținut și după **împlinirea termenului** obligației principale, în cazul în care creditorul a introdus acțiune împotriva debitorului principal **în termen de 6 luni** de la scadență și a continuat-o cu diligență.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și în cazul în care fideiusorul a limitat în mod expres fideiusiunea **la termenul obligației principale**. În acest caz, fideiusorul este ținut doar dacă acțiunea împotriva debitorului principal este introdusă **în termen de două luni** de la scadență.

Art. 2.320. CAZUL SPECIAL.

(1) Fideiusiunea constituită în considerarea unei anumite funcții deținute de debitorul principal se stinge la încetarea acestei funcții.

(2) Cu toate acestea, fideiusorul rămâne ținut pentru toate datoriile existente la încetarea fideiusiunii, chiar dacă acestea sunt supuse unei condiții sau unui **termen**.

CAPITOLUL III Garanțiile autonome

Art. 2.321. SCRISOAREA DE GARANȚIE.

(1) Scrisoarea de garanție este angajamentul irevocabil și necondiționat prin care o persoană, denumită *emitent*, se obligă, la solicitarea unei persoane denumite *ordonator*, în considerarea unui raport obligațional preexistent, dar independent de acesta, să plătească o sumă de bani unei terțe persoane, denumită *beneficiar*, în conformitate cu termenii angajamentului asumat.

(2) Angajamentul astfel asumat se execută la prima și simpla cerere a beneficiarului, dacă prin textul scrisorii de garanție nu se prevede altfel.

(3) Emitentul nu poate opune beneficiarului excepțiile întemeiate pe raportul obligațional preexistent angajamentului asumat prin scrisoarea de garanție și nu poate fi ținut să plătească în caz de abuz sau de fraudă vădită.

(4) Emitentul care a efectuat plata are drept de regres împotriva ordonatorului scrisorii de garanție.

(5) În lipsa unei convenții contrare, scrisoarea de garanție nu este transmisibilă odată cu transmiterea drepturilor și/sau obligațiilor din raportul obligațional preexistent.

(6) Beneficiarul poate transmite dreptul de a solicita plata în cadrul scrisorii de garanție, dacă în textul acesteia s-a prevăzut în mod expres.

(7) Dacă în textul scrisorii de garanție nu se prevede altfel, aceasta produce efecte de la data emiterii ei și își încetează de drept valabilitatea la expirarea **termenului stipulat**, independent de remiterea originalului scrisorii de garanție.

TITLUL XI

Privilegiile și garanțiile reale

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 2.332. OPȚIUNEA ASIGURĂTORULUI.

(1) Prin contractul de asigurare, asigurătorul poate să își rezerve dreptul de a repara, reface sau înlocui bunul asigurat.

(2) Asigurătorul va notifica intenția de a exercita acest drept creditorilor care și-au înscris garanția în registrele de publicitate, **în termen de 30 de zile** de la data la care a cunoscut producerea evenimentului asigurat.

(3) Titularii creanțelor garantate pot cere plata indemnizației de asigurare **în termen de 30 de zile** de la data primirii notificării.

CAPITOLUL III

Ipoteca

Secțiunea 1

Dispoziții generale

§3. Efectele ipotecii față de terți

Art. 2.361. EFECTELE IPOTECII FAȚĂ DE DOBÂNDITORUL BUNULUI.

(1) Cel care dobândește un bun ipotecat răspunde cu acel bun pentru toate datoriile ipotecare. Dobânditorul bunului ipotecat se bucură și, după caz, este ținut de toate **termenele de plată** de care beneficiază sau este ținut și debitorul obligației ipotecare.

(2) Dacă dobânditorul bunului ipotecat nu stinge creanța ipotecară, creditorul poate începe urmărirea silită asupra bunului, în condițiile legii.

Secțiunea a 3-a

Ipoteca mobilă

§1. Dispoziții generale

II. Drepturile și obligațiile părților

Art. 2.397. DECLARAȚIILE PRIVITOARE LA IPOTECĂ.

(1) Constitutorul are dreptul să adreseze creditorului ipotecar o cerere scrisă prin care să solicite acestuia:

a) să emită o declarație cu privire la valoarea rămasă din creanța garantată prin ipotecă;

b) să confirme ori, după caz, să rectifice lista bunurilor care, în opinia debitorului, fac obiectul ipotecii;

c) să confirme ori, după caz, să rectifice valoarea creanței care, în opinia debitorului, mai este garantată prin ipotecă la o anumită dată.

(2) Creditorul este obligat să comunice debitorului, **în termen de 15 zile de la primirea cererii prevăzute la alin. (1), după caz:**

a) o declarație scrisă prin care indică suma rămasă a fi garantată prin ipotecă;

b) confirmarea sau rectificarea declarației debitorului privitoare la bunurile grevate și la suma rămasă;

c) o declarație potrivit căreia nu mai este titularul ipotecii, indicând totodată numele și adresa succesorului său în drepturi.

(3) Debitorul are dreptul să obțină în mod gratuit **o asemenea declarație la fiecare 6 luni.**

(4) Creditorul poate să ceară debitorului rambursarea costurilor rezonabile ocazionate de emiterea declarației unei solicitări suplimentare față de cea prevăzută la alin. (3).

§2. Ipotecile asupra creanțelor

I. Dispoziții comune

Art. 2.401. PLATA CREANȚEI GREVATE DE IPOTECĂ.

(1) Debitorul nu se poate libera decât plătind creditorului ipotecar în modul indicat în comunicare.

(2) Cu toate acestea, debitorul creanței afectate de ipotecă poate plăti constituitorului dacă creditorul ipotecar nu îi comunică dovada ipotecii **în termen de 15 zile** de la data la care i s-a solicitat în scris acest lucru.

(3) Dovada ipotecii se poate face fie cu copia certificată de pe contractul de ipotecă, fie cu o copie a avizului de ipotecă.

§3. Perfectarea ipotecilor mobiliare

Art. 2.412. CONSERVAREA RANGULUI IPOTECII.

(1) În cazul în care descrierea bunului grevat care a fost înscrisă inițial la arhivă nu acoperă tipul de produse rezultate, ipoteca nu își păstrează rangul asupra acestor produse decât dacă creditorul înscrie la arhivă un aviz modificator **în termen de 15 zile** de la data la care constituitorul ipotecii a obținut acele produse.

(2) Atunci când produsele bunului ipotecat sunt sume de bani a căror origine poate fi stabilită, ipoteca își conservă rangul asupra acestora, fără să fie necesară înscrierea unui aviz modificator.

CAPITOLUL IV
Executarea ipotecii

Secțiunea a 2-a
Executarea ipotecii mobiliare

§1. Executarea ipotecii asupra bunurilor mobile corporale

I. Deposedaarea debitorului

Art. 2.443. OBLIGAȚIILE EXECUTORULUI JUDECĂTORESC.

(1) **În termen de 48 de ore** de la primirea cererii, executorul judecătoresc se deplasează la locul unde se află bunul ipotecat, îl ridică și îl predă de îndată creditorului.

(2) Executorul judecătoresc întocmește un proces-verbal, în două exemplare, dintre care unul se păstrează la dosarul de executare, iar celălalt se comunică debitorului în condițiile Codului de procedură civilă.

(3) Creditorul avansează cheltuielile și suportă riscurile transportului și depozitării bunului.

(4) În cazul în care este necesar să se recurgă la constrângere, executorul judecătoresc este obligat să revină în cursul aceleiași zile, însoțit de agenți ai forței publice, pentru a prelua bunul afectat garanției. Nu este necesară prezentarea unei hotărâri judecătorești sau a altui act provenind de la autoritățile administrative.

II. Vânzarea bunului ipotecat

Art. 2.452. OPOZIȚIA LA EXECUTARE.

(1) **În termen de 15 zile** de la comunicarea notificării sau, după caz, de la înscrierea avizului de executare în arhivă, cei interesați sau vătămați prin executare pot formula opoziție la executare.

(2) Opoziția suspendă de drept procedura de vânzare până la soluționarea definitivă a cauzei. Creditorul ipotecar care nu a preluat încă bunul va putea să o facă și pe perioada judecării opoziției.

(3) Instanța va soluționa opoziția **în termen de 5 zile**. Hotărârea instanței poate fi atacată numai cu apel **în termen de 5 zile** de la comunicare. În cazul respingerii opoziției, apelul nu îl oprește pe creditor să treacă la valorificarea bunului. Apelul se soluționează de urgență potrivit regulilor de la ordonanța președințială.

(4) Instanța poate dispune încetarea executării pornite de creditor, dacă debitorul a plătit, precum și restituirea bunului de către creditor. Dacă instanța constată că vânzarea ar urma să se facă cu încălcarea dispozițiilor prezentei secțiuni, va stabili condițiile și regulile corespunzătoare și va încuviința valorificarea bunului.

Art. 2.454. PREFERINȚA LA EXECUTARE.

(1) Creditorul ipotecar de rang superior este preferat creditorilor de rang inferior în ceea ce privește exercițiul dreptului de a executa ipoteca și poate, cât timp bunul nu a fost vândut, să continue executarea începută sau să pornească o nouă executare.

(2) Acesta poate fi însă ținut să restituie cheltuielile făcute de un creditor de rang inferior dacă, fiind notificat cu privire la executarea ipotecii, omite să invoce prioritatea drepturilor sale într-un **termen rezonabil**.

Art. 2.459. DISTRIBUIREA SUMELOR REALIZATE.

(1) După deducerea cheltuielilor rezonabile făcute de creditor cu preluarea, conservarea, luarea măsurilor pentru valorificarea bunului și cu vânzarea, creditorul distribuie sumele de bani realizate din executare creditorilor privilegiați și ipotecari, potrivit ordinii de preferință, chiar dacă aceștia ar avea creanțe afectate de **termen suspensiv** sau de condiție rezolutorie. Cu privire la aceste sume, creditorul are drepturile și obligațiile unui administrator al bunurilor altuia împuternicit cu administrarea simplă, dispozițiile art. 795–799 aplicându-se în mod corespunzător.

(2) Suma rămasă disponibilă se predă debitorului **în termen de 3 zile** de la primirea sumelor rezultate din valorificarea bunului. Dacă plata nu poate avea loc, suma va fi depusă într-un cont bancar, urmând ca debitorul să fie înștiințat despre aceasta de către creditor.

(3) Creditorul va întocmi de îndată un proces-verbal despre eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executare. Acesta se va comunica imediat debitorului, constituitului și celorlalți creditori privilegiați și ipotecari și se va înscrie la arhivă.

(4) Orice înțelegere dintre creditor și debitor prin care se stabilește o altă destinație a sumelor rezultate din executare se consideră nescrisă.

III. Preluarea bunului ipotecat în contul creanței

Art. 2.462. OPUNEREA LA PRELUAREA ÎN CONTUL CREANȚEI.

(1) Opunerea la preluarea bunului în contul creanței făcută de persoanele prevăzute la art. 2.450 produce efecte numai dacă este comunicată creditorului **în termen de 15 zile** de la notificare.

(2) Dispozițiile art. 2.452 se aplică în mod corespunzător.

CARTEA A VI-A

Despre prescripția extinctivă, decădere și calculul termenelor

TITLUL I

Prescripția extinctivă

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 2.500. OBIECTUL PRESCRIPTIEI EXTINGTIVE.

(1) Dreptul material la acțiune, denumit în continuare *drept la acțiune*, se stinge prin prescripție, dacă nu a fost exercitat în **termenul stabilit de lege**.

(2) În sensul prezentului titlu, prin *drept la acțiune* se înțelege dreptul de a constrânge o persoană, cu ajutorul forței publice, să execute o anumită prestație, să respecte o anumită situație juridică sau să suporte orice altă sancțiune civilă, după caz.

Art. 2.502. IMPRESCRIPTIBILITATEA DREPTULUI LA ACȚIUNE. CAZURI.

(1) Dreptul la acțiune este imprescriptibil în cazurile prevăzute de lege, precum și ori de câte ori, prin natura sau obiectul dreptului subiectiv ocrotit, exercițiul său nu poate fi limitat în timp.

(2) În afara cazurilor prevăzute la alin. (1), sunt imprescriptibile drepturile privitoare la:

1. acțiunea privind apărarea unui drept nepatrimonial, cu excepția cazului în care prin lege se dispune altfel;
2. acțiunea în constatarea existenței sau inexistenței unui drept;
3. acțiunea în constatarea nulității absolute a unui act juridic;
4. acțiunea în constatarea nulității absolute a certificatului de moștenitor, dacă obiectul său îl constituie fie stabilirea masei successorale, fie partajul succesoral, sub condiția acceptării moștenirii în **termenul prevăzut de lege**.

Art. 2.506. EFECTELE PRESCRIPTIEI ÎMPLINITE.

(1) Prescripția nu operează deplin drept.

(2) După împlinirea **termenului de prescripție**, cel obligat poate să refuze executarea prestației.

(3) Cel care a executat de bunăvoie obligația după ce **termenul de prescripție** s-a împlinit nu are dreptul să ceară restituirea prestației, chiar dacă la data executării nu știa că **termenul prescripției** era împlinit.

(4) Recunoașterea dreptului, făcută printr-un act scris, precum și constituirea de garanții în folosul titularului dreptului a cărui acțiune este prescriptibilă sunt valabile, chiar dacă cel care le-a făcut nu știa că

termenul de prescripție era împlinit. În aceste cazuri sunt aplicabile regulile de la renunțarea la prescripție.

Art. 2.507. RENUNȚAREA LA PRESCRIPTIE. Nu se poate renunța la prescripție cât timp nu a început să curgă, dar se poate renunța la prescripția împlinită, precum și la beneficiul **termenului** scurs pentru prescripția începută și neîmplinită.

Art. 2.510. EFECTELE RENUNȚĂRII LA PRESCRIPTIE.

(1) După renunțare, începe să curgă o nouă prescripție de același fel.

(2) Dacă partea îndreptățită renunță la beneficiul **termenului** scurs până la acea dată, sunt aplicabile dispozițiile privind întreruperea prescripției prin recunoașterea dreptului.

Art. 2.513. MOMENTUL PÂNĂ LA CARE SE POATE INVOCA PRESCRIPTIA. Prescripția poate fi opusă numai în primă instanță, prin întâmpinare sau, în lipsa invocării, *cel mai târziu la primul termen de judecată* la care părțile sunt legal citate.

Art. 2.515. REGULILE APLICABILE PRESCRIPTIEI EXTINGTIVE.

(1) Prescripția extintivă este reglementată prin lege.

(2) Este interzisă orice clauză prin care fie direct, fie indirect o acțiune ar fi declarată imprescriptibilă, deși, potrivit legii, aceasta este prescriptibilă, sau invers, o acțiune declarată de lege imprescriptibilă ar fi considerată prescriptibilă.

(3) Cu toate acestea, în limitele și condițiile prevăzute de lege, părțile care au capacitatea deplină de exercițiu pot, prin acord expres, să modifice durata termenelor de prescripție sau să modifice cursul prescripției prin fixarea începutului acesteia ori prin modificarea cauzelor legale de suspendare ori de întrerupere a acesteia, după caz.

(4) **Termenele de prescripție pot fi reduse sau mărite**, prin acordul expres al părților, fără însă ca noua durată a acestora să fie **mai mică de un an și nici mai mare de 10 ani**, cu excepția **termenelor de prescripție de 10 ani ori mai lungi, care pot fi prelungite până la 20 de ani**.

(5) Dispozițiile alin. (3) și (4) nu se aplică în cazul drepturilor la acțiune de care părțile nu pot să dispună și nici acțiunilor derivate din contractele de adeziune, de asigurare și cele supuse legislației privind protecția consumatorului.

(6) Orice convenție sau clauză contrară dispozițiilor prezentului articol este lovită de nulitate absolută.

CAPITOLUL II

Termenul prescripției extinctive

Art. 2.517. TERMENUL GENERAL DE 3 ANI. **Termenul prescripției este de 3 ani**, dacă legea nu prevede un alt termen.

Art. 2.518. TERMENUL DE PRESCRIPTIE DE 10 ANI. CAZURI. Se prescrie în **termen de 10 ani** dreptul la acțiune privitor la:

1. drepturile reale care nu sunt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sunt supuse altui **termen** de prescripție;

2. repararea prejudiciului moral sau material cauzat unei persoane prin tortură ori acte de barbarie sau, după caz, a celui cauzat prin violență ori agresiuni sexuale comise contra unui minor sau asupra unei persoane aflate în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința;

3. repararea prejudiciului adus mediului înconjurător.

Art. 2.519. TERMENUL DE PRESCRIPTIE DE 2 ANI.

(1) Dreptul la acțiune întemeiat pe un raport de asigurare sau reasigurare se prescrie **în termen de 2 ani**.

(2) De asemenea, se prescrie în **termen de 2 ani** dreptul la acțiune privitor la plata remunerației cuvenite intermediarilor pentru serviciile prestate în baza contractului de intermediere.

Art. 2.520. TERMENUL DE PRESCRIPTIE DE UN AN. CAZURI.

(1) Se prescrie **în termen de un an** dreptul la acțiune în cazul:

1. profesioniștilor din alimentația publică sau hotelierilor, pentru serviciile pe care le prestează;

2. profesorilor, institutorilor, măștrilor și artiștilor, pentru lecțiile date cu ora, cu ziua sau cu luna;

3. medicilor, moașelor, asistentelor și farmaciștilor, pentru vizite, operații sau medicamente;

4. vânzătorilor cu amănuntul, pentru plata mărfurilor vândute și a furniturilor livrate;

5. meșteșugarilor și artizanilor, pentru plata muncii lor;

6. avocaților, împotriva clienților, pentru plata onorariilor și cheltuielilor. Termenul de prescripție se va calcula din ziua rămânerii definitive a hotărârii sau din aceea a împăcării părților ori a revocării mandatului. În cazul afacerilor neterminate, **termenul de prescripție este de 3 ani** de la data ultimei prestații efectuate;

7. notarilor publici și executorilor judecătorești, în ceea ce privește plata sumelor ce le sunt datorate pentru actele funcției lor. **Termenul prescripției** se va socoti din ziua în care aceste sume au devenit exigibile;

8. inginerilor, arhitecților, geodezilor, contabililor și altor liber-profesioniști, pentru plata sumelor ce li se cuvin. **Termenul prescripției** se va socoti din ziua când s-a terminat lucrarea.

(2) În toate cazurile, continuarea lecțiilor, serviciilor, furniturilor, actelor sau lucrărilor nu întrerupe prescripția pentru sumele scadente.

Art. 2.521. TERMENUL DE PRESCRIPTIE DE UN AN. ALTE CAZURI.

(1) Se prescrie prin împlinirea unui **termen de un an** și dreptul la acțiune privitor la restituirea sumelor încasate din vânzarea biletelor pentru un spectacol care nu a mai avut loc.

(2) De asemenea, dacă prin lege nu se dispune altfel, se prescrie prin împlinirea unui **termen de un an** și dreptul la acțiunea izvorâtă dintr-un contract de transport de bunuri terestru, aerian sau pe apă, îndreptată împotriva transportatorului.

(3) În cazul prevăzut la alin. (2), **termenul de prescripție este de 3 ani**, atunci când contractul de transport a fost încheiat spre a fi executat succesiv sau, după caz, combinat, cu același mijloc de transport sau cu mijloace de transport diferite.

Art. 2.522. REPUNEREA ÎN TERMENUL DE PRESCRIPTIE.

(1) Cel care, din motive temeinice, nu și-a exercitat în termen dreptul la acțiune supus prescripției poate cere organului de jurisdicție competent repunerea *în termen* și judecarea cauzei.

(2) Repunerea *în termen* nu poate fi dispusă decât dacă partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de **împlinirea unui termen de 30 de zile**, socotit din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care au justificat depășirea **termenului de prescripție**.

CAPITOLUL III

Cursul prescripției extinctive

Secțiunea 1

Începutul prescripției extinctive

Art. 2.524. DREPTUL LA ACȚIUNEA ÎN EXECUTAREA OBLIGAȚIILOR DE A DA SAU DE A FACE.

(1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, în cazul obligațiilor contractuale de a da sau de a face prescripția începe să curgă de la data când obligația devine exigibilă și debitorul trebuia astfel să o execute.

(2) În cazul în care dreptul este afectat de *un termen suspensiv*, prescripția începe să curgă de la împlinirea termenului sau, după caz, de la data renunțării la beneficiul **termenului stabilit exclusiv** în favoarea creditorului.

(3) Dacă dreptul este afectat de o condiție suspensivă, prescripția începe să curgă de la data când s-a îndeplinit condiția.

Art. 2.527. DREPTUL LA ACȚIUNEA ÎN MATERIA ASIGURĂRIILOR. În cazul asigurării contractuale, prescripția începe să curgă de la expirarea **termenelor prevăzute de lege** ori stabilite de părți pentru plata primei de asigurare, respectiv pentru plata indemnizației sau, după caz, a despăgubirilor datorate de asigurător.

Art. 2.530. DREPTUL LA ACȚIUNEA ÎN RĂSPUNDERE PENTRU VICII APARENTE.

(1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, prescripția dreptului la acțiune izvorât din transmiterea unor bunuri sau executarea unor lucrări, cu vicii aparente, în cazurile în care legea sau contractul obligă la garanție și pentru asemenea vicii, începe să curgă de la data predării sau recepției finale a bunului ori a lucrării sau, după caz, de la data împlinirii **termenului prevăzut de lege** ori stabilit prin procesul-verbal de constatare a viciilor, pentru înlăturarea de către debitor a viciilor constatate.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și în cazul lipsei calităților convenite ori al lipsurilor cantitative, însă numai dacă oricare dintre aceste lipsuri puteau fi descoperite, fără cunoștințe speciale, printr-o verificare normală.

Art. 2.531. DREPTUL LA ACȚIUNEA ÎN RĂSPUNDERE PENTRU VICII ASCUNSE.

(1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, prescripția dreptului la acțiune pentru viciile ascunse începe să curgă:

a) în cazul unui bun transmis sau al unei lucrări executate, alta decât o construcție, de la împlinirea unui an de la data predării ori recepției finale a bunului sau a lucrării, în afara cazului în care viciul a fost descoperit mai înainte, când prescripția va începe să curgă de la data descoperirii;

b) în cazul unei construcții, **de la împlinirea a 3 ani** de la data predării sau recepției finale a construcției, afară numai dacă viciul a fost descoperit mai înainte, când prescripția va începe să curgă de la data descoperirii.

(2) Pentru executarea unor lucrări curente, **termenele prevăzute la alin. (1) sunt de o lună, în cazul prevăzut la lit. a), respectiv de 3 luni, în cazul prevăzut la lit. b).**

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică și în cazul lipsei calităților convenite ori al lipsurilor cantitative, însă numai dacă oricare dintre aceste lipsuri nu puteau fi descoperite, fără cunoștințe speciale, printr-o verificare normală.

(4) **Termenele prevăzute în prezentul articol sunt termene de garanție** înăuntrul cărora viciile trebuie, în toate cazurile, să se ivească.

(5) Prin dispozițiile prezentului articol nu se aduce însă nicio atingere **termenelor de garanție speciale**, legale sau convenționale.

(6) Dispozițiile prezentului articol se aplică, în mod corespunzător, și în cazul produselor pentru care s-a prevăzut un **termen de valabilitate**, ca și în cazul bunurilor sau lucrărilor pentru care există un **termen de garanție** pentru buna funcționare.

Secțiunea a 2-a
Suspendarea prescripției extinctive

Art. 2.532. CAZURILE GENERALE DE SUSPENDARE A PRESCRIPTIEI. Prescripția nu începe să curgă, iar dacă a început să curgă, ea se suspendă:

1. între soți, cât timp durează căsătoria și nu sunt separați în fapt;
2. între părinți, tutore sau curator și cei lipsiți de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă ori între curatori și cei pe care îi reprezintă, cât timp durează ocrotirea și socotelile nu au fost date și aprobate;

3. între orice persoană care, în temeiul legii, al unei hotărâri judecătorești sau al unui act juridic, administrează bunurile altora și cei ale căror bunuri sunt astfel administrate, cât timp administrarea nu a încetat și socotelile nu au fost date și aprobate;

4. în cazul celui lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, cât timp nu are reprezentant sau ocrotitor legal, în afară de cazurile în care există o dispoziție legală contrară;

5. cât timp debitorul, în mod deliberat, ascunde creditorului existența datoriei sau exigibilitatea acesteia;

6. pe întreaga durată a negocierilor purtate în scopul rezolvării pe cale amiabilă a neînțelegerilor dintre părți, însă numai dacă acestea au fost ținute în ultimele 6 luni înainte de expirarea **termenului de prescripție**;

7. în cazul în care cel îndreptățit la acțiune trebuie sau poate, potrivit legii ori contractului, să folosească o anumită procedură prealabilă, cum sunt reclamația administrativă, încercarea de împăcare sau altele asemenea, cât timp nu a cunoscut și nici nu trebuia să cunoască rezultatul acelei proceduri, însă **nu mai mult de 3 luni** de la declanșarea procedurii, dacă prin lege sau contract nu s-a stabilit **un alt termen**;

8. în cazul în care titularul dreptului sau cel care l-a încălcat face parte din forțele armate ale României, cât timp acestea se află în stare de mobilizare sau de război. Sunt avute în vedere și persoanele civile care se găsesc în forțele armate pentru rațiuni de serviciu impuse de necesitățile războiului;

9. în cazul în care cel împotriva căruia curge sau ar urma să curgă prescripția este împiedicat de un caz de forță majoră să facă acte de întrerupere, cât timp nu a încetat această împiedicare; forța majoră, când este temporară, nu constituie o cauză de suspendare a prescripției decât dacă survine în ultimele 6 luni înainte de expirarea **termenului de prescripție**;

10. în alte cazuri prevăzute de lege.

Art. 2.534. EFECTELE SUSPENDĂRII PRESCRIPTIEI.

(1) De la data când cauza de suspendare a încetat, prescripția își reia cursul, socotindu-se pentru *împlinirea termenului* și timpul scurs înainte de suspendare.

(2) Prescripția nu se va împlini mai înainte de expirarea unui **termen de 6 luni** de la data când suspendarea a încetat, cu excepția **prescripțiilor de 6 luni sau mai scurte**, care nu se vor împlini decât după expirarea unui **termen de o lună** de la încetarea suspendării.

Secțiunea a 3-a

Întreruperea prescripției extinctive

Art. 2.538. RECUNOAȘTEREA DREPTULUI.

(1) Recunoașterea se poate face unilateral sau convențional și poate fi expresă sau tacită.

(2) Când recunoașterea este tacită, ea trebuie să rezulte fără echivoc din manifestări care să ateste existența dreptului celui împotriva căruia curge prescripția. Constituie acte de recunoaștere tacită plata parțială a datoriei, achitarea, în tot sau în parte, a dobânzilor sau penalităților, solicitarea unui **termen de plată** și altele asemenea.

(3) Poate invoca recunoașterea tacită și cel îndreptățit la restituirea unei prestații făcute în executarea unui act juridic ce a fost desființat pentru nulitate, rezoluțiune sau orice altă cauză de ineficacitate, atât timp cât bunul individual determinat, primit de la cealaltă parte cu ocazia executării actului desființat, nu este pretins de aceasta din urmă pe cale de acțiune reală ori personală.

Art. 2.539. CEREREA DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ SAU DE ARBITRARE.

(1) În cazurile prevăzute la art. 2.537 pct. 2 și 3, prescripția este întreruptă chiar dacă sesizarea a fost făcută la un organ de jurisdicție ori de urmărire penală incompetent sau chiar dacă este nulă pentru lipsă de formă.

(2) Prescripția nu este întreruptă dacă cel care a făcut cererea de chemare în judecată sau de arbitrare ori de intervenție în procedura insolvenței sau a urmăririi silite a renunțat la ea, nici dacă cererea a fost respinsă, anulată ori s-a perimat printr-o hotărâre rămasă definitivă. Cu toate acestea, dacă reclamantul, **în termen de 6 luni** de la data când hotărârea de respingere sau de anulare a rămas definitivă, introduce o nouă cerere, prescripția este considerată întreruptă prin cererea de chemare în judecată sau de arbitrare precedentă, cu condiția însă ca noua cerere să fie admisă.

(3) Prescripția nu este întreruptă nici dacă hotărârea judecătorească sau arbitrală și-a pierdut puterea executorie prin *împlinirea termenului de prescripție* a dreptului de a obține executarea silită. În acest caz însă, dacă dreptul de a obține obligarea pârâtului este imprescriptibil sau nu s-a

prescris încă, se va putea face o nouă cerere de chemare în judecată ori de arbitrare, fără a se putea opune excepția autorității de lucru judecat.

(4) Dispozițiile prezentului articol se aplică, în mod corespunzător, și atunci când prescripția a fost întreruptă prin invocarea, pe cale de excepție, a dreptului a cărui acțiune se prescrie.

Art. 2.540. PUNEREA ÎN ÎNTÂRZIERE. Prescripția este întreruptă prin punerea în întârziere a celui în folosul căruia curge prescripția numai dacă aceasta este urmată de chemarea lui în judecată **în termen de 6 luni** de la data punerii în întârziere.

TITLUL II

Regimul general al termenelor de decădere

Art. 2.545. INSTITUIREA TERMENULUI DE DECĂDERE.

(1) Prin lege sau prin voința părților se pot stabili **termene de decădere** pentru exercitarea unui drept sau săvârșirea unor acte unilaterale.

(2) Neexercitarea dreptului subiectiv înăuntrul **termenului stabilit** atrage pierderea lui, iar în cazul actelor unilaterale, împiedicarea, în condițiile legii, a săvârșirii lor.

Art. 2.546. LIMITA STABILIRII TERMENELOR DE DECĂDERE. Este lovită de nulitate absolută clauza prin care se stabilește **un termen de decădere** ce ar face excesiv de dificilă exercitarea dreptului sau săvârșirea actului de către partea interesată.

Art. 2.547. APLICAREA REGULILOR DE LA PRESCRIPTIE. Dacă din lege sau din convenția părților nu rezultă în mod neîndoielnic că un anumit **termen este de decădere**, sunt aplicabile regulile de la prescripție.

Art. 2.548. REGIMUL TERMENELOR DE DECĂDERE.

(1) **Termenele de decădere** nu sunt supuse suspendării și întreruperii, dacă prin lege nu se dispune altfel.

(2) Cu toate acestea, forța majoră împiedică, în toate cazurile, curgerea termenului, iar **dacă termenul a început** să curgă, el se suspendă, dispozițiile art. 2.534 alin. (1) fiind aplicabile în mod corespunzător. **Termenul de decădere nu se socotește însă împlinit decât după 5 zile de la data când suspendarea a încetat.**

(3) De asemenea, atunci când realizarea dreptului presupune exercitarea unei acțiuni în justiție, **termenul este întrerupt** pe data introducerii cererii de chemare în judecată sau de arbitrare ori de punere în întârziere, după caz, dispozițiile privitoare la întreruperea prescripției fiind aplicabile în mod corespunzător.

Art. 2.549. RENUNȚAREA LA BENEFICIUL DECĂDERII.

(1) Când **termenul de decădere** a fost stabilit prin contract sau instituit printr-o dispoziție legală care ocrotește un interes privat, cel în favoarea căruia a fost stipulat ori instituit poate să renunțe, după împlinirea

termenului, la beneficiul decăderii. Dacă renunțarea intervine înainte de **împlinirea termenului**, sunt aplicabile regulile privitoare la întreruperea prescripției prin recunoașterea dreptului.

(2) Părțile nu pot însă renunța, nici anticipat și nici după începerea cursului lor, la **termenele de decădere** de ordine publică și nici nu le pot modifica, micșorându-le sau măbindu-le, după caz.

Art. 2.550. INVOCAREA DECĂDERII.

(1) Decăderea poate fi opusă de partea interesată în condițiile art. 2.513.

(2) Organul de jurisdicție este obligat să invoce și să aplice din oficiu *termenul de decădere*, indiferent dacă cel interesat îl pune sau nu îl pune în discuție, cu excepția cazului când acesta privește un drept de care părțile pot dispune în mod liber.

TITLUL III

Calculul termenelor

Art. 2.551. REGULILE APLICABILE. *Durata termenelor*, fără deosebire de natura și izvorul lor, se calculează potrivit regulilor stabilite de prezentul titlu.

Art. 2.552. TERMENUL STABILIT PE SĂPTĂMÂNI, LUNI SAU ANI.

(1) Când **termenul** este stabilit pe săptămâni, luni sau ani, el se împlinește în ziua corespunzătoare din ultima săptămână ori lună sau din ultimul an.

(2) Dacă ultima lună nu are o zi corespunzătoare celei în care **termenul** a început să curgă, **termenul** se împlinește în ultima zi a acestei luni.

(3) Mijlocul lunii se socotește a cincisprezecea zi.

(4) Dacă **termenul** este stabilit pe o lună și jumătate sau pe mai multe luni și jumătate, cele 15 zile se vor socoti la sfârșitul **termenului**.

Art. 2.553. TERMENUL STABILIT PE ZILE.

(1) Când **termenul** se stabilește pe zile, nu se iau în calcul prima și ultima zi a **termenului**.

(2) **Termenul** se va împlini la ora 24,00 a ultimei zile.

(3) Cu toate acestea, dacă este vorba de un act ce trebuie îndeplinit într-un loc de muncă, **termenul** se va împlini la ora la care încetează programul normal de lucru. Dispozițiile art. 2.556 rămân aplicabile.

Art. 2.554. PROROGAREA TERMENULUI. Dacă ultima zi a **termenului** este o zi nelucrătoare, termenul se consideră împlinit la sfârșitul primei zile lucrătoare care îi urmează.

Art. 2.555. TERMENUL STABILIT PE ORE. Când **termenul** se stabilește pe ore, nu se iau în calcul prima și ultima oră a **termenului**.

Art. 2.556. PREZUMȚIA EFECTUĂRII ÎN TERMEN A ACTELOR. Actele de orice fel se socotesc făcute în **termen**, dacă înscrisurile care le constată

au fost predate oficiului poștal sau telegrafic cel mai *târziu în ultima zi a termenului*, până la ora când încetează în mod obișnuit activitatea la acel oficiu.

CARTEA A VII-A

Dispoziții de drept internațional privat

TITLUL I

Dispoziții generale

Art. 2.562. CONȚINUTUL LEGII STRĂINE.

(1) Conținutul legii străine se stabilește de instanța judecătorească prin atestări obținute de la organele statului care au edictat-o, prin avizul unui expert sau printr-un alt mod adecvat.

(2) Partea care invocă o lege străină poate fi obligată să facă dovada conținutului ei.

(3) În cazul imposibilității de a stabili, *într-un termen rezonabil*, conținutul legii străine, se aplică legea română.

TITLUL II

Conflicte de legi

CAPITOLUL I

Persoane

Secțiunea a 2-a

Persoana juridică

Art. 2.582. RECUNOAȘTEREA PERSOANELOR JURIDICE STRĂINE.

(1) Persoanele juridice străine cu scop lucrativ, valabil constituite în statul a cărui naționalitate o au, sunt recunoscute deplin drept în România.

(2) Persoanele juridice străine fără scop lucrativ pot fi recunoscute în România, pe baza aprobării prealabile a Guvernului, prin hotărâre judecătorească, sub condiția reciprocității, dacă sunt valabil constituite în statul a cărui naționalitate o au, iar scopurile statutare pe care le urmăresc nu contravin ordinii sociale și economice din România.

(3) Hotărârea de recunoaștere se publică în Monitorul Oficial al României și într-un ziar central și este supusă apelului *în termen de 60 de zile* de la data ultimei publicări.

(4) Apelul poate fi exercitat de orice persoană interesată pentru neîndeplinirea oricăreia dintre condițiile prevăzute la alin. (2).

CAPITOLUL II

Familia

Secțiunea 1

Căsătoria

§3. Desfacerea căsătoriei

Art. 2.598. DATA CONVENȚIEI DE ALEGERE A LEGII APLICABILE.

(1) Convenția de alegere a legii aplicabile divorțului se poate încheia sau modifica cel mai târziu până la data sesizării autorității competente să pronunțe divorțul.

(2) Cu toate acestea, instanța judecătorească poate să ia act de acordul soților cel mai târziu *până la primul termen de judecată* la care părțile au fost legal citate.

CAPITOLUL III

Bunurile

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Art. 2.616. LEGEA APLICABILĂ UZUCAPIUNII MOBILIARE.

(1) Uzucapiunea este cârmuită de legea statului unde bunul se afla la începerea **termenului de posesie**, prevăzut în acest scop.

(2) În cazul în care bunul a fost adus într-un alt stat, unde se împlinește durata **termenului de uzucapiune**, posesorul poate cere să se aplice legea acestui din urmă stat, dacă sunt reunite, cu începere de la data deplasării bunului în acel stat, toate condițiile cerute de menționata lege.

Secțiunea a 7-a

Ipotecile mobiliare

Art. 2.630. SITUAȚIILE SPECIALE PRIVIND LEGEA APLICABILĂ PUBLICITĂȚII IPOTECII MOBILIARE.

(1) Ipoteca înregistrată potrivit legii locului unde se află bunul își conservă rangul de prioritate în alt stat, dacă au fost îndeplinite și formele de publicitate prevăzute de legea acestui stat:

a) înainte să înceteze rangul de prioritate dobândit potrivit legii aplicabile la data constituirii ipotecii;

b) **în termen de cel mult 60 de zile** de la data la care bunul a intrat în statul respectiv sau **în termen de cel mult 15 zile** de la data la care creditorul a cunoscut acest fapt.

(2) Prevederile alin. (1) sunt aplicabile în mod corespunzător și în cazul în care ipoteca a fost înregistrată potrivit legii locului unde se află

debitorul. **Termenele** prevăzute la alin. (1) lit. b) se calculează, după caz, de la data la care debitorul își stabilește reședința obișnuită ori, după caz, sediul social în statul respectiv sau de la data la care creditorul a cunoscut acest fapt.

(3) Cu toate acestea, ipoteca mobilară nu va fi opozabilă terțului care a dobândit cu titlu oneros un drept asupra bunului fără să fi cunoscut existența ipotecii mobiliare și mai înainte ca aceasta să fi devenit opozabilă potrivit alin. (1) și (2).

CAPITOLUL VII

Cambia, biletul la ordin și cecul

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Art. 2.649. LEGEA APLICABILĂ ACȚIUNII ÎN REGRES. **Termenele** stabilite pentru exercitarea acțiunii în regres sunt determinate, față de orice semnatar, de legea locului unde titlul a luat naștere.

Art. 2.650. LEGEA APLICABILĂ PROTESTULUI. Forma și **termenele de protest**, cât și condițiile de formă ale unor acte necesare pentru exercitarea sau conservarea drepturilor în materie de cambie, bilet la ordin sau cec sunt stabilite de legea statului unde trebuie întocmit protestul sau un alt act necesar.

Secțiunea a 3-a

Cecul

Art. 2.658. DOMENIUL DE APLICARE. Legea statului unde cecul este plătitibil determină îndeosebi:

a) dacă titlul trebuie tras la vedere sau dacă poate fi tras la *un anumit termen* de la vedere, precum și efectele postdatării;

b) **termenul de prezentare**;

c) dacă cecul poate fi acceptat, certificat, confirmat sau vizat și care sunt efectele produse de aceste mențiuni;

d) dacă posesorul poate cere și dacă este obligat să primească o plată parțială;

e) dacă cecul poate fi barat sau poate să cuprindă clauza „plătibil în cont” ori o expresie echivalentă și care sunt efectele acestei barări, clauze sau expresii echivalente;

f) dacă posesorul are drepturi speciale asupra provizionului și care este natura lor;

g) dacă trăgătorul poate să revoce cecul sau să facă opoziție la plata acestuia;

h) măsurile care pot fi luate în caz de pierdere sau de furt al cecului;

i) dacă un protest sau o constatare echivalentă este necesară pentru conservarea dreptului de regres împotriva giranților, trăgătorului și celorlalți obligați.

Dispoziții finale

Art. 2.664. DATA INTRĂRII ÎN VIGOARE.

(1) Prezentul cod intră în vigoare la data care va fi stabilită în legea pentru punerea în aplicare a acestuia.*

(2) **În termen de 12 luni** de la data publicării prezentului cod, Guvernul va supune Parlamentului spre adoptare proiectul de lege pentru punerea în aplicare a Codului civil.

* În temeiul art. 220 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011, Codul civil intră în vigoare la data de 1 octombrie 2011.